

**Jilid II
Bil. 10**

**Hari Isnin
31hb Mac, 1980**

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KELIMA

Fifth Parliament

PENGGAL KEDUA

Second Session

KANDUNGANNYA

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 1225]**

RANG UNDANG-UNDANG:

**Rang Undang-undang Kumpulanwang Bekalan Air Negeri (Tatacara
Kewangan dan Perakaunan) [Ruangan 1270]**

Rang Undang-undang Elektrik (Pindaan) [Ruangan 1290]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KELIMA

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KEDUA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' (DR) SYED NASIR BIN ISMAIL, P.M.N., S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.P., P.I.S., B.S.I.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Wilayah Persekutuan, DATO HUSSEIN ONN, D.K. (Johor) (Sri Gading).

„ **Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.P.M.S., S.S.A.P. (Kubang Pasu).**

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO LEE SAN CHOON, S.P.M.J., S.S.I.J., K.M.N. (Segamat).

„ **Menteri Undang-undang, DATO' SERI HAJI HAMZAH BIN HAJI ABU SAMAH, S.S.A.P., S.I.M.P., S.M.K., S.P.D.K. (Temerloh).**

„ **Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TAN SRI ONG KEE HUI, P.M.N., P.N.B.S., P.G.D.K. (Bandar Kuching).**

„ **Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).**

„ **Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TAN SRI DATO HAJI ABDUL KADIR BIN YUSOF, P.M.N., S.P.M.J., S.P.D.K., S.S.I.J. (Tenggaroh).**

„ **Menteri Kebajikan Am, DATIN PADUKA HAJJAH AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI, D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).**

„ **Menteri Pertahanan, DATUK AMAR HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).**

„ **Menteri Luar Negeri, Y.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., P.M.K. (Kota Bharu).**

„ **Menteri Pelajaran, DATO' MUSA BIN HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J. (Labis).**

„ **Menteri Kewangan, Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K. (Ulu Kelantan).**

„ **Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATUK ABDUL SAMAD BIN IDRIS, J.M.N., P.J.K. (Jelebu).**

„ **Menteri Kesihatan, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M., J.M.N. (Batu Berendam).**

„ **Menteri Pertanian, DATO' SHARIFF AHMAD, D.S.A.P., D.I.M.P., J.M.N. (Jerantut).**

„ **Menteri Penerangan, DATO MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.J., K.M.N. (Pulai).**

„ **Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATO' RICHARD HO UNG HUN, S.P.M.P. (Lumut).**

„ **Menteri Perusahaan Utama, DATO PAUL LEONG KHEE SEONG, D.P.C.M. (Taiping).**

„ **Menteri Perusahaan Awam, DATO' ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Trengganu).**

„ **Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN LEO MOGGIE ANAK IROK (Kanowit).**

Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO DR NEO YEE PAN, D.P.M.J. (Muar).

- „ Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATO S. SAMY VELLU, D.P.M.S., A.M.N., S.M.S., P.C.M. (Sungai Siput).
- „ Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua, DATO MANSOR BIN OTHMAN, K.M.N., P.J.K. (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' MOKHTAR BIN HAJI HASHIM, D.S.L.D. (Tampin).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, J.B.S. (Santubong).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' HAJI RAMLI BIN OMAR, D.P.M.P., K.M.N., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, TUAN MOHD. ALI BIN M. SHARIFF (Kuantan).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S. (Saratok).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ, D.P.M.S., A.M.N. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATUK K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N., K.M.N. (Shah Alam).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DR LING LIONG SIK (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, DATUK HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., S.M.T., P.B. (Besut).
- „ Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, TAN SRI DATO' SYED AHMAD SHAHABUDDIN AL-HAJ, P.S.M., S.P.M.K., S.S.D.K., P.N.B.S., P.G.D.K., J.M.N., J.P. (Padang Terap).
- „ Timbalan Menteri Undang-undang, DATO' ABDULLAH BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N. (Ulu Nerus).
- „ Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN SANUSI BIN JUNID (Jerlun-Langkawi).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN MAK HON KAM, J.M.N., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' MOHAMED NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK, O.K.I.S., D.S.A.P. (Pekan).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATUK DR NIK HUSSEIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K., K.M.N. (Kuala Krai).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, TUAN CLARENCE E. MANSUL (Penampang).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN CHIN HON NGIAN (Renggam).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN LUHAT WAN (Baram).

- Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertahanan, DATO ABDUL JALAL BIN HAJI ABU BAKAR, D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Batu Pahat).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, DATO HAJI EMBONG BIN YAHYA, D.P.M.J., A.M.N., P.I.S. (Ledang).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD (Johor Bahru).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Wilayah Persekutuan, TUAN ABDULLAH BIN HAJI AHMAD, K.M.N. (Kepala Batas).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan dan Perindustrian, TUAN ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.M.T., S.M.S., P.I.S. (Kuala Selangor).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN IDRIS BIN ABDUL RAUF, A.M.P., A.M.N. (Parit Buntar).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Utama, TUAN ABDUL RAHIM BIN DATUK THAMBY CHIK, P.J.K. (Alor Gajah).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, TUAN WILLIAM LYE CHEE HIEN (Gaya).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri, TUAN MOHD. KASSIM *alias* YAHYA BIN AHMAD (Machang).
- „ TUAN ABBAH BIN MENGIMBAL *alias* GEORGE ABBAH (Bandau).
- „ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).
- „ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K. (Kinabatangan).
- „ TUAN ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR (Kulim-Bandar Bahru).
- „ TUAN ABDUL RAHMAN BIN DAUD (Pasir Mas).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI (DR) HAJI ABDUL RAHMAN BIN YA'KUB, D.P., P.M.N., S.P.M.J., S.I.M.P., S.P.M.K., S.P.D.K., P.N.B.S. (Paloh).
- „ TUAN ABDUL SHUKUR BIN HAJI SIRAJ (Tanjung Karang).
- „ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (Kota Setar).
- „ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Trengganu).
- „ TUAN A. K. ALIUDDIN BIN PENGIRAN HAJI MOHD. TAHIR (Kimanis).
- „ TUAN HAJI AMPONG BIN PUYON, A.S.D.K., A.D.K., J.P.U., J.P. (Labuk Sugut).
- „ DATUK HAJI ASHKAR HASBOLLAH, P.G.D.K. (Marudu).
- „ TUAN AU HOW CHEONG (Telok Anson).
- „ TUAN AWANG BIN JABAR, P.J.K. (Dungun).
- „ TUAN AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P. (Batang Padang).
- „ TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ TUAN CHAN TECK CHAN (Kota Melaka).
- „ TUAN CHAN KOK KIT *alias* CHAN KIT (Sungai Besi).
- „ DR CHEN MAN HIN (Seremban).
- „ DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Ulu Selangor).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Batu Gajah).
- „ TUAN CHIENG TIONG KAI (Sarikei).
- „ PUAN CHOW POH KHENG, S.M.S. (Ulu Langat).

Yang Berhormat TUAN RICHARD DAMPING ANAK LAKI (Serian).

- „ TUAN PETER PAUL DASON (Bukit Bendera).
- „ TUAN V. DAVID (Damansara).
- „ TUAN EDWARD ESNEN UNANG (Mukah).
- „ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S., A.B.S. (Batang Lupar).
- „ DATUK STEPHEN ROBERT EVANS, P.G.D.K., J.P. (Keningau).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN V. GOVINDARAJ (Pelabuhan Kelang).
- „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K. (Ulu Padas).
- „ TUAN HASHIM BIN ENDUT (Ulu Muda).
- „ TUAN HASHIM BIN GHAZALI, A.M.N. (Matang).
- „ TUAN HAJI HASSAN ADLI BIN HAJI ARSHAD, J.S.M. (Bagan Datok).
- „ DR HEE TIEN LAI, A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Ayer Hitam).
- „ TUAN HIEW NYUK YING (Tawau).
- „ TUAN HISHAMUDDIN BIN HAJI YAHAYA (Maran).
- „ TUAN HUSSEIN BIN MAHMOOD (Tanah Merah).
- „ TUAN IBRAHIM BIN MUHAMMAD, P.B., P.P.M., P.P.N. (Rantau Panjang).
- „ TUAN HAJI IKHWAN BIN NASIR (Pontian).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ TUAN JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, A.M.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN KAMALUDDIN BIN MAAMOR (Hilir Perak).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ DATUK LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ TUAN LEE KAW (Kluang).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ TUAN LIBEN ANAK KATO (Betong).
- „ TUAN LIM CHO HOCK (Ipoh).
- „ TUAN LIM KIAM HOON *alias* LIM AH YING, A.M.K. (Padang Serai).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Petaling).
- „ TUAN LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, J.B.S. (Kapit).
- „ TUAN MOHAMAD TAJOL ROSLI BIN MOHAMED GHAZALI (Gerik).
- „ TUAN HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED KHIR JOHARI (Kuala Muda).
- „ TAN SRI DATUK HAJI MOHAMED SAID BIN KERUAK, P.M.N., S.P.D.K. (Kota Belud).
- „ TUAN HAJI MOHAMMAD TAUFECK BIN O. K. K. HAJI ASNEH, D.S.K., B.K., P.P.M. (Hilir Padas).
- „ TUAN MOHD. BAKRI BIN ABDUL RAIS, A.M.P. (Parit).

Yang Berhormat TUAN HAJI MOHD. IDRIS BIN HAJI IBRAHIM, J.S.M. (Setapak).

- „ TUAN MOHD. NAKHAIE BIN HAJI AHMAD (Baling).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH (Bachok).
- „ TUAN MUHIYUDDIN BIN HAJI MOHAMED YASSIN, P.I.S. (Pagoh).
- „ TUAN JONATHAN NARWIN ANAK JINGGONG (Lubok Antu).
- „ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P. (Pengkalan Chepa).
- „ DATUK NIK HASSAN BIN ABDUL RAHMAN, S.P.M.T., P.N.B.S., P.S.D., K.M.N. (Kuala Nerus).
- „ DATUK JAMES PETER ONGKILI, D.I.M.P. (Tuaran).
- „ TUAN OO GIN SUN, A.M.K., S.D.K. (Alor Setar).
- „ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).
- „ TUAN P. PATTO (Menglembu).
- „ TUAN RACHA UMONG, P.B.S. (Bukit Mas).
- „ DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, S.P.D.K., J.P. (Silam).
- „ DATUK SENU BIN ABDUL RAHMAN (Kuala Kedah).
- „ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).
- „ TUAN SHAARI BIN JUSOH, J.M.N., A.M.P., P.P.N., P.P.M. (Kangar).
- „ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALLEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik Pulau).
- „ PUAN SHARIFFAH DORAH BINTI MOHAMMED (Semerah).
- „ TUAN SIBAT MIYUT ANAK TAGONG (Ulu Rajang).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN HAJI SUHAIMI BIN DATO' HAJI KAMARUDDIN, A.M.N., S.M.S. (Sepang).
- „ TUAN SYED HASSAN BIN SYED MOHAMED, A.M.P., P.J.K. (Arau).
- „ TUAN RAYMOND SZETU MEI THONG (Lambir).
- „ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Raub).
- „ DR TAN TIONG HONG (Keping).
- „ TENGKU NOOR ASIAH BINTI TENGKU AHMAD, A.M.N., P.B. (Tumpat).
- „ TUAN TING CHEK MING (Bruas).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ TUAN UMAR BIN HAJI ISMAIL, A.M.N., P.P.T. (Padang Rengas).
- „ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMAD (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M. A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN WONG HOONG KEAT (Tanjong).
- „ DR WONG SOON KAI, P.B.S. (Sibu).
- „ TUAN YANG CHOONG FU (Kinta).
- „ PUAN YONG FATIMAH BINTI MOHD. RAZALI, A.M.N., P.J.K. (Kuala Kangsar).
- „ DATUK STEPHEN YONG KUET TZE, P.N.B.S. (Padawan).
- „ TUAN YUSOF BIN MALIM KUNING *alias* ABDUL RAHMAN BIN MOHD. JANI, P.I.S., B.S.I. (Panti).
- „ TUAN HAJI ZABIDI BIN HAJI ALI, P.J.K. (Permatang Pauh).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Timbalan Setiausaha: Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting: Yahya Manap.

Penolong Penyunting: P. B. Menon.

Penolong Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Ng Chong Kin.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad.

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Isnin, 31hb Mac, 1980

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)

1977	...	...	...	882.3	Juta
1978	...	...	...	948.0	"
1979 (Jan-Nov)	...	...	...	1,282.3	"

JUMLAH ... \$4,580.1 juta

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN- PERTANYAAN

KAYU BALAK—NILAI EKSPORT/ TANAMAN SEMULA

1. Tuan Mohd. Bakri bin Abdul Rais minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan sama ada beliau sedar bahawa terdapat juta ekar tanah di negara ini telah ditanam semula dengan berbagai jenis kayuan. Berapakah hasil dari eksport kayu balak dari tahun 1975-1979 dan berapa banyak belanja untuk menanam semula jenis-jenis (species) kayu-kayu dalam masa tahun yang sama.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Utama (Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya melalui Jabatan Perhutanan ada melaksanakan program pemulihan hutan semenjak beberapa tahun kebelakangan ini. Program pemulihan hutan termasuklah rawatan silvikalcar, tanaman mengaya, dan juga penubuhan ladang hutan. Setakat ini, seluas 778,539 ekar kawasan hutan yang telah diusahahasilkan telah dapat dipulihkan semula. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat jumlah perbelanjaan yang terlibat bagi melaksanakan program pemulihan hutan dalam jangkamasa mulai tahun 1975 hingga tahun 1979 ialah \$10.2 juta.

Nilai eksport kayu-kayan dari Semenanjung Malaysia daripada tahun 1975 hingga tahun 1979 adalah seperti berikut:

Tahun	Hasil
1975	\$ 505.2 juta
1976	962.3 ..

Tuan Au How Cheong: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin hendak bertanya adakah benar setakat ini usaha untuk menanam semula kayu-kayan ini hanya dijalankan oleh pihak Kerajaan sahaja. Jika ya, adakah Kerajaan bercadang supaya kawasan-kawasan tertentu diberi kepada pihak swasta supaya mereka dapat menanam semula kayu-kayan ini.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, jawab dahulu!

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Tuan Yang di-Pertua, memang menjadi hasrat Kerajaan supaya hutan-hutan kita yang telah diusahahasilkan ditanam semula dan buat setakat ini pihak Kerajaan Negeri dan juga Jabatan Hutan Malaysia sedang menjalankan usaha-usaha bagi menanam semula hutan-hutan yang telah diusahahasilkan dan secara lebih intensif dan ekstensif Kerajaan Persekutuan sendiri memang mempunyai rancangan supaya hutan-hutan kita ini dapat ditanam dengan cara yang lebih sistematik, dengan cara yang lebih bermakna pada tahun-tahun yang akan datang.

Puan Yong Fatimah binti Mohd. Razali: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen adakah pernah berlaku kecurian kepada kayu-kayan yang ada di dalam hutan simpan di negara kita. Jika ya, apakah tindakan yang telah diambil?

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Itu terkeluar dari soalan.

Tuan Au How Cheong: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah saya mendapat penjelasan adakah Kerajaan bercadang supaya kawasan-kawasan tertentu diberi kepada pihak swasta supaya mereka dapat berusaha menanam semula kayu-kayan ini.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Tuan Yang di-Pertua, memang menjadi dasar Kerajaan iaitu tanah-tanah yang lebih daripada 50,000 ekar yang diberi concession kepada pihak swasta adalah tanggungjawab pihak swasta sendiri untuk menanam semula hutan-hutan yang dibalak itu.

KAYU BALAK—DASAR PENGEKSPORTAN

2. Tuan Ismail bin Said (di bawah S.O. 24 (2)) minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan sama ada beliau akan mengkaji semula dasar pengekspornan balak memandangkan kesusahan untuk mendapatkan kayu bagi menjadikan rancangan pembinaan rumah rakyat yang telah dilancarkan oleh Kementerian ini satu kejayaan.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya sedar tentang kesulitan yang dialami untuk mendapatkan kayu-kayan bagi projek-projek tempatan. Kementerian saya adalah mengikuti secara dekat perkembangan mengenai kedudukan bekalan dan permintaan kayu-kayan dalam negara. Sejajar dengan itu, Kementerian saya telahpun mengambil langkah-langkah yang sesuai dari masa ke semasa dan pengekspornan kayu-kayan sentiasa diawasi dengan tujuan untuk menentukan bekalan kayu-kayan yang cukup bagi keperluan-keperluan dalam negeri.

Setakat ini, Kementerian saya telahpun mengharamkan eksport bagi 16 jenis kayu balak yang popular yang sangat-sangat dikehendaki oleh pengguna-pengguna di luar negeri. Pada hakikatnya, dengan pengharaman sebanyak 16 jenis ini, tidak banyak lagi kayu balak yang boleh diekspornkan, kecuali jenis-jenis yang kurang popular yang sukar mendapat pasaran tempatan. Lagi pula, jumlah eksport yang dahulunya merupakan kira-kira 20-30% daripada pengeluaran telahpun dikurangkan kepada 1½% sahaja dalam tahun ini. Jelas bahawa hampir keseluruhan kayu balak yang dikeluarkan berada dalam negeri untuk kegunaan tempatan. Dalam pada

itu, untuk menambahkan lagi bekalan kayu balak tempatan, Kerajaan telahpun memansuhkan cukai import dan cukai tokok ke atas kayu-kayu balak yang diimport ke Semenanjung Malaysia.

Berkaitan dengan bekalan kayu gergaji pula, Kementerian saya adalah juga mengkaji dasar eksport dari masa ke semasa. Sekarang ini eksport bagi jenis Sepetir telah dilarang dan eksport bagi kayu jenis Cengal dan Balau Merah telah dihadkan kepada gred "select and better" sahaja. Seperti bagi kayu balak, Kerajaan juga sedang menimbangkan pengecualian cukai import dan cukai tokok ke atas kayu gergaji yang diimport ke Semenanjung Malaysia. Langkah ini akan menggalakkan pengusaha-pengusaha kayu-kayan tempatan mengimport kayu gergaji untuk menambahkan bekalan dalam negeri untuk projek perumahan dan keperluan pemerosesan.

Kementerian saya percaya bahawa dengan langkah-langkah yang diambil ini bekalan kayu-kayan akan diperolehi dengan cukup untuk menampung keperluan dalam bidang projek perumahan dalam negeri ini.

KAPALTERBANG MAS—JENIS DAN BILANGAN

3. Tuan Chan Teck Chan minta Menteri Pengangkutan menyatakan bilangan kapal-terbang kepunyaan MAS yang ada sekarang, nyatakan jenis kapalterbang dan kawasan perkhidmatannya berapakah penumpang yang telah menaiki kapalterbang MAS setiap tahun sejak tahun 1972 hingga tahun 1979, berapakah aset yang ada di MAS sekarang dan nyatakan harga kapalterbang bagi setiap jenis tersebut.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dr Goh Cheng Teik): Tuan Yang di-Pertua, jumlah bilangan pesawat kepunyaan MAS pada masa ini ialah 28 buah pesawat.

Jenis dan bilangan pesawat kepunyaan MAS adalah seperti berikut:

Jenis Pesawat		Bilangan
DC10	...	2
Airbus 300	...	3
B737	...	9
F27	...	10 (termasuk satu "on lease")
BN2	...	4

Kawasan operasi bagi tiap jenis pesawat:

DC 10—Diguna untuk penerbangan antarabangsa yang jauh seperti ke negara-negara Timur Tengah, Eropah dan Australia.

Airbus 300—Diguna untuk penerbangan antarabangsa sederhana jauh seperti ke Tokyo, Seoul dan Hongkong dan juga bagi setengah penerbangan dalam negeri seperti ke Kota Kinabalu dan Pulau Pinang.

B737—Pesawat ini diguna untuk penerbangan dekat atau penerbangan "Serantau" ke destinasi seperti Bangkok, Manila dan Singapura dan untuk penerbangan dalam negeri.

F27—Dari jumlah 10 pesawat F27 dalam sistem penerbangan kita dua digunakan di Semenanjung Malaysia dan lapan digunakan di Sabah dan Sarawak.

BN2—Pada masa ini pesawat BN2 diguna untuk menjalankan perkhidmatan luar bandar di Sabah dan Sarawak.

Bagi keseluruhan sistem, jumlah penumpang-penumpang yang telah diangkut oleh MAS daripada Tahun Kewangan 1972/73-1979/80 adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>				<i>Jumlah Penumpang</i>
1972/73	...	...	...	721,000
1973/74	...	...	...	1,902,000
1974/75	...	...	...	2,253,000
1975/76	...	...	...	2,384,000
1976/77	...	...	...	2,509,000
1977/78	...	...	...	2,651,000
1978/79	...	...	...	2,843,000
1979/80	...	...	...	3,453,000

Aset tetap bagi Syarikat MAS ialah \$696.3 juta. Harga yang dibeli bagi tiap-tiap jenis pesawat ialah:

<i>Jenis Pesawat</i>			<i>Tarikh Penerimaan</i>	<i>Harga</i>
DC10	...	...	1977	\$80,146,000
Airbus 300	...	...	1979	\$67,900,000
B707	...	...	1974	\$15,920,000
B737	...	...	1979	\$20,100,000
F27	...	...	1973	\$ 4,800,000
BN2	...	...	1973	\$ 366,000

Tuan Chan Teck Chan: Soalan tambahan saya ialah dari segi harga kapalterbang CD-10 dan Airbus ini kita dapati Airbus adalah lebih murah daripada DC-10. Dan juga kalau dikaji segi keselamatan kerana DC-10 telah mengalami beberapa kemalangan, maka adakah Kementerian Pengangkutan akan mencadangkan bahawa DC-10 akan "dibuang" dan diganti dengan Airbus baik dari segi harganya ataupun dari segi keselamatan?

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, pihak yang bertanggungjawab atas keselamatan udara ialah Jabatan Penerbangan Awam dan Jabatan Penerbangan Awam Malaysia telah mengesahkan bahawa pesawat DC-10 yang dimiliki oleh MAS adalah dalam keadaan yang baik.

Tuan V. David: Soalan tambahan. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberitahu Dewan ini yang pertama, adakah Kerajaan memanggil tender bila membeli kapalterbang; yang kedua, siapa yang menetapkan harga. Ini nampaknya adalah satu barang yang bukan biasa dan Kerajaan memang ada expert. Jadi, siapakah yang menetapkan harga barang ini?

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Itu terkeluar daripada soalan asal. Tetapi kalau Yang Berhormat hendak menjawab, sila.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, yang sebenarnya Ahli Yang Berhormat itu ada soalan untuk hari ini berkenaan dengan perkara tersebut. Jadi izinkan saya menjelaskan bahawa berkenaan dengan Airbus yang beliau menyoal dalam soalan beliau, perundingan dibuat secara langsung dengan Airbus Industry.

Tuan Lee Kaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin mendapat tahu daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri berkenaan adakah beliau sedar oleh kerana projek-projek membesarkan lapanganterbang di Malaysia menghadapi masalah kelambatan, MAS telah menjual beberapa buah kapalterbang. Dengan sebab itu, MAS tidak cukup kapalterbang pada masa ini untuk perkhidmatan, istimewanya di Malaysia Timur.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soalan ini keluar daripada soalan asal. Tetapi kalau Yang Berhormat mahu menerangkan, sila.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pengangkutan memang sedar bahawa rancangan untuk membaiki atau membesarkan lapangan terbang-lapangan terbang di Malaysia di beberapa tempat telah menghadapi masalah dan segala tindakan yang perlu sedang diambil. Berkenaan dengan kapal terbang Boeing yang beliau sebut, MAS menjual kapal terbang itu oleh kerana masalah "sound", masalah bunyinya yang dihadapi dan untuk terus menggunakan kapal terbang itu banyak ongkos yang diperlukan.

Tuan Haji Mohd. Idris bin Haji Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Mengikut penjelasan yang diberi oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri menunjukkan angka bilangan penumpang-penumpang daripada setahun ke setahun di dalam negara kita ini melalui penerbangan MAS adalah bertambah naik. Memandangkan ini adakah pihak Kementerian akan mencadangkan kepada MAS supaya menambahkan jumlah pesawat-pesawatnya lagi. Yang keduanya, menambahkan schedule of flights ataupun penerbangannya di dalam kawasan dalam negeri ini.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Setapak atas soalan-soalan beliau. Mengikut statistik yang saya bacakan tadi jumlah penumpang bertambah besar dari tahun 1978 hingga 1979. Jadi MAS sedar atas demand yang sedang bertambah dan untuk makluman Ahli Yang Berhormat satu DC-10, satu Airbus 300, satu Boeing 737 dan F. 27 telah ditempah dan dijangka deliverynya pada tahun 1981. Dengan pertambahan fleet pesawat MAS perkhidmatan tentu akan ditambah seperti yang disyorkan oleh Ahli Yang Berhormat itu.

Puan Chow Poh Kheng: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri menjelaskan kenapa terdapat sebilangan kapal terbang penumpang MAS dikenali sebagai Airbus. Adakah ini bermakna kapal terbang Airbus itu boleh membawa penumpang-penumpang yang lebih ramai dan berhenti di tempat-tempat yang lebih banyak dan cepat jika dibandingkan dengan kapal terbang yang lain?

Soalan yang kedua

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat, soal satu-satu dahulu. Soal itu biar dijawab oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri dahulu, lepas itu, bolehlah buat soalan yang kedua.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum "Airbus" ini adalah nama jenis pesawat ini dan seperti orang Inggeris berkata, dengan izin, "A Rose by any name is just as sweet". Tuan Yang di-Pertua, MAS telah mengkaji keperluan sistem perkhidmatannya dan Airbus 300 dianggap sesuai untuk keperluan MAS.

Tuan Chan Teck Chan: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar bahawa kapal terbang jenis Fokker yang kita gunakan untuk perkhidmatan penerbangan dalam negeri ini sudah sangat lama dan sudah buruk keadaannya? Bolehkah Yang Berhormat memberitahu Dewan ini bilakah jenis kapal terbang yang buruk ini akan digantikan dengan kapal terbang yang lebih baharu dan besar kapasitasnya?

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak bersetuju dengan pendapat Ahli Yang Berhormat bahawa Fokker 27 adalah satu pesawat yang buruk. Sebenarnya ia merupakan satu pesawat yang baik dan sesuai untuk penerbangan pendek, khasnya di Sabah dan Sarawak.

Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum di tempat-tempat di mana lapangan terbang, khasnya runway dipanjangkan dan sesuai untuk Boeing, MAS sedia menggunakan pesawat Boeing.

PEMBINAAN RUMAH-RUMAH IBADAT

4. Tuan Alias bin Mohd. Ali bertanya Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan kiranya beliau sedar adanya rumah-rumah ibadat yang dibina secara tidak terkawal menyebabkan kerja-kerja membina kemudahan awam di atas kawasan tersebut tergendala. Kiranya sedar adakah Kerajaan bermaksud mengadakan satu undang-undang bagi maksud mengawal pembinaan tempat-tempat ibadat seperti itu.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Haji Ramli bin Omar): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat bahawa Kerajaan adalah menyedari tentang berlakunya pembinaan ibadat yang dibina secara tidak terkawal. Walau bagaimanapun pengawalan tempat-tempat ibadat ini adalah satu perkara yang rumit dan sensitif. Soal untuk mengadakan satu undang-undang bagi mengawal pembinaan tempat-tempat penyembahan adalah tidak perlu. Dari segi pembangunan negara Kerajaan Persekutuan adalah mengambil berat di atas perkara penubuhan tempat-tempat ibadat dan telah meminta pihak berkuasa Kerajaan Tempatan mengambil kira apabila meluluskan pelan-pelan tataatur dan bangunan dari segi mengadakan tempat-tempat ibadat itu supaya ianya didirikan di tempat-tempat yang sesuai.

DOKTOR VETERINAR DALAM PERKHIDMATAN KERAJAAN

5. Tuan P. Patto minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar tentang sungutan di kalangan doktor-doktor veterinar dalam perkhidmatan Kerajaan yang lulus daripada universiti-universiti India, Pakistan, Bangladesh dan Sri Lanka mengenai keenggan Kerajaan untuk mengiktiraf ijazah mereka walau pun ijazah mereka diiktiraf oleh banyak universiti-universiti bagi kursus lanjutan dan jika ya, sama ada Kerajaan akan menimbang mengiktirafkan ijazah mereka memandangkan kerja-kerja kehaiwanan di bawah Kementerian beliau dijalankan oleh mereka.

Timbalan Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, saya sedar tentang sungutan doktor veterinar di dalam perkhidmatan Kerajaan yang lulus daripada universiti-universiti India, Pakistan, Bangladesh dan Sri Lanka. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan telahpun mengiktiraf ijazah mereka sama taraf dengan kelulusan Ijazah Serjana Muda Sains Am daripada universiti-universiti tempatan. Oleh itu anggapan Yang Berhormat bahawa Kerajaan tidak mengiktiraf kelulusan mereka-mereka yang berkenaan itu adalah tidak benar.

IBU PEJABAT PERJANJIAN GETAH ASLI ANTARABANGSA (INRA)

6. Puan Chow Poh Kheng (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan apakah kesudahan perbincangannya dengan pemimpin-pemimpin negara-negara yang maju berkenaan dengan kezaman Malaysia hendak mengadakan Ibu Pejabat Perjanjian Getah Asli Antarabangsa (INRA) di Kuala Lumpur.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Utama (Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin memaklumkan bahawa Yang Berhormat Menteri Perusahaan Utama telah menandatangani Perjanjian Getah Asli Antarabangsa (INRA) bagi pihak Kerajaan Malaysia di Ibu Pejabat Bangsa-bangsa Bersatu, New York pada 28hb Januari, 1980. Suratcara Pengesahan (the Instrument of Ratification) oleh Kerajaan Malaysia mengenai Perjanjian ini telahpun disimpan (deposit) dengan Setiausaha Agung Bangsa-bangsa Bersatu pada 29-1-1980. Dalam Perjanjian ini Majlis Getah Asli Antarabangsa akan membuat keputusan mengenai sama ada Ibu Pejabat Majlis Getah Asli Antarabangsa akan ditempatkan di Kuala Lumpur atau di London, oleh kerana inilah kedua-dua tempat yang ingin menjadi calon kepada Ibu Pejabat tersebut.

Pada masa ini hampir kesemua negara-negara pengeluar getah asli telah memberitahu sokongan penuh mereka kepada Malaysia. Singapura yang dahulunya telah menunjukkan minat untuk mendapatkan Ibu Pejabat juga telah menarik diri dan menyokong Malaysia. Di antara negara-negara pengimpot getah yang telah mengumumkan sokongannya kepada Malaysia termasuklah Jepun, China, Russia, Australia dan Turkey. Selain dari itu Korea Selatan, New Zealand dan beberapa negara-negara pengguna yang lain telah membayangkan untuk memberi sokongan kepada Kuala Lumpur.

Dalam perjalanan balik selepas menandatangani Perjanjian Getah Asli baru-baru ini, Yang Berhormat Menteri Perusahaan Utama juga telah mengunjungi dan mengadakan perbincangan dengan pihak-pihak yang tertentu di Amerika Syarikat, Britain dan EEC untuk mendapatkan penyelesaian mengenai isu Ibu Pejabat INRA.

Malaysia sedang giat berusaha secara diplomatik dan perbincangan bilateral dengan Britain supaya ia menarik pencalonannya untuk Ibu Pejabat INRA ditempatkan di London. Cara ini adalah difikirkan lebih baik dari memutuskan isu ini secara pengundian. Nampaknya, hasil dari perbincangan-perbincangan yang telah diadakan keadaannya adalah semakin cerah dan saya yakin perkara mengenai penempatan Ibu Pejabat INRA di Kuala Lumpur dapat diselesaikan apabila Perjanjian dikuatkuasakan nanti.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Haji Zabidi bin Haji Ali.

Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Nik Mat: Tuan Yang di-Pertua, soalan No. 7.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soalan ini sekarang atas nama Ahli Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa.

LPN—HARGA PADI

7. Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Nik Mat (*di bawah S. O. 24 (2)*) minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan:

- (i) benarkah LPN membayar harga padi kepada pengilang \$37.00 sepikul untuk dipotong harga baja subsidi \$5.00 dan kupon \$2.00 dan pengilang hanya membeli daripada petani-petani dengan harga di antara \$30.00, \$27.00 di samping potongan 7 kati hingga 12 kati bagi guni; dan
- (ii) adakah beliau sedar bahawa dengan subsidi secara kupon penanam padi kecil tidak mendapat faedah daripadanya kerana mereka terpaksa menjual padi kepada pekedai untuk membayar hutang keperluan harian dan membayar pengupah-pengupah yang perlu dan pekedai akan menjual padi tersebut kepada kilang atau pembeli berlesen atas namanya.

Menteri Perusahaan Awam (Dato' Abdul Manan bin Othman): Tuan Yang di-Pertua, bagi soalan yang pertama kenyataan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat itu adalah tidak benar. LPN tidak membeli padi dari pengilang-pengilang dan pengilang-pengilang pula tidak menjual padi kepada LPN.

Bagi soalan kedua, saya sedar keadaan yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat itu masih berlaku tetapi semenjak baru-baru ini petani-petani kecil yang mana di masa-masa yang lepas tidak menjual padi mereka di kompleks-kompleks LPN telahpun mula menjualnya di kompleks-kompleks tersebut. Ini adalah kerana kesedaran bahawa mereka mendapat harga yang berpatutan jika mereka menjual di kompleks LPN. Usaha-usaha lain seperti menggalakkan petani bertanam tanaman kontan dan juga memberi subsidi baja akan diteruskan untuk meninggikan lagi taraf hidup mereka.

Tuan V. David: Tuan Yang di-Pertua, macam mana LPN ada memberi jaminan kepada rakyat petani bahawa tidak ada dicampur pasir dengan baja (fertiliser) bila diberi kepada petani-petani

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat, soalan itu luar daripada soalan asal. Yang Berhormat Menteri hendak menjawab juga?

Dato' Abdul Manan bin Othman: Saya tidak bercadang untuk menjawabnya.

PELABUHAN KELANG— KONTRAKTOR

8. Tuan V. David minta Menteri Pengangkutan menyatakan sama ada beliau sedar terlalu ramai kontraktor-kontraktor menjalankan urusaniaga di bawah sistem orangtengah di Pelabuhan Kelang. Adakah beliau akan menyatakan pekerja-pekerja yang bekerja dengan kontraktor-kontraktor tersebut di bawah sebuah gabungan yang tunggal supaya menentukan pekerja-pekerja berkenaan menikmati keadilan sosial.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak sedar bahawa adanya kontraktor-kontraktor yang menjalankan urusaniaga di dalam sistem orangtengah di Lembaga Pelabuhan Kelang sebab di Lembaga Pelabuhan Kelang semua kerja-kerja kontrak adalah secara langsung dengan kontraktor yang berjaya mendapat satu-satu tawaran kerja. Segala urusan rasmi termasuk perjanjian adalah di antara kontraktor yang berjaya itu dengan Lembaga Pelabuhan Kelang. Soal sama ada pekerja-pekerja yang bekerja dengan kontraktor-kontraktor tersebut patut

atau tidak disatukan di bawah sebuah gabungan yang tunggal adalah di luar tanggungjawab Kementerian Pengangkutan.

Tuan V. David: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Kalau kesatuan itu dengan pekerja namakan kontraktor-kontraktor itu dan boleh bawa saksi ataupun bukti tunjukkan kontraktor-kontraktor itu, bolehkah Kerajaan ambil tindakan bawa mereka semua kepada Lembaga Pelabuhan.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, kalau Ahli Yang Berhormat ada bukti, dipersilakan menghantar kepada Kementerian.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Peter Paul Dason.

Tuan Karpal Singh: Tuan Speaker, soalan No. 9.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soalan ini sekarang atas nama Ahli Yang Berhormat dari Jelutong.

PEKELILING-PEKELILING PALSU

9. Tuan Karpal Singh (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Perdana Menteri menyatakan sama ada benar selama lebih kurang setahun ini pekeling-pekeling yang kononnya dikeluarkan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam telah dihantar kepada semua jabatan-jabatan/kementerian-kementerian Kerajaan dan kemudian mereka diberitahu bahawa pekeling-pekeling berkenaan adalah palsu dan ini menyebabkan kekeliruan: bolehkah Kerajaan menerangkan bagaimana perkara ini boleh berlaku dan sama ada perkara ini telah dirujuk kepada pihak polis untuk siasatan selanjutnya.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Shahrir bin Abdul Samad): Tuan Yang di-Pertua, adalah benar (dalam tahun lepas) Pekeling-pekeling palsu yang kononnya dikeluarkan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam telah berlaku. Pengeluaran Surat Pekeling palsu itu adalah satu perkara jenayah yang di luar kawalan serta tekaan Jabatan Perkhidmatan Awam sendiri.

Walau bagaimanapun, Jabatan Perkhidmatan Awam telah mengambil tindakan untuk mencegah perkara ini dengan menge-

luarkan Surat Pekeling Perkhidmatan Bil. 1 Tahun 1979 di mana semua Kementerian/Jabatan telah diberitahu tentang cara-cara pengeluaran serta bentuk baharu Pekeling Perkhidmatan/Surat Pekeling Perkhidmatan yang baru pada masa sekarang. Dalam bentuk yang baharu surat-surat Pekeling Perkhidmatan adalah dicetak dengan mempunyai lambang Kerajaan Malaysia yang timbul dan tidak di "cyclostyle" seperti masa lepas. Kementerian-kementerian dan jabatan-jabatan juga diarah supaya mengambil tindakan hanya atas Surat Pekeling Perkhidmatan yang asal, tetapi jikalau salinan-salinan Surat Pekeling Perkhidmatan yang asal itu terpaksa diedar oleh Jabatan-jabatan kepada bahagian-bahagiannya atau cawangan-cawangannya maka salinan itu hendaklah diakui sebagai salinan yang sah dan ditandatangani oleh pegawai yang bertanggungjawab. Dalam pengetahuan Jabatan Perkhidmatan Awam, sejak pengeluaran surat-surat Pekeling Jabatan ini di dalam bentuk yang baharu, pengeluaran Surat-surat Pekeling yang palsu nampaknya telah terhenti. Perkara pengeluaran Pekeling palsu itu telahpun dirujuk kepada pihak polis untuk siasatan mereka.

SEKIM KAWASAN TERHAD (AREA ROAD PRICING)

10. Tuan Chow Poh Kheng minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan:

- (a) bilakah kawasan Terhad (Restricted Zone) di Bandaraya Kuala Lumpur dikuatkuasakan kepada lalulintas?
- (b) Sekiranya peraturan ini dikuatkuasakan, adakah wakil rakyat-wakil rakyat diberi pass kebenaran memasuki kawasan tersebut jika difikirkan perlu dalam masa menjalankan tugas mereka dan ini bukanlah bertujuan untuk meminta keistimewaan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Wilayah Persekutuan (Tuan Abdullah bin Haji Ahmad): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Sekim Kawasan Terhad atau Sekim Kawasan Jalan Kena Bayaran (Area Road Pricing) terpaksa ditangguhkan tarikh perlaksanaannya oleh kerana beberapa syarat-syarat pelaksanaan sekim tersebut belum dilaksanakan

dengan sempurna lagi. Untuk mempastikan supaya sekim Kawasan Terhad berjalan dengan sempurna perkhidmatan pengangkutan awam perlu ditambahkan dan diperkembangkan terlebih dahulu. Juga, kerja-kerja untuk menyediakan jalan-jalan lingkaran atau "ring roads" perlu disiapkan. Adalah dijangka pembinaan jalan-jalan lingkaran akan siap dalam tahun 1981. Oleh kerana program serta projek untuk memperbaiki keadaan lalulintas di Bandaraya adalah dirancang dan dilaksanakan sebagai satu "package" yang menyeluruh, segala peringkat rancangan tersebut ada kaitan dan perlu diselaraskan dengan projek-projek yang lain. Kerajaan sedang dan akan mengkaji serta mengawasi tiap-tiap peringkat pelaksanaan program-program dan projek-projek tersebut dan menilai kejayaan-kejayaan untuk memastikan faedah yang sepenuhnya kepada orang ramai keseluruhannya.

- (b) Soal memberi pass kebenaran untuk memasuki Kawasan Jalan Kena Bayaran kepada Wakil-wakil Rakyat dalam masa menjalankan tugas mereka belum timbul lagi disebabkan sekim tersebut telah ditangguhkan.

TENTERA UDARA DI-RAJA AUSTRALIA DI MALAYSIA

11. Tuan Shaari bin Jusoh minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada Kementerian ini sedar bahawa Tentera Udara Di Raja Australia di Malaysia yang akan berundur dari Malaysia tidak lama lagi mengakibatkan pengangguran kepada buruh-buruh ini bekerja di pengkalan tersebut dan jika sedar, apakah persiapan yang dibuat oleh Kementerian ini untuk mengatasi pengangguran dan kekosongan yang akan berlaku itu.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pertahanan (Dato Abdul Jalal bin Haji Abu Bakar): Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini Kerajaan Malaysia tidak ada menerima sebarang cadangan sepertimana yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu. Sekiranya pihak Kerajaan Australia bercadang untuk berundur dari negara ini, perkara ini akan dibincangkan dengan pihak kita sebagaimana yang dipersetujui di bawah Peraturan Pertahanan Lima Negara yang masih operatif sekarang ini.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Seow Hun Khim.

Tuan Karpal Singh: Tuan Speaker, soalan No. 12.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soalan ini sekarang atas nama Ahli Yang Berhormat dari Jelutong.

ANGGOTA-ANGGOTA POLIS— PENGAMBILAN

12. Tuan Karpal Singh (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada jawatan kosong untuk 12,265 orang anggota-anggota polis telah dipenuhi; jika ya, apakah pecahan anggota-anggota polis baru itu mengikut keturunan bangsa; jika tidak, adakah satu pelan recruitment disediakan untuk mengambil masuk anggota-anggota polis itu mengikut pecahan keturunan bangsa di negara ini.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tan Sri Dato' Syed Ahmad Shahabuddin Al-haj): Tuan Yang di-Pertua, pertanyaan Ahli Yang Berhormat ini nampaknya sedikit-sebanyak berbau perkauman, walau bagaimanapun suka saya menerangkan semuga dapat memberi satu gambaran yang jelas dalam perkara pengambilan pasukan Polis ini, iaitu permohonan untuk memasuki pasukan polis adalah terbuka kepada semua kaum yang mempunyai kelayakan dan memenuhi syarat-syarat seperti yang telah ditetapkan dalam skim perkhidmatan itu. Oleh yang demikian, mereka yang layak bolehlah membuat permohonan sekiranya mereka itu berminat kepada pekerjaan itu.

Daripada bilangan permohonan yang diterima dalam urusan pengambilan yang dijalankan di masa yang lalu adalah didapati bahawa sambutan daripada rakyat keturunan bukan bumiputra adalah tidak begitu menggalakkan. Misalnya, dalam urusan pengambilan Konstabel bagi tahun 1979; di Semenanjung sebanyak 10,714 permohonan telahpun diterima dan dari jumlah ini sebanyak 9,379 permohonan iaitu 87.5% adalah daripada pemohon-pemohon Melayu dan sebanyak 304, iaitu 2.8% adalah dari permohonan keturunan orang-orang Cina dan sebanyak 621, iaitu 5.8% adalah daripada permohonan pihak keturunan orang-orang

India dan sebanyak 410 pula, iaitu 3.8% adalah permohonan daripada kaum-kaum yang lain.

Bilangan permohonan yang berjaya ialah daripada keturunan Melayu sebanyak 3,188, iaitu 34% dari kaum Cina pula ialah 144, iaitu 47.4% dan dari Kaum India pula sebanyak 193, iaitu 31.1% sebagaimana yang tersebut di atas tadi. Maka dengan itu mungkin saya rasa Ahli Yang Berhormat boleh memberi kerjasama semuga pada masa yang akan datang lebih ramai lagi pemohon-pemohon daripada yang bukan bumiputra membuat permohonan berkhidmat dalam pasukan polis.

PELANTAR BENUA WILAYAH

13. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Luar Negeri menyatakan mengapa peta baru mengenai pelantar benua yang dikeluarkan oleh Kerajaan Malaysia baru-baru ini telah mengujikan bantahan dan protes dari negara-negara jiran di Asia Tenggara, nyatakan nama negara-negara yang telah memprotes dan juga nyatakan sama ada perbincangan-perbincangan telah diadakan dengan negara-negara berkenaan dan hasil perbincangan-perbincangan tersebut.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Dato Mokhtar bin Haji Hashim): Tuan Yang di-Pertua, percetakan peta persempadanan mengenai pelantar benua baru-baru ini merupakan satu langkah yang seharusnya telah lama dilaksanakan. Terdapat banyak negara-negara di rantau ini yang telah mengeluarkan peta masing-masing yang mana merangkumi pelantar-pelantar benua yang mereka akui sebahagian daripada pelantar benua wilayah mereka. Kebanyakan daripada tuntutan tersebut bertindih dan perkara ini terpaksa diselesaikan secara aman melalui rundingan. Dengan percetakan peta pelantar benua oleh Kerajaan Malaysia baru-baru ini, beberapa kawasan yang terkandung dalam peta tersebut juga telah dituntut oleh beberapa negara di rantau ini dan setakat ini, Indonesia, Thailand dan Singapura telah mengemukakan perkara tersebut kepada Kerajaan Malaysia. Kementerian Luar Negeri sedang mengkaji tentang perkara ini dan berusaha untuk menyelesaikannya melalui rundingan. Rundingan-rundingan ini akan diadakan disuatu tarikh yang sesuai untuk semua negara-negara terlibat.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Wong Hoong Keat.

Tuan Lee Kaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan ke 14.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soalan ini sekarang atas nama Ahli Yang Berhormat dari Kluang.

PUSAT KEWANGAN ANTARABANGSA

14. Tuan Lee Kaw (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Menteri Kewangan menyatakan kemajuan membangunkan Malaysia ke arah menjadi pusat kewangan antarabangsa dalam rantau ASEAN dan juga nyatakan masalah-masalah dan cara-cara mengatasinya.

Timbalan Menteri Kewangan (Tuan Mak Hon Kam): Tuan Yang di-Pertua, seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, sebuah pusat kewangan antarabangsa ialah suatu pusat di mana orang perseorangan, peniaga-peniaga, bank-bank dan institusi-institusi kewangan boleh membuat pembayaran dan penerimaan, melabur wang di dalam pelaburan jangka pendek dan jangka panjang dan memenuhi keperluan kecairannya. Untuk memenuhi berbagai keperluan ini adalah mustahak sesuatu pusat itu mempunyai syarat-syarat berikut:

Pertama, pasaran modal dan pertukaran asing hendaklah tersedia wujud;

Kedua, Matawang negara bagi pasaran itu mempunyai keutuhan antarabangsa, iaitu matawang tersebut hendaklah kukuh dan bebas dipertukarkan;

Ketiga, pusat itu mempunyai pakar-pakar kewangan dan juga mempunyai tradisi bank yang sihat;

Keempat, Ianya mestilah mempunyai kawalan yang minima bagi kebebasan keluar-masuk wang ke pusat tersebut;

Kelima, mempunyai sistem perhubungan yang efisien dan berkesan; dan

Keenam, mempunyai suasana politik yang stabil.

Ahli Yang Berhormat mungkin sedar, Malaysia memenuhi syarat-syarat ini mengikut peringkat-peringkat yang tertentu. Kita memang mempunyai suasana politik yang

stabil. Matawang Ringgit kita adalah disokong dengan emas, simpanan pertukaran asing dan Hak Simpanan Khas (Special Drawing Rights) sebanyak 181%. Walau bagaimanapun, sudah pasti ada faedah dan bebanan kepada negara jikalau negara kita menjadi sebuah Pusat Kewangan Antarabangsa. Dari hemat Kerajaan bebanan kepada negara adalah lebih berat daripada faedah yang mungkin diterima, terutama dari segi kekesanan pengurusan suasana kewangan negara kita. Sebaliknya sebagai keutamaan, tumpuan kita pada masa ini mestilah untuk menjadikan Malaysia sebagai pusat antarabangsa bagi perdagangan dan pemasaran beberapa barangan utama terutamanya dalam pengeluaran yang mana kita adalah pengeluar dan pengeksport sedunia yang terbesar sekali. Dalam mencapai matlamat ini, Kerajaan telah pun meningkatkan kemajuan perkhidmatan dan kemudahan kewangan yang moden, cekap dan setanding. Kemudahan-kemudahan infrastruktur, asas termasuk sistem perhubungan telekom antarabangsa juga sedang dimajukan untuk melicinkan perjalanan pasaran kewangan. Kemajuan yang besar telah tercapai sehingga ini, contohnya perdangan dalam pasaran pertukaran asing kita adalah aktif, yang melibatkan jumlah yang besar dan kadar faedah yang baik terutamanya dalam pasaran semasa.

Tuan Lee Kaw: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin mendapat tahu daripada Timbalan Menteri Kewangan adakah beliau sedar dalam region ASEAN ada negeri lain seperti Singapura yang pada masa ini lebih maju daripada Malaysia. Apakah tindakan yang boleh diambil oleh Kementerian beliau menukar imej ini.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soalan ini luar daripada soalan asal.

Tuan Lee Kaw: Tuan Yang di-Pertua, Singapura pun ada mengambil banyak tindakan membesarkan ini

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat, soalan asal berbunyi demikian:

“minta Menteri Kewangan menyatakan kemajuan membangun Malaysia ke arah menjadi pusat kewangan antarabangsa dalam rantau ASEAN dan juga nyatakan masalah-masalah dan cara-cara mengatasinya.”

Isi soalan ialah mengenai kemajuan membangun Malaysia ke arah menjadi pusat kewangan antarabangsa dan nyatakan masalah-masalah dan cara mengatasinya. Jadi, soalan Yang Berhormat itu luar daripada soalan asal.

Yang Berhormat Tuan Haji Yusof bin Malim Kuning. Nampaknya Yang Berhormat itu tidak ada.

(Soalan No. 15 Y.B. Tuan Haji Yusof bin Malim Kuning tidak hadir)

TUNJUK PERASAAN PETANI DI KEDAH

16. Tuan Lim Kiam Hoon minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada beliau sedar peristiwa tunjuk perasaan oleh para petani di Wisma Negeri Kedah di Alor Star pada 23hb Januari, 1980 yang lalu adalah satu peristiwa yang amat memalukan rakyat dan warganegara yang taat setia kepada Raja dan Negara, lebih-lebih lagi dalam suasana seluruh rakyat negeri Kedah sedang merayakan Hari Ulangtahun keputeraan D.Y.M.M. Tuanku Sultan Kedah yang ke 52. Adalah menjadi kenyataan kepada ramai sekarang yang peristiwa itu telah sengaja dirancang dan dicetuskan oleh golongan anasir anti Kerajaan dengan menggunakan petani sebagai alat mereka. Tidakkah pihak Kerajaan bercadang untuk mengeluarkan Kertas Putih mengenainya dan apakah langkah serta tindakan yang diambil oleh Kerajaan supaya peristiwa yang menjejaskan nama baik petani-petani di Negeri Kedah khususnya dan petani di seluruh negara amnya tidak berulang lagi.

Tan Sri Dato' Syed Ahmad Shahabuddin Al-haj: Tuan Yang di-Pertua, jawapan kepada soalan yang hampir sama telahpun dijawab oleh Yang Berhormat Menteri Perusahan Awam ketika menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka pada 18hb Mac tahun ini dan juga jawapan kepada soalan Yang Berhormat dari Gerik oleh saya sendiri pada 25hb Mac tahun ini. Dengan itu saya tidaklah bercadang untuk membuat apa-apa tambahan lagi.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad.

Tuan Ismail bin Said: Tuan Yang di-Pertua, soalan ke 17.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soalan ini sekarang di bawah nama Ahli Yang Berhormat dari Kemaman.

PEGAWAI PERUBATAN/JURURAWAT BUKAN WARGANEGARA

17. **Tuan Ismail bin Said** (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Menteri Kesihatan menyatakan berapa ramai Doktor, Matron, Ketua Jururawat dan Jururawat yang bukan warganegara di dalam negara ini dan apakah langkah-langkah Kerajaan bagi memenuhi jawatan tersebut dengan warganegara Malaysia.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan (Tuan Jawan anak Empaling): Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini ada 214 orang Pegawai Perubatan dan 2 orang Jururawat bukan warganegara yang berkhidmat dengan Kementerian Kesihatan secara kontrak/ sementara. Kebanyakan Pegawai-pegawai Perubatan itu mempunyai kelulusan-kelulusan kepakaran. Untuk memenuhi jawatan-jawatan itu dengan Warganegara Malaysia maka Kerajaan telah mengambil langkah-langkah tertentu untuk menambahkan bilangan penuntut-penuntut perubatan di Universiti-universiti tempatan dan luar negeri. Fakulti Perubatan yang Ketiga telah ditubuhkan di Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang untuk melatih lebih ramai lagi warganegara dalam bidang perubatan. Selain daripada itu lebih ramai lagi Pegawai-pegawai Perubatan Kerajaan yang akan diberi peluang mengambil kelulusan-kelulusan kepakaran dalam bidang-bidang tertentu. Dengan langkah-langkah ini Kementerian berharap akan dapat menggantikan Pegawai Perubatan bukan warganegara Malaysia dengan warganegara secara beransur-ansur. Mengenai jawatan Jururawat pula Kerajaan akan mengisi kesemua jawatan Jururawat dengan Warganegara Malaysia tidak lama lagi.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Bolehkah Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan menyatakan di Dewan ini bahawa adakah terdapat golongan

doktor, matron, ketua jururawat dan jururawat warganegara Malaysia berkhidmat di luar negeri bagi faedah diri mereka sendiri?

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soalan itu umum.

Tuan Jawan anak Empaling: Saya berasa tak berapa mengerti soalnya.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Soalan asal ialah orang bukan warganegara yang berkhidmat di negara ini, sekarang saya hendak bertanya adakah warganegara kita berkhidmat di luar negeri atau tidak?

Tuan Jawan anak Empaling: Warganegara kita yang berkhidmat di luar negeri tidak ada sekarang.

Dr Chen Man Hin: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tadi Setiausaha Parlimen ada berkata berkenaan kekurangan doktor, sekarang sudah ada sebuah fakulti perubatan yang baru. Selain daripada itu, adakah Kerajaan bercadang untuk meluaskan tempat-tempat di Universiti Malaya dan Universiti Kebangsaan Malaya untuk memberi peluang kepada pelajar-pelajar perubatan?

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soalan itu luar daripada soalan, tetapi kalau Yang Berhormat Setiausaha Parlimen hendak menjawab, bolehlah.

Tuan Jawan anak Empaling: Kementerian Kesihatan memang ada meluaskan lagi peluang untuk penuntut-penuntut belajar dalam bidang perubatan, memang ada, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat Datuk Haji Abu Bakar bin Umar.

Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Nik Mat: Tuan Yang di-Pertua, soalan yang ke 18.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soal ini sekarang di bawah nama Ahli Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa.

TUNJUK PERASAAN PELADANG ALOR STAR

18. Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Nik Mat (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Menteri Perusahaan menyatakan mengapa beliau mengecewakan apa yang dipanggil Wakil Peladang-peladang yang menunjuk perasaan di Alor Star pada 23hb Januari 1980 dengan membuat janji akan menemui mereka serta menuduh mereka kerana tidak hadir di pertemuan itu pada hari yang telah ditetapkan, dan jika ia, sila beri sebab-sebab mengapa pertemuan itu telah tidak dapat diadakan.

Dato Abdul Manan bin Othman: Tuan Yang di-Pertua, adalah benar bahawa saya bersetuju dan berjanji untuk berjumpa dengan apa yang dipanggil wakil-wakil petani yang membuat tunjuk perasaan di Alor Star pada 23hb Januari, 1980 itu tetapi mereka itu telah tidak hadir di masa dan tempat yang ditentukan sungguhpun mereka telah diberitahu dan dijemput hadir terlebih dahulu.

Tuan Yang di-Pertua, sepatutnya sayalah yang merasa keciwa dan bukannya mereka itu atau Ahli Yang Berhormat dari Kota Star.

GETAH PEKEBUN-PEKEBUN KECIL

19. Tuan Umar bin Haji Ismail minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan apakah rancangan yang akan diambil bagi memajukan kebun-kebun getah terutamanya kepunyaan Bumiputra di luar bandar yang terbiar supaya dapat mengeluarkan hasil.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan dan Perindustrian (Tuan Abu Hassan bin Haji Omar): Tuan Yang di-Pertua, bagi makluman Yang Berhormat, buat masa ini ada beberapa cara bagi Kerajaan menolong pihak Pekebun-pekebun Kecil Getah menjayakan tanah getah terbiar mereka. Cara yang utama ialah bagi tuan-tuan tanah ini mendapatkan bantuan menanam semula kawasan-kawasan ini melalui RISDA, sekiranya tanah-tanah ini ada mengandungi getah tua. RISDA boleh memberi bantuan ini cara menanam semula berkelompok atau secara "mini estate". Pihak Kerajaan juga memberikan beberapa galakan seperti bantuan baja, penggalak susu dan

tanaman kontan bagi mereka yang menanam semula. Dengan adanya bantuan-bantuan dan peruntukan-peruntukan ini Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah berpendapat adalah tidak perlu pihak Kerajaan mengadakan lagi rancangan-rancangan yang lain bagi memajukan tanah pekebun-pekebun kecil getah yang terbiar itu.

PESAKIT DI HOSPITAL DUCHESS OF KENT

20. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada beliau sedar pesakit-pesakit di wad-wad kelas tiga di Hospital Duchess of Kent Sandakan dipaksa membayar yuran makmal disebabkan ujian-ujian makmal dijalankan oleh makmal-makmal/klinik-klinik persendirian.

Tuan Jawan anak Empaling: Tuan Yang di-Pertua, dakwaan Ahli Yang Berhormat bahawa pesakit-pesakit wad kelas tiga di Hospital Duchess of Kent Sandakan dipaksa membayar yuran makmal adalah tidak benar sama sekali. Suka saya memaklumkan bahawa pesakit-pesakit wad kelas tiga di semua hospital di Negeri Sabah termasuklah Hospital Duchess of Kent, Sandakan dikenakan bayaran sebanyak \$2.00 sehari sahaja yang meliputi tempat tinggal dan ujian-ujian yang perlu seperti X-ray, makmal pembedahan dan sebagainya. Pesakit-pesakit wad kelas tiga yang tidak mampu, adalah dikecuali daripada bayaran itu. Ujian-ujian makmal di semua hospital di Negeri Sabah termasuk Hospital Duchess of Kent adalah dilakukan oleh makmal hospital-hospital itu sendiri. Ujian-ujian yang tidak dapat dilakukan di hospital-hospital itu adalah dirujuk ke Makmal Pusat di Hospital Queen Elizabeth, Kota Kinabalu. Tidak ada ujian makmal untuk hospital-hospital Kerajaan yang dilakukan oleh makmal swasta.

Tuan Chan Teck Chan: Soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat ada sentuh mengenai kalau seorang pesakit tidak mampu membayar \$2.00 itu bolehlah dikecualikan, maka bolehkah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen memberitahu Dewan ini bagaimana pesakit yang tidak mampu membayar itu boleh memohon supaya bayaran itu boleh dikecualikan. Bolehkah Yang Berhormat

memberi tahu cara atau procedure mengenai permohonan pengecualian untuk membayar \$2.00 sehari itu?

Tuan Jawan anak Empaling: Pesakit-pesakit yang dikatakan tidak mampu membayar bayaran itu, Tuan Yang di-Pertua, umpama petani-petani miskin, orang-orang tua, orang muda pun kalau dia tak ada pekerjaan dia boleh beri tahu pegawai-pegawai di hospital tersebut mengatakan beliau tak ada wang; itu sahaja. Tidak ada peraturan (procedure) tertentu. Mana yang patut akan dikecualikan.

Tuan P. Patto: Tadi Setiausaha Parlimen ada berkata bayaran \$2.00 dikenakan kepada mereka yang mampu membayar. Saya ingin mendapat tahu sama ada Ahli Yang Berhormat atau Kementerian beliau sedar bahawa ada sindiket di Hospital Duchess of Kent di Sandakan di mana kes-kes yang melibatkan peperiksaan makmal ataupun analisa di makmal, sindiket itu merujuk kes-kes itu kepada orang luar yang ada makmal yang pernah menjadi kakitangan di dalam Hospital Duchess of Kent dahulunya

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Soalan tambahannya apa?

Tuan P. Patto: Sama ada beliau sedar atau tidak dan jika pihak Kementerian sedar apakah tindakan telah diambil terhadap perkara ini supaya rakyat yang miskin tidak teraniaya.

Tuan Jawan anak Empaling: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya dalam perkara ini memang tidak sedar, kalau sedar tindakan akan diambil. Saya minta kerjasama dari Ahli Yang Berhormat yang mendakwa perkara ini dan rujukan kes yang spesifik supaya dapat disiasat dan tindakan dapat diambil.

Tuan Chan Teck Chan: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen menyedari jawapan yang dibuat oleh beliau akan menimbulkan satu keadaan di mana beribu-ribu pesakit mungkin akan memohon pengecualian \$2.00 sehari kalau mereka hanya mengatakan kepada pegawai mereka tidak ada kerja terus dikecualikan. Apakah procedure tertentu yang umpamanya boleh disahkan oleh pihak berkenaan itu atau orang yang bertanggung-

jawab tentang adakah ia miskin atau dia seorang penganggur dan lain-lain, tetapi daripada jawapan Yang Berhormat itu akan menggalakkan beribu-ribu orang setiap hari untuk datang ke rumah sakit minta pengecualian \$2.00 sehari.

Tuan Jawan anak Empaling: Tuan Yang di-Pertua, sebelum pesakit itu masuk ke hospital kita ada borang-borang yang diisi oleh pesakit itu, apakah pekerjaannya dari mana dia datang, semua itu kita perlu ketahui. Ada juga kawannya membawa seperti Ahli Yang Berhormat, mungkin kawan-kawan yang berdekatan membawa dia ke hospital ada memberikan maklumat kepada kita sebelum mereka itu dimasukkan ke wad. Dari maklumat yang didapati itu kita juga mengetahui kedudukan mereka itu dan ada juga mungkin DO (Pegawai Daerah) atau Ahli Parlimen mengesahkan seorang itu tidak mampu membayar bayaran itu. Inilah cara kita, Tuan Yang di-Pertua.

PERLAKSANAAN PROJEK RANCANGAN MALAYSIA KETIGA

21. Dr Chen Man Hin minta Perdana Menteri menyatakan peratus projek-projek yang tidak dapat dilaksanakan di bawah Rancangan Malaysia Ketiga, sebab-sebab mengapa terdapat kegagalan dalam mencapai matlamat itu dan sama ada kegagalan seumpama itu akan membahayakan prospek membawa kemajuan dan kemakmuran kepada rakyat.

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, jawapan berhubung dengan soalan mengenai kedudukan pelaksanaan projek-projek di bawah Rancangan Malaysia Ketiga, telahpun diberi semasa menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar pada 21hb Mac tahun ini.

Bagi menjawab bahagian kedua soalan Ahli Yang Berhormat dari Seremban itu, terlebih dahulu perlulah dijelaskan bahawa sekiranya timbul kelewatan dalam pelaksanaan projek pembangunan, ini tidaklah bermakna Kerajaan gagal dalam usaha mencapai matlamat pembangunan negara. Seperti mana yang telah dinyatakan di dalam jawapan kepada soalan Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar pada 21hb Mac yang lalu, projek-projek pembangunan di dalam

rancangan-rancangan pembangunan, termasuk Rancangan Malaysia Ketiga adalah dilaksanakan secara berperingkat-peringkat mengikut tahun-tahun rancangan itu. Jadual pelaksanaan projek secara berperingkat-peringkat ini menimbulkan keadaan di mana beberapa projek, bergantung kepada sifat dan jenisnya, dapat disiapkan dalam tempoh Rancangan tersebut sementara ada beberapa projek yang lain pula dimulakan di pertengahan atau di akhir tempoh Rancangan tersebut dan akan disambung pelaksanaannya dan disiapkan dalam Rancangan Malaysia Keempat.

Mengenai kelewatan pelaksanaan beberapa projek pembangunan pula, sebagaimana yang telah dinyatakan di dalam Dewan ini ketika menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar, antara sebab-sebabnya ialah:

- (i) ketidakupayaan pemborong swasta;
- (ii) masalah perancangan mendalam dari masa ke semasa;
- (iii) kekurangan bahan-bahan pembinaan;
- (iv) masalah pengambilan tanah;
- (v) keadaan cuaca dan alam sekitar yang boleh melambatkan pelaksanaan projek-projek pembangunan.

Kerajaan telah dan sedang mengambil langkah-langkah yang perlu untuk memastikan bahawa projek-projek pembangunan yang dilaksanakan mengikut jadual. Kerajaan telah pun membentuk satu Jawatankuasa Khas Kabinet bagi meneliti soal penyelarasan dan masalah di dalam pelaksanaan projek-projek pembangunan. Jawatankuasa ini sedang mengkaji program "package deal" bagi mempercepatkan pelaksanaan projek-projek tersebut. Selain daripada itu untuk menambahkan keupayaan perancangan yang mendalam Kerajaan sedang dan akan terus menggunakan perkhidmatan perunding-perunding swasta tempatan dan juga luar negeri bagi mereka bentuk projek-projek yang besar. Dan di akhir-akhir ini kerja-kerja yang diberikan kepada perunding-perunding swasta telah pun bertambah.

Mengenai masalah pengambilan tanah Kerajaan telah mengadakan satu tindakan yang khusus di mana beberapa pasukan khas mengenai pengambilan balik tanah yang dianggotai oleh pegawai-pegawai Kerajaan Pusat telah dibentuk dan telah dihantar ke negeri-negeri yang menghadapi banyak

masalah-masalah pengambilan tanah bagi menyelesaikan masalah tersebut. Walaupun begitu masalah ini masih timbul dari masa ke semasa tetapi ianya tidaklah begitu menonjol berbanding dengan masa-masa yang lampau.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 15, 22 hingga 41 adalah diberi di bawah ini).

BEKALAN AIR DI RANCANGAN FELDA

15. Tuan Haji Yusof bin Malim Kuning minta Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan adakah beliau sedar bahawa takungan air di Blok "C" Felda Air Tawar I sudah mulai dibina pada tahun 1972, dan telah tergendala pembinaannya sehingga sekarang yang sepatutnya telah memberikan bekalan air, bagi seluruh Rancangan Gugusan Air Tawar, dan kampung-kampung asal yang ada di sekitarnya dan dapatkah beliau menyatakan apakah faktor-faktor yang menyebabkan kegagalan penyempurnaan projek tersebut.

Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Datuk S. Samy Vellu): Untuk makluman Yang Berhormat, bekalan air ke Rancangan-rancangan Felda biasanya disediakan dalam dua peringkat iaitu bekalan air sementara yang separa diubati (partially treated) pada peringkat pertama bagi memudahkan kemasukan peneroka dan diikuti dengan bekalan air tetap yang diubati sepenuhnya dalam peringkat kedua. Ini adalah kerana masa yang ada daripada ketika pengenalan kampung dan perancangan hinggalah ke masa kemasukan peneroka, adalah tidak mencukupi untuk penyelidikan, rekabentuk dan pembinaan bekalan air yang tetap yang mungkin memakan masa 5 tahun untuk disiapkan bagi tiap-tiap satu Rancangan Felda. Bagi Rancangan-rancangan Felda yang melibatkan beberapa kampung seperti Gugusan Air Tawar Felda, rancangan ini mungkin mengambil masa lebih daripada 5 tahun untuk menyiapkan sistem bekalan air tetap oleh kerana pihak JKR hanya boleh

menyiapkan rekabentuk untuk sistem bekalan air sebaik sahaja butir-butir mengenai kedudukan kampung yang akhir dalam rancangan tersebut diberikan. Pemilihan tapak-tapak bagi kampung di rancangan Felda hanya dapat dibuat apabila hutan diterangkan secara berperingkat-peringkat. Bekalan Air sementara (separa diubati) yang mencukupi telah disiapkan mengikut masa, untuk membolehkan memasukan peneroka-peneroka secara berperingkat-peringkat di kelima-lima buah kampung di Gugusan Felda Air Tawar. Kampung yang terakhir dibangunkan di dalam rancangan ini Air Tawar V, telah disediakan dengan bekalan air sementara pada tahun 1976.

Mungkin takungan air yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat itu ialah takungan air yang mempunyai muatan 350,000 gelen air yang ditempatkan di Skim Air Tawar I yang mana disediakan untuk membekalkan air tetap bagi kampung-kampung Air Tawar IV dan V. Kerja-kerja membina takungan air ini telah bermula pada tahun 1973 dan diselesaikan pada tahun 1975 tetapi tidak dapat digunakan oleh kerana kelewatan dalam menyiapkannya. Sistem bekalan air tetap mengandungi pembinaan satu loji pembersih air, takungan air muatan 350,000 gelen yang ditempatkan di Air Tawar I dan pemasangan paip-paip sambungan bekalan dari loji pembersih air kelima-lima kampung. Pembinaan loji pembersih air dan pemasangan paip-paip sambungan bekalan telah dimulakan dalam tahun 1976. Loji pembersih air itu telah disiapkan pada tahun 1979 tetapi beberapa alat-alat letrik telah rosak akibat dipanah petir pada akhir tahun lalu. Kerja-kerja membaiki alat-alat letrik ini sedang disiapkan dan loji ini akan digunakan selepas diuji. Kerja-kerja memasang paip sambungan bekalan dari loji pembersih air ke tiap-tiap kampung telah terlewak oleh kerana kerja-kerja meluaskan jalan disekitar kawasan itu. Walau bagaimanapun kerja-kerja sedang dipergiatkan dan dijangka bekalan air akan dapat disambungkan kepada dua buah kampung dalam bulan Mei dan kepada kampung-kampung yang lain pada akhir tahun ini.

TABUNG DERMA DI SEKOLAH-SEKOLAH

22. Tuan Ting Chek Ming minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar bahawa tabung yang diadakan oleh sekolah-

sekolah melalui derma orang awam tidak didit oleh Juruodit yang berkelayakan, dipegang atau dikuasai oleh Guru Besar sendiri atau bersama-sama dengan seorang guru dari sekolah itu kerap kali didapati telah disalahgunakan atau hilang bila Guru Besar telah bersara atau bertukar ke sekolah yang lain dan nyatakan langkah beliau ingin ambil untuk pencegah perlakuan yang salah ini.

Menteri Pelajaran (Dato' Musa bin Hitam): Bagi makluman Yang Berhormat tiap-tiap sekolah dibenarkan menyelenggarakan dua jenis akaun, iaitu:

- (a) Akaun Fund Kerajaan bagi mengakaunkan bantuan yang diterima dari Kerajaan tiap-tiap tahun;
- (b) Akaun Fund Suwa sekolah-sekolah bagi mengakaunkan pendapatan yang diterima oleh sebuah sekolah selain dari pemberian bantuan Kerajaan. Derma yang diterima daripada orang ramai merupakan salah satu daripada punca pendapatan yang boleh dianggap sebagai fund suwa sekolah.

Di antara langkah-langkah yang diambil oleh Kementerian Pelajaran untuk mengelakkan dari berlakunya salahguna wang/hilang di peringkat sekolah adalah:

- (a) Kuasa menandatangani cek-cek sekolah adalah diberi kepada Pengerusi Jemaah Pengurus, Guru Besar, Guru Penolong Kanan dan Guru Kanan sahaja;
- (b) Akaun-akaun sekolah adalah dioditkan tiap-tiap tahun seperti berikut:
 - (i) Bagi Sekolah Rendah pengoditan adalah dijalankan oleh Oditor-oditor sekolah, Kementerian Pelajaran;
 - (ii) Bagi Sekolah Menengah oditor-oditor swasta yang dipersetujui oleh Kementerian ditugaskan untuk menjalankan pengoditan.
- (c) Mengikut peraturan, pengoditan atas akaun-akaun sekolah hendaklah dijalankan apabila Guru Besar bersara atau bertukar ke sekolah yang lain tetapi setakat ini peraturan ini tidak dipatuhi dengan sepenuhnya kerana bilangan sekolah yang terlibat melebihi keupayaan bilangan oditor-oditor yang ada sekarang. Walau bagaimanapun, apabila kes-kes salahguna wang berlaku, oditor-oditor sekolah adalah dihantar

oleh Kementerian untuk menyiasat dan melaporkan supaya tindakan yang sesuai dapat diambil.

Dalam kes ini, sekiranya Yang Berhormat sedar bahawa kes-kes penyalahgunaan wang telah berlaku di peringkat sekolah sukacita jika Yang Berhormat memberi butir-butir lanjut supaya tindakan yang sesuai dapat diambil.

SEKIM BANTUAN BUKU-BUKU TEKS

23. Tuan Haji Ibrahim bin Muhammad minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah Kementerian beliau bercadang memasukkan buku-buku Kesusasteraan Melayu di dalam skim bantuan buku-buku teks. Sekiranya tidak mengapa.

Dato' Musa bin Hitam: Buku-buku yang digunakan di sekolah-sekolah boleh dibahagikan kepada dua kumpulan utama iaitu (a) buku teks dan (b) buku bukan teks. Buku teks adalah buku asas yang digunakan di bilik darjah, sementara buku bukan teks meliputi buku tambahan, buku rujukan, buku kerja, buku rampaian dan sebagainya.

Pada masa sekarang, hanya buku teks sahaja yang dimasukkan di bawah Skim Pinjaman Buku Teks, Kementerian Pelajaran. Oleh sebab buku bukan teks adalah banyak dan beraneka jenis, saya tidak bercadang hendak memasukkan kumpulan buku ini (termasuklah buku Kesusasteraan Melayu) ke dalam Skim Pinjaman Buku Teks. Tambahan pula, perbelanjaan Kerajaan akan meningkat lagi sekiranya semua buku-buku dimasukkan di dalam skim ini.

KELAS TINGKATAN ENAM DI BALING

24. Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar kelas-kelas Tingkatan Enam diperlukan di Daerah Baling bagi menampung pelajar-pelajar di Daerah tersebut. Adakah beliau telah membuat penyiasatan mengenai keperluan tersebut sebagaimana yang dijanjikan di Dewan ini dalam persidangan yang lalu. Apakah hasil penyiasatan tersebut.

Dato' Musa bin Hitam: Kementerian saya telahpun membuat penyiasatan tentang keperluan mengadakan kelas Tingkatan Enam di

Daerah Baling. Hasil dari penyiasatan ini Kementerian saya akan membuka kelas baru Tingkatan Enam Rendah Sastera di Sekolah Menengah Baling pada tahun ini (1980).

Kelas Tingkatan Enam Rendah Sains tidak dapat dibuka kerana tidak ada lagi calon SPM/MCE jurusan Sains 1979.

MURID-MURID LEMBAM—KAJIAN

25. Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Ghazali minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar bahawa Pegawai Pelajaran Bahagian Sekolah di Kementerian Pelajaran telah mengumumkan yang 10% murid-murid di 4,480 buah Sekolah Rendah di seluruh negara boleh dianggapkan lembam, iaitu tidak dapat membaca dan menulis dengan baik dan jumlah besarnya adalah 100,000 orang; nyatakan:

- (a) berapakah jumlah murid-murid yang lembam ini mengikut keturunan; dan
- (b) setakat manakah langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian.

Dato' Musa bin Hitam:

- (a) Tidak ada kajian yang telah dibuat di negara kita untuk menentukan bilangan murid-murid yang boleh dianggapkan sebagai kanak-kanak lembam. Walau bagaimanapun, dijangkakan kadarnya adalah 10% dan kadar 10% itu adalah berdasarkan kepada kajian-kajian yang telah dibuat di negara-negara Barat di mana pakar-pakar pendidikan berpendapat bahawa sekurang-kurangnya 10% daripada kanak-kanak di sekolah mempunyai masalah pembelajaran.

Kementerian saya memang sedar akan keadaan ini. Satu kajian yang mendalam untuk menentukan bilangan kanak-kanak yang mempunyai masalah pembacaan dan masalah-masalah berkaitan dengan pembelajaran mereka sedang dijalankan.

- (b) Untuk makluman Yang Berhormat, jawapan soalan tersebut telah pun saya menjawab dan menghurai dengan panjang lebar di dalam ucapan saya sewaktu mengulung perbahasan Titah Ucapan DYMM Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong pada 24hb

Mac, 1980 yang lepas dan sewaktu menjawab soalan daripada Ahli Yang Berhormat dari Tanah Merah pada 26hb Mac, 1980.

KOLAM TERNAKAN IKAN/UDANG DI SUNGAI MERBOK DAN TANJUNG DAWAI

26. Puan Yong Fatimah binti Razali minta Menteri Pertanian menyatakan:

- (a) sejauh manakah projek ternakan ikan dan udang di Sungai Merbok dan di Tanjung Dawai dilaksanakan sehingga hari ini;
- (b) berapakah anggaran perbelanjaannya untuk melaksanakan projek ini;
- (c) berapakah luas tanah yang digunakan untuk membina kolam-kolam ternakan tersebut; dan
- (d) apakah jenis ikan dan udang yang sesuai untuk membiak di situ.

Menteri Pertanian (Dato' Shariff Ahmad):

- (a) Di kawasan Sungai Merbok dan Tanjung Dawai, MAJUIKAN mempunyai tiga projek yang sedang berjalan dan tiga lagi dalam pelaksanaan. Projek-projek yang sedang berjalan ialah:

- (i) Pusat Penetasan ikan/udang laut;
- (ii) Menternak ikan dalam sangkar (percubaan);
- (iii) Menternak tiram/siput sudu.

Projek-projek yang sedang dalam pelaksanaan ialah:

- (i) Menternak ikan/udang air payau dalam kolam (Peringkat I);
- (ii) Pusat penetasan ikan/udang laut (pembesaran).
- (iii) Menternak ikan dalam sangkar secara konsep unit keluarga.

- (b) dan (c) Anggaran perbelanjaan dan luas kawasan projek-projek tersebut adalah seperti berikut:

PROJEK-PROJEK YANG BERJALAN

<i>Nama Projek</i>	<i>Luas kawasan</i>	<i>Perbelanjaan</i>
(1) Pusat penetasan	1/2 ekar	\$ 250,000
(2) Menternak ikan dalam sangkar	45 sangkar (10' × 10' × 6' sesangkar)	50,000
(3) Menternak tiram/siput sudu	2 ekar	50,000

PROJEK-PROJEK YANG SEDANG DALAM PELAKSANAAN

<i>Nama Projek</i>	<i>Luas kawasan</i>	<i>Perbelanjaan</i>
(1) Menternak ikan/udang air payau dalam kolam (Peringkat I)	120 ekar	\$ 1.4 juta
(2) Pusat penetasan (pembesaran)	10 ekar	2 juta
(3) Menternak ikan dalam sangkar secara kelompok	1,200 ekar (100 keluarga)	2 juta

- (d) Jenis-jenis ikan yang sesuai untuk diternak di kawasan tersebut ialah seperti berikut:

- (1) Kerapu
- (2) Siakap
- (3) Udang Belang
- (4) Udang Putih

- (5) Jenahak
- (6) Siput Sudu
- (7) Tiram

- (4) Kajian kesesuaian teknikal dan ekonomi bagi kawasan seluas 13,000 ekar di Tanjung Dawai sedang dijalankan dan dijangka akan siap pada pertengahan tahun 1980.

KOS HARGA RUMAH TERES

27. Tengku Noor Asiah binti Tengku Ahmad minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa harga rumah teres dan rumah berkembar adalah terlalu tinggi harganya dan naik melebihi daripada 50% sedangkan kenaikan harga bahan-bahan binaan tidaklah melebihi daripada cukai yang dikenakan. Adakah beliau bercadang untuk mengkaji kedudukan harga rumah sekarang dan memanggil semua pegawai-pegawai yang berkenaan termasuk akitek, jurukur bahan, jurutera, perunding, kontrektor dan pengimpot/pembekal bahan-bahan binaan dengan menubuhkan satu Jawatankuasa mengenai kenaikan harga bahan-bahan binaan supaya dapat ditentukan apakah benar harga sesebuah rumah teres itu begitu tinggi sehingga melebihi \$35,000 ke atas. Jika tidak, mengapa.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Haji Ramli bin Omar): Tidak dapat dinafikan harga-harga rumah pada amnya meningkat dari semasa ke semasa dan ini banyak bergantung kepada keadaan ekonomi semasa negara ini. Kenaikan-kenaikan yang begini adalah dianggap biasa hasil daripada aliran inflasi. Oleh itu cadangan Ahli Yang Berhormat untuk menetapkan harga sesebuah rumah kepada satu-satu angka misalnya rumah teres sebanyak \$30,000 adalah tidak mungkin.

Kementerian saya bersetuju bahawa harga rumah seharusnya tidaklah meningkat dengan terlalu pantas tetapi perkara ini hendaklah dipandang dari segi keseluruhan. Kos-kos kemajuan perumahan yang melibatkan bahan-bahan binaan dan perkhidmatan-perkhidmatan yang berkaitan misalnya tenaga buruh, pengangkutan dan lain-lain adalah terus meningkat dan kesan daripada ini mempengaruhi harga rumah yang akan ditetapkan oleh pemaju. Tanpa mengatasi masalah kenaikan harga di dalam bidang-bidang yang berkaitan tidaklah merupakan penyelesaian kepada masalah ini. Ia melibatkan satu penyelesaian secara keseluruhan dan di antara faktor-faktor ini adalah di luar kawalan Kementerian saya mahupun Kerajaan Malaysia sendiri dan oleh kerana itulah Kementerian saya tidak bercadang untuk mengawal harga-harga rumah. Kenyataan Ahli Yang Berhormat bahawa kenaikan harga rumah melebihi daripada

50% pada pandangan saya adalah satu angka yang relative, dan dalam apa hal pun angka ini bukanlah merupakan angka yang standard bagi kenaikan harga rumah.

Walau bagaimanapun Kementerian saya memandang berat mengenai hal ini dan telah menasihatkan pemaju-pemaju perumahan supaya tidak menaikkan harga dengan sewenang-wenangnya dengan harapan pihak pemaju akan bekerjasama untuk mewujudkan satu industri perumahan yang sihat.

PEJABAT RIMV SUNGAI PETANI

28. Tuan Haji Hashim bin Endut minta Menteri Pengangkutan menyatakan sama ada beliau sedar dengan tidak adanya satu lagi Pejabat RIMV di Sungai Petani rakyat jelata di kawasan Selatan dan Kedah Tengah terpaksa mengeluarkan belanja wang ringgit yang banyak setiap kali untuk turun ke Alor Star membuat kerja jabatan yang perlu mereka hadir sendiri di Pejabat RIMV di sana dan bila masanya.

Menteri Pengangkutan (Dato' Lee San Choon): Saya sedar tentang masalah yang disebut oleh Ahli Yang Berhormat dari kawasan Ulu Muda itu. Kementerian Pengangkutan telahpun memasukkan cadangan bagi mengadakan sebuah Pejabat RIMV di Sungai Petani di bawah Rancangan Malaysia Keempat. Apabila projek ini di persetujui kelak maka cadangan itu akan dilaksanakan.

KOMPLEKS LPN DI PEKULA DAN PERAIRAN KOTA 2

29. Puan Hajjah Wan Zainab binti M. A. Bakar minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan sama ada beliau sedar bahawa kawasan pertanian bendang di Pekula dan Perairan Kota 2 merangkumi satu kawasan pertanian bendang yang sangat luas tanpa sebarang kompleks LPN untuk membantu petani-petani di kawasan tersebut dan jika ya, sama ada terdapat sebarang rancangan untuk membina sebuah kompleks pengering LPN di kawasan ini.

Menteri Perusahaan Awam (Dato' Abdul Manan bin Othman): Saya sedar kawasan pertanian bendang di Pekula dan Perairan

Kota 2 yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat itu adalah satu kawasan bendang yang luas dan LPN belum lagi mempunyai sebarang kompleks di situ. Pada masa ini LPN sedang membina sebuah kompleks di Ladang Bertam, Seberang Perai Utara bagi kemudahan petani-petani di kawasan Seberang Perai Utara dan Kedah Selatan, termasuk kawasan yang disebutkan tadi. Walau bagaimanapun, kajian dijalankan untuk membina sebuah kompleks dalam kawasan tersebut di bawah Rancangan Malaysia Keempat.

LEMBAGA PERUMAHAN NEGERI

30. Tuan Peter Paul Dason minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah meminta kebenaran untuk menubuhkan sebuah Lembaga Perumahan Negeri; jika ya, bilakah kebenaran tu dipinta dan jika kebenaran telah diberi, bilakah ianya diberi; jika tidak, mengapa terdapat kelewatan.

Dato' Haji Ramli bin Omar: Memang benar bahawa Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah meminta kebenaran untuk menubuh sebuah Lembaga Perumahan untuk Negeri Pulau Pinang. Permohonan tersebut telah dikemukakan pada tahun 1976.

Pada masa ini Kerajaan Persekutuan masih lagi mengkaji tentang keperluan satu Lembaga Perumahan di Negeri Pulau Pinang dan juga negeri-negeri lain oleh kerana tindakan untuk menubuhkan sesuatu Lembaga/Suruhanjaya itu tidaklah sepatutnya dilakukan secara ad-hoc sahaja, tetapi perlulah dikaji secara menyeluruh oleh Kerajaan Persekutuan memandangkan kepada kemungkinan timbulnya implikasi kewangan, keperluan kakitangan serta kepakaran bagi badan-badan itu yang mungkin akan melibatkan agensi-agensi Kerajaan Persekutuan.

BERAS MATLAMAT "SELF-SUFFICIENCY"

31. Tuan Hussein bin Mahmood minta Menteri Pertanian menyatakan apakah menjadi dasar Kementerian beliau supaya pengeluaran padi di negara ini mencukupi keperluan negara sendiri. Jika ya, apakah usaha-usaha yang dijalankan oleh Kementerian beliau di dalam matlamat ini.

Dato' Shariff Ahmad: Adalah menjadi matlamat Kerajaan untuk menghasilkan seberapa banyak yang boleh bahan-bahan makanan bagi keperluan negara. Oleh kerana beras menjadi bahan makanan utama negara kita maka adalah menjadi dasar Kerajaan untuk mencapai matlamat "self-sufficiency" bagi beras. Walaubagaimanapun, ini adalah bergantung kepada adanya tanah-tanah yang sesuai untuk ditanam dengan padi dan juga keadaan semasa mengenai permintaan dan keperluan beras diperingkat antarabangsa.

Beberapa langkah tertentu telah dan sedang dijalankan oleh Kerajaan bagi mencapai matlamat "self-sufficiency" dalam pengeluaran beras. Langkah-langkah tersebut termasuklah meluaskan kawasan tanaman dua kali setahun melalui penyediaan kemudahan asas bagi membekalkan air untuk tanaman padi, meninggikan keadaan saloran air bagi kawasan-kawasan padi yang tidak mendapat air yang cukup, menjalankan penyelidikan serta memperkenalkan benih-benih baru yang dapat melipat gandakan penghasilan padi, menggalakan penanaman padi menggunakan baja dan racun-racun yang merosakkan pokok-pokok padi serta memperbaiki dan mengadakan kemudahan-kemudahan bagi mengering dan memproses padi untuk dijadikan beras. Selain daripada itu beberapa kawasan baru yang sesuai ditanam dengan padi dua musim setahun akan dibuka. Kawasan-kawasan yang telah dipilih sesuai bagi maksud tersebut, antara lain, termasuklah:

Trans Perak Peringkat IV ...	Perak
Kemasin Semerak ...	Kelantan
Endau-Rompin ...	Pahang
Serandu ...	Pahang
Pahang Tengah ...	Pahang
Dinding Manis ...	Trengganu
Sawah Endau ...	Johor

dan di Sabah pula, kawasan yang telah di-kesan sesuai untuk tanaman padi ialah Kinabatangan.

PATUNG "GODDESS OF MERCY" DI PULAU PINANG

32. Tuan Karpal Singh minta Perdana Menteri menyatakan kedudukan sekarang berkait dengan patung "Goddess of Mercy" di Pulau Pinang, dan apakah pendirian Kerajaan terhadap projek itu.

Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie): Pihak berkuasa di Pulau Pinang telah meluluskan dalam tahun 1976 permohonan untuk menggantikan sebuah menara pagoda di Ayer Itam, Pulau Pinang dengan sebuah patung yang digelar "Goddess of Mercy". Sebuah jawatankuasa pembinaan patung Goddess of Mercy telah diberi tugas melaksanakan pembinaan patung ini. Oleh kerana telah timbul reaksi dari masyarakat testang patung ini maka jawatankuasa pembinaan tersebut telah mengadakan satu mesyuarat khas dalam bulan Disember lalu untuk mengkaji semula perkembangan rancangan pembinaan patung tersebut.

Mengikut berita Jawatankuasa itu telah mengambil keputusan membatalkan rancangan asalnya dan bercadang membina sebuah rumah ibadat biasa dan di dalam rumah ibadat inilah akan diletakkan patung tersebut. Jawatankuasa ini akan mengemukakan pelan baru kepada pihak berkuasa di Pulau Pinang untuk mendapatkan kelulusan. Setakat ini mengikut maklumat permohonan tersebut belum lagi dikemukakan.

MAS—PEMBELIAN AIRBUS

33. Tuan V. David minta Menteri Pengangkutan menyatakan sama ada beliau sedar Sistem Penerbangan Malaysia telah membeli beberapa buah kapal terbang jenis airbus, dan sila terangkan;

- (a) Adakah tawaran diterima untuk membeli kapal terbang airbus itu;
- (b) Jika tawaran telah diterima, sila nyatakan nama firma-firma yang menawarkan dan siapakah yang berjaya; berapakah jumlah wang yang dibayar untuk setiap kapal terbang airbus itu; dan
- (c) Siapakah pegawai-pegawai dari MAS yang menjalankan urusan pembelian tersebut? Apakah pengalaman yang mereka mempunyai di dalam membeli jenis kapal-kapal terbang seumpama itu.

Dato' Lee San Choon:

- (a) Perundingan pembelian telah dijalankan terus-menerus dengan Airbus Industry.
- (b) Ketiga-tiga buah pesawat A300 dengan "spare engines" dan "spare parts" mereka berharga \$277 juta.

- (c) Perwakilan pembelian untuk urusan pembelian pesawat airbus meliputi wakil-wakil daripada bahagian Kejuruteraan, Undang-undang, Operasi Penerbangan dan Kewangan. Wakil-wakil ini mempunyai pengalaman yang luas sebab mereka ada pengalaman dalam pembelian pesawat bagi masa-masa yang lepas seperati DC-10-30. Perwakilan ini termasuk juga wakil-wakil dari Kementerian Kewangan, Kementerian Pengangkutan dan Jabatan Penerbangan Awam, mereka turut sekali dalam perundingan pembelian pesawat ini.

BEKAS GURU BESAR, S.M.J.K. A.C.S., SITIAWAN

34. Tuan Ting Chek Ming minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau bercadang mengarah B.S.N. untuk menyelidiki bekas gurubesar dari S.M.J.K., A.C.S. Kampung Koh, Sitiawan yang melibatkan diri dalam pembangunan perumahan iaitu Taman Guru, Kampung Koh, Sitiawan, Perak dan sekarang Taman Pegawai, Jalan Lumut, Simpang Ampat, Sitiawan sebelum daripada persaraan pilihannya akhir tahun 1979 dan jika tidak nyatakan sebab-sebabnya.

Dato' Musa bin Hitam: Setakat ini Kementerian saya tidak ada menerima sebarang aduan mengenai bekas gurubesar S.M.J.K., A.C.S. Kampung Koh, Sitiawan. Oleh itu pihak Kementerian saya tidak bercadang untuk mengambil apa-apa tindakan terhadapnya.

Sekiranya Ahli Yang Berhormat mempunyai bukti yang pegawai tersebut telah menyeleweng semasa bertugas sebagai Guru Besar S.M.J.K., A.C.S., silalah kemukakan butir-butir ke Kementerian saya untuk tindakan sewajarnya.

KAKITANGAN KEDUTAAN MALAYSIA DI LUAR NEGERI

35. Tuan Mohd. Bakri bin Abdul Rais minta Menteri Luar Negeri menyatakan jumlah kakitangan Malaysia/Bukan Warga-negara Malaysia yang berkhidmat setakat hari ini di 41 buah Kedutaan/Pesuruhjaya Tinggi di luar negeri.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-haj: Ahli Yang Berhormat, sebagaimana sedia maklum, kakitangan yang berkhidmat di 44 Perwakilan Malaysia di luar negeri adalah terbahagi kepada dua iaitu, Kakitangan Dari Malaysia dan Kakitangan Ambilan Tempatan. Kakitangan dari Malaysia ini adalah seratus peratus terdiri daripada rakyat Malaysia. Bagi Kakitangan Ambilan Tempatan segolongan besar adalah terdiri daripada rakyat tempatan dan kedudukan setakat ini di semua perwakilan Malaysia di luar negeri adalah seperti berikut:

<i>Kakitangan Dari Malaysia</i>	...	337
<i>Kakitangan Ambilan Tempatan</i>		
(i) Warganegara tempatan	...	536
(ii) Warganegara asing bukan tempatan		83
(iii) Warganegara Malaysia	...	151
JUMLAH	...	1,107

ASEAN HADAPI ANCAMAN VIETNAM

36. Tuan Chan Teck Chan minta Menteri Luar Negeri menyatakan bahawa apakah pendirian Malaysia terhadap kenyataan yang dibuat oleh Ketua Negara Filipina bahawa pakatan baru sedang dibentuk di Asia yang melibatkan China, Amerika Syarikat dan Jepun untuk menandingi perimbangan satu kuasa baru Soviet Union-Vietnam-India, sejauh manakah ASEAN telah terlibat dalam pembentukan dan pakatan ini, apakah pakatan dan perjanjian yang telah diadakan oleh ASEAN untuk menghadapi ancaman pencerobohan Vietnam ke Thailand, mungkinkah Malaysia akan memberikan sokongan dan bantuan ketenteraan.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-haj: Soalan ini telah menimbulkan beberapa perkara yang perlu dijelaskan. Pertamanya, kita tidak seharusnya membuat komen atas pandangan-pandangan yang dikeluarkan oleh negara-negara asing. Bagaimanapun pendirian Malaysia mengenai perkara ini jelas sekali. Malaysia akan terus berusaha untuk mencari keamanan dan kestabilan di rantau ini melalui penubuhan suatu kawasan Aman, Bebas dan Berkecuali tanpa campurtangan kuasa asing dalam urusan-urusan rantau ini. Penubuhan sesuatu blok atau perimbangan

kuasa di rantau ini sudah tentu akan menjejaskan penubuhan kawasan tersebut. Di samping itu, Malaysia telah sering kali menyatakan bahawa ASEAN menjauhkan diri daripada mengadakan satu pakatan tentera. Malah ASEAN adalah sebuah organisasi yang menumpukan usaha kearah menjalin kerjasama di rantau ini dalam bidang ekonomi, sosial dan kebudayaan. Malaysia juga telah menyatakan bahawa sebagai negara jiran, apa-apa perkara yang melibatkan negara jiran akan juga melibatkan Malaysia. Dalam konteks ini sekiranya Negeri Thai diancam, sepatutnyalah Malaysia memberi apa-apa bantuan yang diperlukan.

PERKHIDMATAN GURU YANG DIPERSATUKAN DI SABAH

37. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Pelajaran menyatakan peringkat-peringkat guru yang berkhidmat di Sabah, bilangan guru-guru yang telah memasuki Perkhidmatan Mengajar Bersatu, serta bilangan mereka yang akan dibayar tunggakkannya setelah memasuki Perkhidmatan Mengajar Bersatu dan bilakah pembayaran tunggakan ini akan selesai.

Dato' Musa bin Hitam: Terdapat tiga (3) jenis guru yang sedang berkhidmat di Sabah iaitu—

- (a) Di dalam Perkhidmatan Kerajaan
- (b) Di dalam Perkhidmatan U.T.S.
- (c) Di dalam Perkhidmatan Kontrek.

Tidak ada guru yang telah memasuki Perkhidmatan Guru yang dipersatukan (UTS) baru-baru ini. Oleh itu, perkara mengenai bilangan yang layak menerima tunggakan dan bila tunggakan akan dibuat tidak berbangkit.

PROJEK "MARINE BASE" DI KEMAMAN

38. Tuan Ismail bin Said minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan setakat manakah kemajuan yang dicapai bagi melaksanakan projek "Marine Base" yang dicadangkan di Kemaman itu.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Proses mendapatkan tanah seluas 74.92 ekar di Telok Kalong, Kemaman, Trengganu sebagai tapak pengkalan dengan jumlah kos sebanyak \$60,951.70 sen telah selesai, dan kerja-kerja sukat lereng atau pun contour survey yang dijalankan oleh sebuah Syarikat Perunding telah juga disiapkan. Dalam pada itu Jabatan Kerja Raya Persekutuan telah menyiapkan pelan induk pertama bagi pengkalan tersebut dan pada masa ini sedang dikaji oleh pihak Polis Marin untuk menentukan segala kehendak dan keperluannya diadakan.

BOT-BOT KERAJAAN DIGUNAKAN BAGI MENARIK BOT-BOT VIETNAM

39. Tuan Awang bin Jabar minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan adakah Kementeriananya sedar bahawa ada bot-bot yang dibeli oleh Kerajaan untuk menarik bot-bot Vietnam tidak terjaga, dan kalau sedar apakah langkah bagi mengatasinya.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Bot-bot tersebut dijaga oleh anggota-anggota tentera yang mengawasi pantai. Bot-bot itu adalah baki daripada bot-bot yang dibeli dulu dari nelayan-nelayan tempatan iaitu bot-bot yang sudah dipakai.

Baki bot-bot yang ada itu sentiasa kita jaga dan gunakan serta kalau ada kerosakan akan dibaiki.

UJIAN BAHASA MALAYSIA KE ATAS PEMOHON KERAKYATAN

40. Tuan P. Patto minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan apakah bezanya di antara "elementary knowledge in the Malay Language" yang termaktub dalam Perkara 16, Perlembagaan Persekutuan dan "adequate knowledge of the Malay Language" yang termaktub dalam Perkara 19, Perlembagaan Persekutuan dan sama ada mereka yang ditugaskan untuk menguji pemohon-pemohon kerakyatan dalam Bahasa Melayu mengetahui penuh tentang perbezaan ini.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Dalam hal ujian Bahasa Malaysia di bawah Perkara 16, Perlembagaan pemohon-pemohon dikehendaki menunjukkan kebolehan mereka bertutur dalam Bahasa Malaysia di peringkat "elementary knowledge in the

Malay Language". Mereka hanya dikehendaki bertutur dan menjawab pertanyaan-pertanyaan mengenai hal ehwal diri sendiri, seperti tempat dan tarikh lahir, umur, persekolahan, hal ehwal keluarga dan hal-hal yang berkaitan dengan pekerjaan pemohon sehari-hari.

Manakala ujian bahasa di peringkat "adequate knowledge of the Malay Language" di bawah Perkara 19 Perlembagaan pula, pemohon-pemohon dikehendaki mempunyai pengetahuan Bahasa Malaysia yang memadai atau mencukupi. Bagi maksud ini mereka dikehendaki bertutur dalam bahasa yang lebih baik mengenai perkara-perkara yang memerlukan pemikiran yang lebih dalam seperti memberikan alasan mengapa hendak menjadi Warganegara, tanggungjawab seorang Warganegara. Selain daripada itu pemohon-pemohon di bawah Perkara 19 Perlembagaan juga diminta berbincang dalam Bahasa Malaysia mengenai peristiwa-peristiwa tempatan, cara pemerintahan negara atau pun keadaan-keadaan masyarakat dan tempat tinggal pemohon.

Pemohon-pemohon di bawah Perkara 19 Perlembagaan yang tidak bermastautin di Persekutuan pada hari Merdeka, adalah dikehendaki menunjukkan kebolehan mereka membaca tulisan jawi atau rumi disamping menulis dalam salah satu tulisan tersebut.

Mengenai Ahli-ahli Lembaga Bahasa yang ditugaskan untuk menguji kebolehan pemohon-pemohon dalam Bahasa Malaysia bagi mendapat kerakyatan dibawah Perkara 16 dan Perkara 19 Perlembagaan, mereka adalah terdiri daripada orang-orang yang mempunyai pengetahuan-pengetahuan yang cukup dalam Bahasa Malaysia. Mereka ini memahami penuh akan perbezaan anatra "adequate knowledge of the Malay Language" dengan "elementary knowledge in the Malay Language" sepertimana yang diterangkan di atas. Mereka juga diberi panduan-panduan untuk menguji bahasa pemohon.

Ahli-ahli Lembaga Bahasa adalah dilantik oleh Yang Berhormat Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri daripada masa kesemasa bagi kawasan-kawasan yang berkenaan dan diberitahu dalam Warta Kerajaan. Ahli-ahli Lembaga Bahasa terdiri daripada:

- (a) Pendaftar sebagai Pengerusi
- (b) Seorang Melayu; dan
- (c) Seorang yang sebangsa dengan pemohon yang hendak diuji.

RUMAH AWAM KOS RENDAH— PINJAMAN

41. Tuan Peter Paul Dason minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan pinjaman-pinjaman dan pemberian-pemberian yang diberikan kepada Negeri Pulau Pinang bagi tujuan perumahan kos rendah dari 1976 hingga 31-12-1979; apakah bilangan rumah-rumah kos rendah yang dibina dalam tempoh sama itu, beri angka-angka berasing bagi setiap tahun, dan berapakah rumah-rumah kos rendah dijangka akan siap dibina pada hujung tahun 1980.

Dato' Haji Ramli bin Omar: Hanya pinjaman sahaja diberi kepada negeri-negeri untuk Perumahan Awam Kos Rendah dan butir-butir mengenai pinjaman yang dikeluarkan kepada Negeri Pulau Pinang dalam tempoh 1-1-76 sehingga 31-12-79 adalah seperti yang berikut:

<i>Tahun</i>				<i>Pengeluaran Pinjaman</i>
1976	...	...	...	1,350,000
1977	...	...	...	11,486,500
1978	...	...	...	4,134,900
1979	...	...	...	5,000,000
Jumlah				21,971,400

* Pengeluaran sebanyak \$5,000,000 dalam tahun 1979 adalah kelulusan Perbendaharaan untuk Tabung Wang Pusingan.

2. Dalam tempoh yang tersebut tadi sebanyak 902 yunit rumah telah siap dibina pecahan tahun seperti yang berikut:

<i>Tahun</i>				<i>Bilangan yunit yang siap</i>
1976	...	...	...	0
1977	...	...	...	470
1978	...	...	...	60
1979	...	...	...	372
Jumlah				902

Adalah dianggarkan bahawa pada 31-12-80 sebanyak 1,145 yunit rumah akan siap dibina di Pulau Pinang membawa kepada anggaran jumlah besar 2,047. Bilangan yunit perumahan yang dijangka akan siap pada hujung tahun ini adalah terbesar berbanding

dengan pencapaian tahun-tahun yang lepas, kerana yunit-yunit tersebut merupakan yunit dalam rumah pangsa. Jumlah ini adalah pencapaian 52.8% daripada matlamat Rancangan Malaysia Ketiga.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG KUMPULANWANG BEKALAN AIR NEGERI (TATACARA KEWANGAN DAN PERAKAUNAN) 1980

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula Perbahasan yang ditangguhkan atas Masalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang." (28hb Mac, 1980).

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, pada hari Jumaat, 28hb Mac waktu Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan, Yang Berhormat Ahli dari Kuala Lumpur Bandar sedang membuat ucapan dalam perbahasan itu dan telahpun berucap selama 6 minit, dengan sebab itu sekarang ini saya dengan hormatnya menjemput Yang Berhormat itu untuk menyambung ucapan beliau.

3.35 ptg.

Tuan Lee Lam Thye (Kuala Lumpur Bandar): Tuan Speaker, seperti mana yang saya ada menyatakan pada hari Jumaat yang lalu dengan pengwujudan satu Kumpulanwang Bekalan Air tiap-tiap negeri di Malaysia Barat yang akan menggunakan sistem perakaunan perdagangannya sendiri adalah menjadi harapan saya bahawa Kerajaan terutamanya Kerajaan-kerajaan Negeri akan berupaya melaksanakan rancangan-rancangan perkhidmatan bekalan air dengan lebih pesat lagi untuk faedah rakyat di tiap-tiap negeri.

Pembentukan Kumpulanwang Bekalan Air Negeri akan dapat membantu Jabatan Kerja Air untuk mendapatkan bantuan kewangan yang mencukupi bagi membolehkannya melaksanakan semua projek air dengan seberapa cepat yang mungkin. Memandangkan kepada pembentukan ini, saya suka cadangkan bahawa setiap Kerajaan Negeri

haruslah mempunyai pelan induknya sendiri mengenai keperluan dan bekalan air. Pelan-pelan induk seumpama itu dirasakan dapat menolong Kerajaan-kerajaan Negeri membuat projek-projek (projections) untuk satu tempoh atau jangka waktu bukan sahaja 10 atau 20 tahun bahkan 50 tahun berhubung keperluan-keperluan air di seluruh negeri untuk penggunaan industri dan domestic. Berdasarkan kepada projek-projek itu pihak-pihak berkuasa berkenaan haruslah menyejajarkan pelaksanaan projek-projek air mereka.

Tuan Speaker, dengan pembentukan Kumpulanwang Bekalan Air Negeri-negeri seharusnya menjadi objektif semua Kerajaan Negeri untuk menyediakan bekalan air yang cukup untuk semua kawasan industri, kawasan-kawasan yang mempunyai kepadatan penduduk yang tinggi, kampung-kampung baru, kampung-kampung dan kawasan-kawasan setingan. Air adalah menjadi satu keperluan asasi setiap rakyat. Oleh itu, langkah-langkah tertentu mestilah diambil bagi memastikan bahawa setiap rakyat tidak dinafikan keperluan utama ini.

Saya berharap bahawa dengan kelulusan Rang Undang-undang ini semua Kerajaan Negeri bermula dari sekarang akan berupaya menjalankan kajian (survey) masing-masing berhubung dengan masalah bekalan air di kampung-kampung dan kampung-kampung baru dan kemudian mengambil tindakan untuk memberikan bekalan air kepada kawasan-kawasan itu. Lebih banyak paip-paip awam haruslah juga disediakan di kawasan-kawasan yang sangat memerlukan terutama di kampung-kampung, kampung-kampung baru, di kawasan-kawasan setingan yang mana kemudahan-kemudahan seumpama itu sangatlah didahagakan oleh mereka. Terutama sekali saya rasa bahawa keutamaan haruslah diberikan kepada kawasan-kawasan ini di samping kawasan-kawasan pertanian yang mana peladang-peladang dan para petani adalah bergantung ke atas bekalan air untuk tanaman mereka.

Tuan Speaker, semasa memperkenalkan Rang Undang-undang ini, Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan ada menyatakan bahawa pengwujudan Kumpulanwang Bekalan Air Negeri-negeri akan juga membolehkan pihak-pihak berkuasa yang berkenaan meminjam daripada Bank Dunia dan Bank Pembangunan Asia.

Memandangkan ini saya berharap bahawa lebih banyak lagi kumpulanwang akan disediakan untuk pelbagai projek bekalan air yang hendak dilaksanakan. Kekurangan satu sistem bekalan air yang cukup adalah satu masalah terbesar yang dihadapi oleh Malaysia. Ini dapat dibuktikan dengan kenyataan bahawa setengah-setengah negeri di negara kita seperti Negeri Sembilan, Selangor dan Wilayah Persekutuan baru-baru ini telah dilakukan catuan air yang jelas menunjukkan betapa perlunya disegerakan kumpulanwang-kumpulanwang bagi maksud perkembangan perkhidmatan air.

Rang Undang-undang yang ada di hadapan kita pada hari ini saya berharap akan membantu kita untuk menyelesaikan masalah kekurangan dan kesulitan air. Saya berharap juga bahawa kumpulanwang bekalan air negeri-negeri akan mengarahkan kepada pembentukan segera satu rangkaian kawasan-kawasan tadahan (catchment areas), ampanan-ampanan dan saluran-saluran paip yang akan dapat menyediakan bekalan air yang cukup dan tetap untuk keperluan rakyat kita.

Salah satu sebab utama kenapa kita menghadapi masalah air hari ini ialah kerana di samping projek-projek pembangunan yang telah diluluskan, perhatian yang sama tidak diberikan kepada perlunya sistem-sistem bekalan air yang baik disediakan bersaing dengan pembangunan itu. Membayangkan tentang keperluan rakyat dan industri untuk 50 tahun yang akan datang, Pelan Induk untuk setiap negeri yang saya cadangkan tadi seharusnya boleh mencari jawapan kepada kekurangan dan kesulitan air kita.

Tuan Speaker, dari segi kos mungkin akan memakan belanja yang besar tetapi faedah-faedah yang diperolehi nanti adalah lebih daripada itu. Saya mengetahui bahawa satu kajian tentang punca-punca bekalan air negara kita yang sekarang dijalankan dengan bantuan Kerajaan Jepun dijangka siap pada awal tahun 1982 di samping survey atau kajian-kajian lanjut bekalan-bekalan air Wilayah masih berterusan lagi. Dengan pembentukan kumpulanwang bekalan air negeri saya berharap bahawa kajian tentang bekalan-bekalan air Wilayah boleh disiapkan dengan seberapa cepat.

Tuan Speaker, memandangkan kepada pengemukaan Rang Undang-undang ini saya juga suka mencadangkan kepada Kerajaan

supaya meninjau kemungkinan memperkenalkan Sistem Pusinganbalik Air (Water Recycling System) sebagaimana yang diamalkan oleh beberapa buah negeri maju sebagai satu cara untuk mengatasi masalah kekurangan air di negara kita.

Akhirnya, Tuan Speaker, saya juga berharap bahawa dengan pembentukan kumpulanwang ini akan juga membantu menambahkan bilangan program-program cloud seeding di negara kita.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Kangar.

3.45 ptg.

Tuan Shaari bin Jusoh (Kangar): Tuan Yang di-Pertua, saya juga turut menyokong Rang Undang-undang yang telah dikemukakan oleh Timbalan Menteri yang berkenaan.

Dengan Rang Undang-undang ini saya berharap supaya kekurangan air, dan juga saya tambahkan sedikit berlebihan air dapat diatasi oleh penduduk-penduduk dalam negara kita termasuklah juga negeri saya sendiri di Perlis.

Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana kita lihat Rang Undang-undang ini akan memberi peruntukan kuasa-kuasa kepada Kerajaan Negeri untuk membuat kira-kira sendiri, akan mengesyorkan dan sebagainya. Di samping saya menyokong Rang Undang-undang ini saya sangat berharap atas dua perkara. Pertama, perancangan yang konkrit untuk mencukupkan air kepada negeri-negeri hendaklah dijalankan dan bukan sahaja untuk mencukupkan air sebagaimana saya katakan tadi, setiap tahun yang menjadi dua masalah yang besar kepada kita ialah masalah air. Satu masalah, kalau tidak silap saya dalam bulan Januari dan Februari iaitu satu musim di mana bekalan air tidak cukup, lebih tepatnya air tidak ada. Selepas daripada itu di bulan yang saya tidak tepat bulannya ialah kerap kali berlaku banjir yang mana air terlampau berlebihan. Jadi kita menghadapi dua masalah yang besar iaitu masalah tidak cukup air dan air yang sangat berlebihan.

Dengan sebab itu, saya berharap dengan adanya Rang Undang-undang ini, sekali lagi saya tegaskan iaitu Kerajaan janganlah semata-mata mencari jalan untuk mencukupkan air tetapi kalau boleh mencari jalan

bagaimana banjir ataupun keadaan air yang berlebihan tidak berlaku. Dengan ini nyatalah kepada kita bahawa dalam negara kita ini airnya cukup tetapi pengawalan menyimpan air di masa air berlebihan tidak ada satu rancangan yang konkrit sebagaimana yang saya katakan tadi.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)

Dengan ini saya sangat berharap dengan adanya Rang Undang-undang ini dan dengan kuasa yang diberi kepada Kerajaan Negeri seperti yang disebut dalam Rang Undang-undang ini di samping kuasa kepada Kerajaan Pusat, khususnya akaun yang mana penyata kira-kira akan diperiksa oleh Juruodit Negara, jadi kalaulah pihak Juruodit Negara akan memeriksa segala wang yang keluar masuk yang dibelanjakan oleh Kerajaan Negeri, maka saya berharap kepada Kerajaan Malaysia atau Kerajaan Pusat kalaulah sesuatu rancangan yang dikemukakan oleh Kerajaan Negeri sama ada melalui Pengarah Bekalan Air atau Dewan Negeri masing-masing khasnya di negeri Perlis, akan mendapat bantuan daripada wang Kerajaan Pusat. Kalaulah rancangan yang baik yang akan dikemukakan oleh Kerajaan Negeri misalnya negeri Perlis yang sama-sama kita maklum negeri yang kecil dan tidak mencukupi wang, kalau rancangan yang baik sekalipun jika tidak mendapat bantuan sama ada secara pinjaman ataupun bantuan dari Kerajaan Pusat saya yakin setakat ini payahlah hendak dilaksanakan.

Dengan sebab itu, syor saya yang pertama ialah segala rancangan yang akan dikemukakan oleh Kerajaan-kerajaan Negeri sama ada melalui Dewan Negeri atau Pengarah Bekalan Air kalau rancangan itu menghendaki perbelanjaan yang banyak, Kerajaan Pusat khasnya Kementerian Kewangan hendaklah memberi bantuan kepada Kerajaan Negeri yang kurang maju terutamanya seperti negeri Perlis.

Yang kedua, saya berharap Kerajaan akan membuat berbagai-bagai rancangan, misalnya, kita dapati hari ini satu negeri selain daripada negeri Perlis, ada di antara tempat-tempatnya yang Kerajaan telah mengadakan paip air. Begitu juga di segi tanaman untuk mengadakan bekalan air dengan mengadakan parit, anak sungai dan sebagainya. Tetapi yang menyedihkan, saya biasa dengar dalam Dewan yang mulia ini pada satu ketika yang

lepas, kadang-kadang kita pun sama-sama lucu ketawa, kerana ada seorang bekas Wakil Rakyat mengatakan: "Paipnya ada, tetapi bila ditekan, airnya tidak memancut".

Pendek kata pada hari ini yang menjadi masalah kepada kita ialah dua segi iaitu di samping kita menyediakan bekalan air, hendaklah juga menyediakan air-air yang cukup. Sebab itulah saya sangat berharap supaya dibuat seperti bekalan air yang biasa dibuat di dalam rumah, ada setengahnya dibuat sendiri dengan mengadakan satu telaga kemudian diikat kepada satu tangki daripada atas.

Saya haraplah, di Perlis tiap-tiap tahun berlaku dari setahun ke setahun, agak saya kalau tidak silap hampir sejuta ringgit yang mana Kerajaan terpaksa menghantar air ke kampung-kampung dengan lori dan sebagainya. Ini adalah satu rancangan pada pendapat saya rancangan jangka pendek. Kalau boleh seperti saya katakan tadi adakan berbagai-bagai kolam atau ampuangan atau tempat yang berpatutan lebih kurang tiga empat batu satu yang mana kita tahu air ini cukup. Kalau tidak cukup, masakan banjir, kadang-kadang banjir terlampau lebih sangat. Sekiranya air yang berlebihan itu dapat ditakung, kita bersihkan air itu mengikut kajian sains dan teknologi hari ini, kemudian adakan satu tangki seperti mana orang kampung buat tangki di atas yang lebih daripada had yang boleh dibuka supaya tangki itu dapat digunakan oleh orang yang sekelilingnya.

Rancangan ini, saya rasa lebih berkesan lagi, lebih mudah lagi daripada lori-lori. Saya percaya ini bukan di Perlis sahaja tetapi Kedah juga menggunakan banyak lori untuk menghantarkan air ke kampung-kampung. Dengan sebab itu satu rancangan patut diadakan, kalau boleh di Perlis dibanyakkan tempat bekalan air lebih baik, kalau tidak diadakan macam saya katakan itu, saya dapat tahu, saya ini tidak pernah melihat tetapi saya mendapat tahu daripada kawan-kawan saya yang pernah melihat, ada negara-negara yang maju bukan kata air yang turun oleh Tuhan iaitu hujan dan sebagainya dapat ditakung dan dibuat satu rancangan yang konkrit, saya ingat air yang datang daripada makhlukpun sebagaimana air yang datang daripada haiwan dapat dibuatkan satu pancuran, ini saya dengar cerita daripada kawan-kawan yang melawat ke luar negeri.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat sudah jauh sedikit daripada Rang Undang-undang yang dibahaskan ini. Kalau melewati selikit-sedikit tidak apa tetapi kalau jauh sangat, payah hendak balik semula ke pangkal. Cuba betul-betul tumpukan dan jangan jauh sangat lari mengikut Peraturan 36 (1).

Tuan Shaari bin Jusoh: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Bagaimana saya katakan tadi, kesimpulan saya air dalam negara kita hendak dikatakan tidak cukup kadang-kadang banjir berlebihan daripada yang patut. Hendak dikatakan cukup, kadang-kadang ia kering, kemarau hingga air tiada. Jadi dua perkara ini yang mana satu kita hendak fikir.

Pada pendapat saya bukanlah air tiada tetapi cara penyesuaian, cara membekalkan air, cara menjaga air semasa banyak itu patut kita cari satu jalan untuk mengawal air itu. Saya harap sebagaimana saya katakan tadi, saya sebagai Ahli Dewan mengesyorkan diadakan satu tangki 3, 4 batu satu tempat, kemudian diadakan paip yang berdekatan dan ini adalah lebih baik daripada mana yang Kerajaan buat pada hari ini.

Begitu juga kalaulah Kerajaan dapat mengadakan Rancangan MUDA di Pedu Kedah, satu rancangan yang besar yang agak saya di masa yang lepas, Kerajaan mengeluarkan sebanyak tidak kurang \$228 juta, dan rancangan seterusnya akan dijalankan pula kalau tidak silap \$400 juta. Walaupun kita dengar berjuta ringgit tetapi kita jangan sayang hendak mengeluarkan wang. Sebaliknya kita mengeluarkan wang, wang itu akan datang balik sekurang-kurangnya menjadi manafaat kepada manusia. Tetapi kerap kali kita tahu, kalau kita mengeluarkan wang baik Kerajaan kita, setahu saya selain daripada beri kepada peruntukan Kementerian Kebajikan Masyarakat, yang lainnya, apa yang kita buat itu memang baik, walaupun kita mengeluarkan wang itu banyak tetapi wang itu akan dapat balik kepada kita termasuk membuat rancangan elektrik dan sebagainya. Saya harap kalaulah rancangan Kerajaan Negeri itu agak terbesar asalkan rancangan itu konkrit tetapi tidak cukup wang sebagaimana saya katakan tadi, bantuan daripada Kerajaan Pusat hendaklah membantu Kerajaan-kerajaan Negeri termasuklah Perlis yang kurang maju, asalkan rancangan itu baik, patutlah Kerajaan mengadakan juga walaupun sekali gus terpaksa mengeluarkan

lebih daripada yang kita anggap patut. Misalnya, lebih daripada \$100 juta rancangan asal yang pada jangka panjangnya ia dapat menarik balik walaupun tidak sekali gus sedikit-sedikit asalkan benda ini menjadi kebaikan kepada rakyat. Air ini adalah satu perkara yang amat penting kepada manusia sebagaimana saya biasa dengar orang tua-tua kata, perkara yang mustahak sekali bagi kita ialah empat: tanah, air, api dan angin. Pendek kata keempat-empat ini amat mustahak. Jadi dengan sebab itu cara membekal dan mengawal kepada manusia atau kepada apapun amatlah perlu.

Maka dengan sebab itu sekali lagi saya menyokong Rang Undang-undang yang telah dikemukakan dan saya berharap dengan adanya Rang Undang-undang ini moga-moga kekurangan air yang selalu dihadapi khasnya negeri saya Perlis dapat diatur satu rancangan yang konkrit supaya apa yang diterangkan tadi moga-moga tidak akan berlaku lagi.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Kota Melaka.

3.56 ptg.

Tuan Chan Teck Chan (Kota Melaka): Tuan Yang di-Pertua, saya suka mengambil bahagian dalam perbahasan atas Rang Undang-undang ini yang agak anih pada sifatnya. Saya tidak boleh menyokong Rang Undang-undang yang dinamakan Akta Kumpulanwang Bekalan Air Negeri (Tatacara Kewangan dan Perakaunan) 1980. Alasan-alasan yang perlu dijelaskan adalah seperti berikut:

Kalau kita tinjau dalam Huraian, saya sangat merasa anih bagaimana sistem pentadbiran dan pengawalannya khasnya dari sistem kewangan. Nampaknya ialah Kerajaan Pusat adalah satu badan yang di bawah Akta ini untuk mengawasi dan mengawal sistem kumpulanwang itu dan sistem penyimpanan wang. Tetapi dari segi pentadbirannya, umpamanya dari segi pentadbiran dan teknikal nampaknya ialah pihak berkuasa Kerajaan Negeri yang bertanggungjawab untuk menjalankan kuasa-kuasa yang ada diberikan di bawah Akta itu.

Saya akan memberi satu contoh mengenai bagaimana anihnya Rang Undang-undang ini yang saya dapati umpamanya di beberapa negeri tentang penggunaan nama Jabatan Air ini sangat-sangat berlainan. Umpamanya, di

negeri Melaka, namanya ialah Lembaga Air Melaka. Ketua bagi Lembaga Air Melaka, ialah Ketua Jurutera Kanan. Tetapi di bawah Akta ini ialah Pengarah (Director) yang bertanggungjawab untuk satu jawatan akan diwujudkan di bawah Kumpulanwang Bekalan Air Negeri iaitu Pengarah. Maka apakah sebab berlakunya satu percanggahan dalam penggunaan atau dalam panggilan nama ialah Pengarah dan Ketua Jurutera Kanan.

Saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan boleh menjelaskan perkara itu dan boleh memberi tahu Dewan yang mulia ini bagaimana percanggahan ini boleh diselaraskan dan disatukan supaya Kerajaan Pusat dan Kerajaan Negeri boleh bersamasama untuk menjalankan satu kumpulan ataupun menjalankan pentadbiran bekalan air itu.

Memang dari segi kewangan sistem bekalan ini adalah sangat baik bagi Kerajaan Pusat mengkoordinasikan dan menyatukan satu sistem perakaunan yang moden di masa ini. Saya dapati sistem perakaunan hari ini sangat keliru (mess). Saya berikan satu contoh yang baik di Melaka. Dahulunya sebelum Lembaga Air Melaka diwujudkan, namanya ialah Jabatan Air Melaka di bawah Majlis Perbadanan Melaka di bawah tanggungjawab Kerajaan Tempatan. Tetapi di negeri Perak, kalau tidak silap namanya ialah Jabatan Air, ianya terletak di bawah tanggungjawab Jabatan Kerjaraya. Saya tidak tahu, di negeri Johor sama juga terletak di bawah tanggungjawab Jabatan Kerjaraya. Tetapi di negeri Melaka sudah dipinda walaupun daripada Kerajaan Tempatan kepada Lembaga Air Melaka.

Tetapi di sini saya hendak bertanya bagaimanakah Kementerian Kewangan boleh mengkoordinasikan pentadbiran dan pengurusan dari segi yang saya sebutkan yang ada timbulnya percanggahan. Saya tidak tahu bagaimana Rang Undang-undang ini boleh dijalankan di seluruh negara kita kalau sistem pentadbiran Jabatan Air di seluruh Malaysia ini masih belum diberes ataupun diselaraskan. Itu sebabnya saya memberitahu Dewan yang mulia ini apakah sebabnya saya tidak boleh menyokong Rang Undang-undang ini. Sebenar-benarnya Rang Undang-undang ini tidak lengkap. Kerajaan perlu mengeluarkan satu Rang Undang-undang bukan sahaja menyatu atau menyemakkan tatacara kewangan dan perakaunan tetapi juga perlu

menyemak dan mengkoordinasikan sistem pentadbiran mereka yang saya berikan dua contoh yang agak anih tadi yang perlu diselesai dan dibereskan dengan segera. Kalau tidak, bolehkah Yang Berhormat Menteri Kewangan memberitahu saya bagaimanakah Akta ini boleh diterima dan difahami bukan sahaja oleh Dewan Rakyat tetapi juga oleh seluruh lapisan masyarakat kita khasnya dari segi bidang kuasa di antara Kerajaan Pusat dan Kerajaan Negeri.

Sekarang siapakah yang kontrol, yang pegang kuasa muktamad atas perkara ini, Kerajaan Pusatkah atau Kerajaan Negeri? Dari segi kewangan mungkin Kerajaan Pusat tetapi bagaimanakah dari segi pentadbiran? Baik dari segi pinjaman, dari segi sumber pendapatannya dan juga ada berlaku satu masalah sekarang mengenai sistem pentadbiran bekalan air. Saya berikan satu contoh lagi, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat sudah bacakah tafsiran Fasal 2?

Tuan Chan Teck Chan: Saya hanya menghalusi secara am satu persatu tadi

Tuan Yang di-Pertua: Baik, teruskan.

Tuan Chan Teck Chan: Umpamanya satu contoh yang paling baik di negeri Melaka, sistem akaunnya di Kota Melaka bukan yang dijalankan, dikawal oleh Lembaga Air Melaka tetapi diuruskan oleh Majlis Perbandaran Melaka Tengah (Melaka Tengah Local Council). Bila berlaku umpamanya kes yang berlaku di negeri Melaka yang ada berkaitan dengan cukai tunggakan najis, bil bekalan air dan bil najis adalah sama dan tidak boleh dipisahkan. Bila rakyat hendak merayu pengecualian pembayaran itu pihak Majlis Perbandaran Melaka Tengah enggan menerima satu bil yang berasingan. Jikalau mereka tidak menyelesaikan proses merayu ini ertinya bekalan air mereka akan dipotong. Ini merupakan satu kelemahan (loophole) undang-undang dan dari segi pentadbiran.

Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan memberitahu Dewan yang mulia ini bagaimana hendak mengatasi masalah itu. Nampaknya kalau kita ada menghalusi dan mengkaji serta meneliti huraian yang ada di dalam Rang Undang-undang ini di bawah Akta yang berkenaan adalah sangat-sangat tidak lengkap. Kalau

boleh saya mencadangkan bahawa bacaan kali yang kedua Rang Undang-undang ini boleh ditangguhkan enam bulan dari hari ini kerana masalah-masalah yang saya timbulkan supaya satu Rang Undang-undang baru yang lebih lengkap yang boleh memberes dan menyelesaikan masalah-masalah yang saya sebutkan tadi, tiga pokok kepada masalah tadi boleh diselaras barulah Rang Undang-undang seumpama ini perlu dibentangkan di Dewan yang mulia ini kecuali Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan boleh menyakinkan saya dan memuaskan Dewan yang mulia ini bahawa ketiga-tiga pokok kepada masalah ini boleh diatasi dan dijalankan di bawah Rang Undang-undang yang ada sekarang. Jikalau tidak, atau jikalau hanya dijentolakkan, saya khawatir akan membawa lebih banyak kekeliruan lagi

Tuan Yang di-Pertua: Tadi Yang Berhormat ada cadangkan pindaan. Adakah hendak cadangkan pindaan bila dibaca kali yang kedua sekarang ini?

Tuan Chan Teck Chan: Ya, saya mencadangkan kalau boleh, Tuan Yang di-Pertua, saya akan membawa satu Usul secara rasmi untuk memberitahu Setiausaha Dewan kalau boleh bacaan kali yang kedua sekarang ini ditangguhkan dan ditukar kepada enam bulan dari hari ini supaya satu Rang Undang-undang yang lebih lengkap boleh dibentangkan Tuan Yang di-Pertua

Tuan Yang di-Pertua: Kalau hendak cadang, beri kepada saya secara bertulis. Itu kalau bercadang hendak pindalah.

Tuan Chan Teck Chan: Selepas ini nanti, boleh. Memang ada di dalam Standing Order.

Tuan Yang di-Pertua: Di bawah Peraturan 53 (4).

Tuan Chan Teck Chan: Ya, itu perlu dibuat secara bersurat kerana ilham baru datang dari sini, saya tidak sempat buat satu pindaan yang bertulis kerana saya baru dapati ilhamnya sekarang.

Tuan Yang di-Pertua: Tetapi Yang Berhormat sudah bacakah Fasal 1 (2).

Tuan Chan Teck Chan: Fasal 1 (2)?

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Chan Teck Chan: Saya ada baca tetapi saya tidak faham bagaimana hendak mengatasi, tadi ada tiga masalah pada Akta itu. Mungkin Akta ini akan menimbulkan lebih banyak kekeliruan di antara Kerajaan Pusat dan Kerajaan Negeri termasuk saya sendiri pun kurang faham dan kurang puas. Dan kalau boleh saya mencadangkan bacaan kali kedua Rang Undang-undang sekarang ini ditangguhkan hingga enam bulan dari hari ini kecuali Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan boleh memuas dan meyakinkan Dewan Rakyat ini bahawa Akta ini boleh menyelesaikan ketiga-tiga masalah pokok yang saya bentangkan tadi. Bolehkah saya buat dalam masa 10 minit dari sekarang?

Tuan Yang di-Pertua: Baik. Yang Berhormat dari Matang.

4.07 ptg.

Tuan Hashim bin Ghazali (Matang): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kerana Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan telah membawa satu Rang Undang-undang Kumpulanwang Bekalan Air Negeri 1980 yang sebahagian daripada Akta 1957 yakni di perenggan (b) Seksyenkecil (4), Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan 1957 adalah dimansuhkan.

Dalam hal ini, Tuan Yang di-Pertua, saya nampak Ahli Yang Berhormat Kuala Lumpur Bandar dan juga Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka seolah-olah mereka berdua ini bercanggah sedikit. Kerana pada peringkat awalnya pihak pembangkang DAP, Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar menyokong Rang Undang-undang ini dan membuat beberapa cadangan yang patut dilaksanakan oleh pihak Kerajaan.

Tetapi Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka pula menyatakan dia kurang faham dan mahu menangguh dan memberi beberapa contoh yang dimaksudkannya.

Sungguhpun di dalam Akta ini Fasal I (2) ada menyebut:

“(2) Akta ini hendaklah dipakai di seluruh Malaysia Barat tetapi tidak dipakai bagi Negeri di mana suatu Pihakberkuasa Air telah ditubuhkan oleh undang-undang Negeri.”

Jadi, ertinya di dalam pelaksanaan ini ada kaitan dengan negeri-negeri di seluruh Malaysia jika sekiranya negeri-negeri itu telah mempunyai Aktanya, maka ada kaitannya. Di sini Fasal 3 (1) mengatakan:

“Maka hendaklah ditubuhkan oleh Negeri, jika Kumpulanwang seperti itu tiada ditubuhkan, suatu Kumpulanwang yang dinamakan Kumpulanwang Bekalan Air, yang dalam Akta ini disebut “Kumpulanwang”.

Saya percaya jika dibaca pada keseluruhannya kemungkinan kekeliruan yang timbul kepada Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka tidak terjadi dan kemungkinan jika ia dapat membaca keseluruhannya ia dapat memahami peraturan-peraturan yang telah ditetapkan yang berasal daripada tahun 1957 dahulu.

Di dalam hal ini, Tuan Yang di-Pertua, apabila sahaja masalah air yang dimaksudkan yang ada kaitannya dengan Kerajaan, maka perkara ini tidak dapat dielakkan terpaksalah juga menyebut masalah kesulitan air yang dihadapi oleh rakyat baik pada masa-masa yang tertentu ataupun pada bila-bila masa. Di dalam hal seperti ini kemungkinan pihak Kerajaan Pusat tidak memberi peruntukan yang cukup bagi menggalakkan Kerajaan Negeri untuk menyediakan bekalan air bagi negeri masing-masing, yakni pada masa Kerajaan Pusat membuat peruntukan memberi bantuan kepada Kerajaan Negeri dengan cara bagaimanakah yang paling sesuai sekali supaya Kerajaan Pusat dapat bersama-sama membantu Kerajaan Negeri bagi melaksanakan berkenaan dengan bekalan air.

Dari segi keluasan negeri, dari segi kerafian di negeri itu, dari segi mendapat takung-takung air yang cukup atau tidak dan sebagainya. Tentang pada keseluruhan untuk dilaksanakan supaya bekalan air ini dapat sampai kepada peringkat rakyat keseluruhannya dan selain daripada itu ada setengah-setengah negeri, setengah-setengah kawasan pula, kawasan industri yang melibatkan bekalan air seperti itu, yang peruntukan kepada rakyat ada pula kawasan industri pun memakai bekalan air yang seperti itu. Ini pun patut mendapat perhatian Kerajaan Pusat, kerana Kerajaan Pusat dapat menimbangkan peruntukan, dapat memberi bantuan kepada Kerajaan Negeri bagi menjayakan usaha-usaha itu.

Oleh sebab itu, pada pendapat saya apabila sahaja tiba musim kemarau ada negeri-negeri yang diam oleh kerana boleh jadi negeri ini sudah mencukupi air dan ada sebahagian daripada negeri-negeri di Malaysia ini tiap-tiap hari menyebut dalam akhbar kerana kekurangan air, yakni bukan sahaja dalam tempoh dua tiga tahun yang lalu bahkan beberapa tahun yang lalu dan sehingga tahun yang akhir ini pun keadaan begitu juga. Misalnya yang paling sibuk sekali apabila musim kemarau negeri Selangorlah kesannya kekurangan air yang banyak, yakni Kelang Gate kadang-kadang ditunjukkan rajah atau gambarnya bagaimana air surut yang begitu banyak yang sudah sampai kepada paras merbahaya kata akhbar—kata kenyataan-kenyataan yang telah dibuat dan rakyat menjadi gelisah kalaulah Kelang Gate ini sampai ke peringkat airnya kurang—surut yang begitu banyak tentu akan kelaparan airlah orang-orang di Selangor dan rakyat di Wilayah Persekutuan.

Selain daripada negeri Selangor, negeri Perak pula. Misalnya yang paling akhir baharu-baharu ini di Taiping. Di Taiping pada suatu masa dahulu dalam sejarah mengatakan ialah tempat yang paling banyak sekali hujan selain daripada Tanjung Malim di negara kita ini. Tetapi pada tahun 1980 di Taiping ada rumah-rumah pangsa yang bertingkat-tingkat sudah tidak dapat bekalan air hanya kepada tingkat yang pertama dan yang kedua sahaja, tingkat yang lebih daripada itu tidak dapat air. Ini menunjukkan di dalam negara kita ini paling teruk sekali tidak mendapat air Selangor, Perak dan kita sedia maklum di Kedah, di Perlis dan negeri-negeri lain biasanya tidak begitu sibuk masalah yang seperti ini. Jadi nampaknya pada masa Kerajaan baik Kerajaan Negeri atau Kerajaan Pusat melaksanakan pembekalan air kepada rakyat tidak seimbang bagi negeri-negeri di seluruh negara. Oleh itu, saya mencadangkan kepada Kerajaan supaya Kerajaan mengkaji semula hal ini supaya ia dapat diseimbangkan, dapat diselaraskan tambahan pula keadaan pembangunan dan kawasan-kawasan industri yang wujud pada masa ini. Pada masa ini di Selangor penduduk makin bertambah ramai, di negeri Perak makin bertambah ramai. Kebetulan kedua-dua negeri ini banyak kilang-kilang yang telah didirikan dan kilang-kilang ini pula mendapat bekalan air yang sama, paip yang sama, takungan air yang sama untuk faedah rakyat pada harian. Oleh sebab itu dalam pelaksanaan ini,

Kerajaan Pusat bila peruntukan-peruntukan hendak dikemukakan kepada Kerajaan Negeri—hendak memberi bantuan kepada Kerajaan Negeri, Kerajaan Pusat hendaklah memerhatikan keadaan-keadaan seperti ini supaya ia tidak menjadi seperti yang wujud sekarang.

Selain daripada apa yang sudah saya sebutkan tadi pencemaran alam, pencemaran sungai pun sudah begitu banyak di dalam negara kita. Pada peringkat awal rakyat di luar bandar tidak begitu sibuk sangat meminta kepada Kerajaan supaya Kerajaan menyediakan bekalan air paip yang cukup ataupun serta-merta kepada mereka. Kerana pada masa itu sungai-sungai ini airnya bersih, elok dapat digunakan oleh rakyat yang duduk berhampiran dengan sungai dan mereka boleh menggunakan untuk membasuh dan sebagainya bahkan ada digunakan untuk minuman. Tetapi pada peringkat sekarang ini, keadaan sudah bertukar, sungai-sungai di seluruh negara bahkan pada satu masa dibuat satu kenyataan di dalam Parlimen ini sudah begitu banyak sungai-sungai yang pencemaran, kotor dan tidak boleh digunakan lagi. Dan sehingga keadaan seperti itu menyebabkan rakyat memohon dan memerlukan pula bekalan air sepertimana yang didapati oleh rakyat yang duduk di dalam bandar. Oleh sebab itu hal-hal yang seperti ini juga Kerajaan sepatutnya mengambil perhatian bagaimana hendak menggandakan lagi bekalan air bagi faedah rakyat.

Di dalam hal-hal lain, Tuan Yang di-Pertua, biasanya terjadi kebakaran. Kebakaran-kebakaran terjadi kadang-kadang telah dapat dipadamkan, kadang-kadang tidak dapat dipadamkan dengan sepenuhnya, kadang-kadang masih lagi ada sebahagiannya telah dapat diselamatkan. Ini biasa terjadi kerana bekalan air yang ada di paip-paip air itu tidak dapat memberi kemudahan yang cukup kepada Jabatan Bomba untuk menggunakan. Hal-hal yang seperti ini patut juga Kerajaan mengkaji apakah dengan cara yang ada sekarang, bahawa paip air yang ada sekarang untuk faedah rakyat, faedah bangunan-bangunan untuk rakyat sebahagiannya telah diambil oleh kilang-kilang di kawasan-kawasan industri dan dengan kerana itu pula di dalam perlaksanaan untuk memadam kebakaran yang menggunakan air daripada bekalan yang seperti ini sudah tidak dapat. Apakah seperti ini patut Kerajaan Pusat memberi cadangan kepada Kerajaan

Negeri memerlukan membuat saluran paip air yang berasingan? Jika perlu, kumpulan kewangan seperti ini bagaimana hendak melaksanakan untuk faedah bagi tiap-tiap negeri yang berkenaan.

Dalam hal yang seperti ini, Tuan Yang di-Pertua, apabila saya menyebut berkenaan dengan beberapa takungan air tadi ini juga Kerajaan perlu mengkaji adakah takungan air yang ada di seluruh negara bagi kepentingan paip air yang ada pada masa ini sudah mencukupi. Jika tidak mencukupi, Kerajaan perlu mencari takungan-takungan air yang baru bagi menambah lagi atau bagi menokok lagi takungan air yang ada untuk disalurkan air bagi mencukupi untuk faedah rakyat pada keseluruhannya.

Dalam hal yang seperti ini sepertimana juga rakyat mengeluh berkenaan dengan bekalan elektrik nampaknya pihak Kementerian berkenaan sudah dapat mengatasi satu persatu dan begitu juga saya percaya rakyat sedang mengeluh berkenaan dengan air yang sudah diperuntukkan kepada Kerajaan Negeri dan Kerajaan Pusat tidak patut berdiam diri, Kerajaan Pusat pula patut bersama-sama dengan Kerajaan Negeri memberi bantuan seberapa yang boleh bagi faedah negeri masing-masing. Misalnya di Negeri Perak, sebuah negeri yang besar dan Yang Berhormat Timbalan Menteri pun datang daripada sana pun sudah sedia maklum maka perlu negeri ini bagaimanakah hendak diselesaikan penduduknya sudah hampir kepada 2 juta dan paip-paip air, takungan-takungan air yang ada pada hari ini sudah tidak mencukupi, adakah sehingga sampai ke peringkat yang merbahaya barulah kita hendak sama-sama campurtangan menyelesaikannya pada hal pada masa inilah peluang yang paling baik supaya dapat menyusun rancangan-rancangan untuk mengatasi masalah ini.

Dalam hal ini, Tuan Yang di-Pertua, saya mengambil kesimpulan suka mencadangkan di samping kita memberi bekalan air yang cukup kepada rakyat dan di samping supaya kawasan industri juga dapat bekalan air yang cukup dan pada musim-musim kemarau yang tertentu tidaklah rakyat menjadi gelisah dan kereta-kereta bomba yang memerlukan air inipun dapat cukup air untuk menyelamatkan kemusnahan daripada kebakaran. Saya suka mengulang mencadangkan lagi kepada Kerajaan Pusat supaya biasanya peruntukan kewangan ataupun peruntukan yang seperti ini yang sudahpun ditentukan kepada Kera-

jaan Negeri bagaimana cara hendak melaksanakan, menyusunkannya sehingga ditulis sampai ke peringkat Menteri dan Menteri Besar tetapi ada baiknya juga Kerajaan Pusat menyusun campurtangan masalah ini dengan Kerajaan Negeri supaya peruntukan-peruntukan kepada negeri ini hendaklah mengikut keperluan-keperluan bagi tiap-tiap negeri.

Yang kedua, Kerajaan bersama-sama dengan Kerajaan Negeri cuba menambah lagi takungan-takungan air yang ada pada masa ini supaya tidak menjadi kegelisahan apabila takungannya yang wujud yang ada pada masa ini kekeringan, kekurangan dan jika takungan air yang baru yang mungkin lebih besar lagi supaya dapat dilaksanakan.

Yang ketiga, Kerajaan Pusat hendaklah bersama-sama Kerajaan Negeri supaya mengadakan saluran air paip yang berbeza, yakni berlainan khasnya di kawasan-kawasan bandar-bandar yang tertentu untuk faedah kepada kereta-kereta bomba bagi kegunaan mereka.

Selain daripada ini pada masa ini Kerajaan-kerajaan Negeri ada yang satu masa dahulu ada stand pipe, yakni bekalan air percuma yang dibuat di tepi-tepi jalanraya untuk faedah rakyat sudah dibuang cara beransur-ansur dan kalaulah rakyat sudah dapat menggunakan paip di rumah mereka dengan sepenuhnya tidak menjadi masalah tetapi ada didapati Kerajaan Negeri yang belum sampai ke peringkat rakyat dapat bekalan air ke rumah mereka dengan sepenuhnya maka bekalan stand pipe yang ada di tepi-tepi jalanraya ini sudahpun dipotong untuk bekalan yang seperti itu. Oleh sebab itu saya suka mencadangkan supaya bekalan air di stand pipe ini juga dapat dikekalkan, dapat diadakan kepada kawasan-kawasan tertentu dan ia diberi terutama sekali dibuka pada masa kegentingan di kawasan-kawasan itu, terutama sekali pada musim kemarau. Pada masa ini lori-lori JKR selain daripada pekerja harian mereka terpaksa pula membawa air ke kawasan-kawasan tertentu untuk memberi bantuan kepada rakyat tetapi jika kawasan-kawasan di situ yang berhampiran ataupun di kawasan di tepi jalan di tempat itu ada bekalan stand pipe yang seperti ini dibuka untuk faedah rakyat pada masa itu saya percaya kesulitan yang

dihadapi oleh rakyat sudah dapat diatasi, kesulitan yang dihadapi oleh pihak JKR yang mengangkut air ini tidaklah seperti yang ada seperti itu.

Saya harap dengan pandangan-pandangan yang saya sebutkan ini boleh Kerajaan Pusat bersama-sama menolong Kerajaan Negeri bagi menjayakan kumpulan wang ini dan di samping itu Kerajaan-kerajaan Pusat pula memberi bantuan seberapa yang boleh untuk faedah yang saya sebutkan tadi. Dengan ini saya menyokong Rang Undang-undang ini.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya menerima pindaan yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka dan pindaan ini ialah di bawah Peraturan Mesyuarat 53 (4). Kalau perbincangan berhubung dengan Rang Undang-undang ini bersambung dan berlanjutan hingga hari esok, ini boleh saya benarkan kerana dalam Peraturan Mesyuarat 53 (4) berkehendak sekurang-kurangnya satu hari notis. Dengan sebab perbincangan ini tidak dilanjutkan pada hari esok, maka saya tolak pindaan ini.

Dijemput Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

4.28 ptg.

Timbalan Menteri Kewangan (Tuan Mak Hon Kam): Tuan Yang di-Pertua, terutama sekali saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menunjukkan minat terhadap Kementerian saya dan khususnya terhadap Jabatan Air negara kita.

Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, perkhidmatan air adalah merupakan satu kemudahan awam. Air adalah satu bahan yang utama dalam kehidupan kita setiap hari. Untuk menerangkan secara lebih detail lagi tentang keperluannya kita adakan Rang Undang-undang ini supaya mewujudkan Kumpulanwang Bekalan Air Negeri-negeri. Suka saya menambah serba sedikit tentang sumber kewangan yang diperlukan untuk memperkembangkan lagi perkhidmatan air kepada seluruh negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, Malaysia adalah sebuah negara yang sedang membangun, oleh yang demikian untuk membiayai berbagai-bagai projek-projek pembangunan, baik di kawasan bandar ataupun luar bandar kita

memerlukan sejumlah wang yang besar. Pada praktiknya kewangan ini adalah diperolehi daripada berbagai-bagai sumber seperti Kerajaan-kerajaan asing ataupun institusi-institusi kewangan.

Setakat ini imej negara kita serta kedudukan kewangan adalah kukuh. Ini adalah memandangkan bahawa negara kita mempunyai simpanan-simpanan pertukaran negara yang lebih pada matawang dalam edaran. Tambahan pula nisbah bayar hutang negara kita adalah di antara yang paling rendah di dalam kawasan ini. Faktor-faktor ini telah membolehkan negara kita meminjamkan daripada sumber-sumber yang lain untuk membiayai rancangan-rancangan pembangunan kita. Dengan adanya Rang undang-undang ini yang memperuntukkan antara lain satu sistem akaun yang selaras dengan sistem perakaunan perdagangan kita telah memenuhi syarat-syarat yang dikenakan oleh Bank Dunia dan Bank Pembangunan Asia sebagai satu kehendak untuk mengikatkan pinjaman.

Tuan Yang di-Pertua, bagaimana yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Batang Padang dan juga oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar, Kerajaan memang sedar akan kesusahan-kesusahan yang dihadapi oleh rakyat jelata yang belum lagi dapat menikmati kemudahan air. Saya juga sedar bahawa kebanyakan mereka adalah daripada kawasan-kawasan pendalaman yang pada keseluruhannya adalah lebih mundur. Mereka yang di dalam golongan ini terpaksa bergantung kepada sumber-sumber air yang lain seperti sungai-sungai dan telaga. Ini dari segi kesihatan adalah kurang memuaskan. Saya tidak boleh menafikan hakikat ini.

Sebagai suatu usaha untuk membangunkan negara dan juga untuk menawarkan kemudahan air supaya meninggikan taraf dan mutu kehidupan rakyat jelata, Kerajaan kita perlu mengembangkan perkhidmatan air ke seluruh negara. Ini termasuklah juga menambahkan bilangan paip-paip awam (community pipes) seperti yang dibangkitkan oleh beberapa Ahli Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana terdandung di dalam ucapan asal saya peruntukan Rang Undang-undang untuk melaksanakan sistem perakaunan perdagangan adalah perlu. Dengan ini pinjaman boleh diperolehi daripada Bank Dunia dan Bank Pembangunan

Asia. Ini akan membolehkan negara kita memperlaksanakan dengan lebih besar lagi rancangan-rancangan perkhidmatan air kepada seluruh negara. Sungguhpun proses ini akan mengambil satu masa yang panjang akan tetapi adalah menjadi hasrat negara kita supaya pada suatu hari kelak rakyat jelata di seluruh negara dapat menikmati bekalan air.

Menyentuh tentang sekatan air (water rationing) seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Batang Padang, saya sedar perkara ini memang menyusahkan orang ramai akan tetapi ini adalah luar kawalan pihak-pihak berkuasa kerana ini adalah disebabkan oleh faktor-faktor seperti kekurangan hujan, kesulitan teknikal dan lain-lain lagi. Namun demikian, beberapa langkah sedang diambil sebagai usaha untuk memperbaiki keadaan ini.

Menyentuh tentang kelewatan pelaksanaan projek-projek, seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar pula, sebenarnya peruntukan-peruntukan kewangan yang mencukupi sentiasa disediakan bagi projek-projek bekalan air. Kelewatan melaksanakan projek-projek ini adalah disebabkan oleh beberapa faktor seperti kekurangan bahan pembinaan dan kesulitan kontrak-kontrak. Walau bagaimanapun, sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Kerajaan pun telah mengambil beberapa langkah untuk memastikan bekalan bahan-bahan pembinaan yang mencukupi terutama sekali dalam kontrak-kontrak Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, sebagai penjelasan untuk hujah yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, saya berharap Yang Berhormat akan membuat rujukan kepada Fasal 1 Bahagian 2 yang membaca Akta ini hendaklah dipakai di seluruh Malaysia Barat tetapi tidak dipakai bagi negeri di mana sesuatu pihak berkuasa air telah ditubuhkan oleh undang-undang negeri.

Saya rujukkan Ahli Yang Berhormat pula kepada ucapan asal saya yang menyatakan bahawa negeri Pulau Pinang dan Melaka telahpun menubuhkan kumpulan wang bekalan air masing-masing. Oleh yang demikian, soal seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kota Melaka tidak kena pada tempatnya.

Tuan Yang di-Pertua, semasa perbahasan sebentar tadi beberapa hujah, teguran dan cadangan juga dibangkitkan. Untuk cadangan-cadangan yang membina dan jika didapati wajar tindakan seterusnya akan diambil demi kebaikan rakyat dan negara. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, soalnya ialah Rang Undang-undang ini dibacakan kali kedua sekarang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Rang Undang-undang ditimbang dalam Jawatankuasa.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*)

Fasal 1 hingga 12 diperintahkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG ELEKTRIK (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

4.40 ptg.

Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak): Tuan Yang di-Pertua, saya memohon mencadangkan Rang Undang-undang dinamakan Akta Elektrik (Pindaan) 1980, bagi meminda Akta Elektrik 1949, dibaca kali kedua.

Tuan Yang di-Pertua, Akta Elektrik 1949 adalah di antara beberapa Akta yang diperbuat sebelum merdeka yang masih berkuatkuasa pada masa ini. Dalam tempoh 30 tahun berkuatkuasanya Akta ini, sepertimana lain-lain Akta juga, ianya telah melalui beberapa proses pengubahsuaian serta tokoh tambah dengan tujuan memperkemas dan memperkukuhkan lagi isi kandungannya supaya sesuai dengan keperluan dan keadaan dari masa ke semasa.

Pindaan-pindaan yang dicadangkan kali ini, Tuan Yang di-Pertua, akan meliputi beberapa aspek penting selaras dengan matlamat Kerajaan untuk meningkatkan lagi prestasi serta mutu perkhidmatan jabatan-jabatan Kerajaan serta badan-badan berkanun. Kementerian saya telahpun mengkaji dengan mendalam segala aspek Akta ini dan membuat kesimpulan bahawa pindaan yang dicadangkan ini amat perlu diadakan.

Cadangan pindaan pertama, Tuan Yang di-Pertua, ialah meminda Seksyen 12 (1) dan memasukkan Seksyen baru 12A dan 89A kepada Akta Elektrik 1949.

Kementerian saya mendapati bahawa adalah mustahak soal perlantikan dan pemecatan serta kuasa-kuasa yang berkaitan dengan syarat-syarat perkhidmatan pegawai-pegawai Lembaga Letrik Negara dikaji semula terutama di dalam perkara-perkara yang berkaitan dengan tatatertib. Pada ketika ini, Akta Elektrik 1949 memberi kuasa hanya kepada Lembaga Pengurus di dalam perkara-perkara ini. Dengan hal yang demikian, semua tindakan tatatertib dikemukakan terus kepada Lembaga Pengurus. Tatacara ini terpaksa mengambil masa yang panjang disebabkan kesibukan ahli-ahli Lembaga. Kelewatan mengambil tindakan tatatertib terhadap mereka yang melanggar peraturan-peraturan perkhidmatan akan dengan sendirinya mengurangkan kesan ke atas tindakan tatatertib itu. Untuk menyegerakan tindakan tatatertib, Jawatankuasa Tatatertib dan jawatankuasa-jawatankuasa kecil di bawahnya perlu dibentuk.

Selain daripada itu, Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya, setelah mengkaji kedudukan tatatertib dengan mendalam mendapat perlu diwujudkan tatacara tatatertib yang bukan sahaja dapat membolehkan LLN memperolehi perkhidmatan yang berdedikasi tetapi dapat difahami oleh tiap-tiap pegawai. Di samping itu, Tuan Yang di-Pertua, adalah perlu pegawai-pegawai ini mengetahui tatacara di mana mereka dapat membuat rayuan seandainya, pada fikiran mereka, sesuatu tindakan tatatertib itu tidak dilaksanakan dengan adil dan saksama.

Dengan adanya pindaan-pindaan yang saya sebutkan itu, adalah diharapkan bahawa setiap pihak mendapati segala aspek perkhidmatan mereka, terutama yang menyentuh soal-soal perkhidmatan dan tatatertib, adalah

lebih jelas dan dengan demikian tidak akan lagi timbul keraguan seperti yang terdapat di masa yang sudah-sudah.

Pindaan-pindaan kedua yang dicadangkan, Tuan Yang di-Pertua, melibatkan Seksyen 79, 85, 86 dan 87 Akta Elektrik 1949. Pindaan-pindaan ini difikirkan perlu memandangkan, sejak kebelakangan ini, kerap kali berlaku pencurian kuasa elektrik secara berleluasa, lebih-lebih lagi oleh pengguna-pengguna yang besar seperti ahli-ahli perniagaan dan pengguna-pengguna industri. Pencurian kuasa elektrik yang besar ini, bukan sahaja telah mendatangkan kerugian yang besar kepada LLN dan negara, tetapi juga sentiasa menyebabkan "over loading", iaitu di antara beberapa sebab yang biasa di mana terjadinya kerosakan ataupun "break-down" ke atas pembekalan kuasa. Penalti maksima yang begitu rendah yang diperbekalkan dalam Akta ini pada ketika ini menjadi satu dari sebab-sebab yang menggalakkan perbuatan pencurian tenaga secara besar-besaran itu, iaitu bagi memuaskan nafsu mereka yang tamak serta haloba, yang hanya digerakkan oleh naluri keuntungan semata tanpa mengira kepentingan rakyat lainnya. Bagi mengelakkan berlakunya perbuatan yang terkutuk ini, maka adalah amat mustahak penalti maksima ini ditingkatkan lagi bagi menyerikkan petualang-petualang ini dari terus melakukan kesalahan pencurian elektrik secara besar-besaran.

Masalah ini, Tuan Yang di-Pertua, adalah juga berkaitan dengan pemasangan alat-alat sambungan elektrik yang dilakukan oleh pihak yang tertentu dengan tujuan mencuri kuasa elektrik yang bukan sahaja menyebabkan kerugian kepada Kerajaan, tetapi pemasangan alat-alat sambungan ini juga adalah merbahaya kerana lazimnya ia dilakukan tanpa menghiraukan langkah-langkah keselamatan kepada nyawa manusia. Dengan tujuan menjadikan pencurian elektrik kurang menarik maka pindaan-pindaan yang dicadangkan, Tuan Yang di-Pertua, melibatkan penambahan penalti maksima, mengadakan pengawasan yang lebih berkesan dengan membolehkan lebih banyak lagi pegawai yang diberi kuasa untuk melawat dan memeriksa premis yang disyaki kesalahan mencuri kuasa letrik berlaku, serta membolehkan LLN mengenakan bayaran ke atas pengguna-pengguna yang cuba mengganggu alat-alat sukat tenaga

elektrik supaya apa-apa perolehan yang sepatutnya diterima oleh Kerajaan dikenakan kepada mereka-mereka ini.

Tuan Yang di-Pertua, kesemua pindaan-pindaan yang saya kemukakan ini adalah semata-mata bertujuan untuk mengetatkan lagi pentadbiran LLN supaya tanggungjawab yang diberikan kepadanya untuk membekalkan kuasa elektrik yang cukup dan dengan cara yang selamat dapat dilaksanakan oleh Lembaga Letrik Negara sebagaimana yang diharapkan-harapkan oleh rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menandatangani.

Setiasusaha Parlimen Kementerian Kerjaya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Tuan William Lye Chee Hien): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat, Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Akta Elektrik 1949 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Ahli Yang Berhormat dari Kangar.

4.47 ptg.

Tuan Shaari bin Jusoh (Kangar): Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong Rang Undang-undang yang telah dikemukakan oleh Timbalan Menteri berkenaan dan saya berharap dengan terlaksananya Rang Undang-undang Pindaan yang telah dikemukakan itu akan menjadi kebaikan, kesempurnaan dan menambahkan lagi elektrik di seluruh negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, saya amatlah bersejua dengan apa yang dikatakan oleh Timbalan Menteri tadi tentang Lembaga Tata tertib yang mana kata Yang Berhormat kerana tugas Lembaga Pengurus itu terlampau banyak maka untuk menyempurnakan tugasnya Lembaga ini akan bertanggungjawab. Saya dapati, banyak kecurangan yang telah berlaku khususnya di tempat saya sendiri yang saya tahu dengan benar dan dengan tepat, tidak begitu sempurna dari segi pemasangan dan tidak mendahulukan yang patut didahulukan disebabkan tidak ada tata tertib sebagaimana kata Timbalan Menteri tadi.

Tuan Yang di-Pertua, izinkanlah saya membawa sedikit dari segi sesuatu undang-undang tata tertib adalah satu yang amat

diperlu sehingga dalam ugama kita pun dalam rukun sembahyang walaupun semua kita buat kalau tak ikut tertib mana yang dahulu tak didahulukan yang kemudian tak dikemudiankan maka perbuatan itu walaupun dibuat juga tetapi kalau tak ikut aturan bilang satu, dua, tiga langkah sampai sepuluh tak sebut lima, enam dan tujuh maka pada pendapat saya tentulah tak kena walaupun semua angka disebut tetapi kalau tak ada tata tertib tak betul. Dengan sebab itu tata tertib itu adalah satu perkara yang amat perlu. Sebagai satu contoh, Tuan Yang di-Pertua, dan benda ini berlaku di tempat saya sendiri. Elektrik untuk mencerahkan segenap orang dan untuk memasak lagi cergas, untuk menenggek elektrik dan untuk membuat alat perniagaan adalah satu yang amat perlu kepada manusia. Perlu di segenap bidang, perlu di segi perniagaan di semua industri, kilang dan sebagainya, elektrik adalah sebagai satu alat yang amat penting. Elektrik juga selain daripada untuk menjadi mata pencarian sebagaimana saya katakan tadi kilang dan sebagainya, adalah sebagai satu alat yang akan membawa hiburan kepada manusia. Tetapi seperti kata Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi kalaulah salah pasang, salah aturan, benda yang akan menjadi kebaikan, sama ada dari segi perniagaan seperti industri yang saya katakan tadi juga sebagai hiburan. Maka kalau salah tertib, salah pasang akan mendatangkan bahaya kepada manusia.

Saya amat dukacita kerana dua tiga perkara berlaku, jadi dengan adanya Rang Undang-undang ini saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri akan mengambil perhatian.

Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana saya katakan tadi oleh sebab elektrik dikehendaki oleh umum di segi perniagaan dan sebagainya, saya mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan kita yang betul-betul mengambil berat dan mengakui hakikat yang saya katakan tadi. Sebab itulah setahu saya baru-baru ini Yang Teramat Mulia Menteri Kewangan Malaysia telah pergi ke Kuwait dan telah membuat pinjaman sebanyak \$40 juta. Dan setahu saya juga pinjaman itu telah diberikan kepada Kerajaan yang berkenaan untuk membuat satu hidro-elektrik yang terbesar sekali di Pantai Timur dan kata Yang Berhormat seperti yang saya dengar dari laporan T.V. adalah yang terbesar sekali dalam Asia, kita mengucapkan syabas. Jadi

apa yang kita pandang dan apa yang kita faham di atas pinjaman ini bererti elektrik adalah amat perlu kepada manusia sama ada di segi pembangunan dan sebagainya. Maka dengan sebab itu sebagaimana saya kata tadi untuk melaksanakan benda yang baik tadi akan jadi tidak baik kalau di segi aturan, tatatertib tidak ada dan dengan sebab itu cara tatatertib ini saya harap sangat-sangat perlu, bukan sahaja dikenakan kepada pegawai-pegawainya bahkan kepada semua kakitangan sekali. Saya katakan begitu Tuan Yang di-Pertua, sebab saya merasa sedih seperti saya katakan tadi negeri saya di Perlis ada dua masalah yang timbul.

Masalah pertama, kerana kekurangan tatatertib yang telah berlaku, tidak puas hati dan sebagainya.

Masalah kedua, sebagai kehendak manusia kalau boleh kesemuanya hendak diadakan elektrik.

Di Perlis pada hari ini, untuk pengetahuan Yang Berhormat Timbalan Menteri akan diminta tambahan walaupun setakat ini saya berani kata 70% negeri di utara Malaysia yang menjadi indra kayangan yang seluas 360 batu persegi itu kalau tidak silap saya sudah 70% memiliki elektrik dan bakinya diharaplah pihak yang berkenaan kalau boleh mendapat peruntukan dengan segera.

Mengikut pengalaman saya sebagai Wakil Rakyat yang menghadapi masalah-masalah pemasangan elektrik ini adalah disebabkan kekurangan tatatertib seperti yang saya katakan tadi. Misalnya, satu kampung yang patut mendapat elektrik, ini adalah kehendak orang ramai, tetapi yang menyedihkan ada tiga buah kampung yang berdekatan tidak mendapat bekalan, biarlah saya kata terus terang yang biasa telah berlaku dua tempat dalam kawasan saya sendiri kerana kekurangan tatatertib.

Kampung Belukar dalam kawasan paya di kawasan Parlimen Kangar di kawasan saya, bila saya melawat ke kampung tersebut, saya dapati kampung itu tidak ada elektrik. Yang menyedihkan saya, kampung di kanannya ada elektrik, kampung di kirinya ada elektrik, kampung di utaranya ada elektrik dan kampung di selatannya ada elektrik, tetapi sebuah kampung di tengah-tengah tidak ada elektrik. Ini mungkin disebabkan tidak ada tatatertib bilangan, kita kenalah bilang sebagaimana saya katakan tadi satu, dua, tiga, empat sampai ke sepuluh, mengikut

nombor. Kalau ketinggalan lima, enam, tujuh, kemudian diambil lapan pula selepas itu bilang lain—enam, tujuh, ini tatatertib yang tidak betul

Tuan Yang di-Pertua: Mungkin mengikut tertib yang lima, kampung yang tengah itu.

Tuan Shaari bin Jusoh: Ya, Tuan Yang di-Pertua!

Tuan Yang di-Pertua: Mungkin mengikut tatatertib kampung yang tengah itu jatuh yang kelima.

Tuan Shaari bin Jusoh: Itu tidak tatatertib, Tuan Yang di-Pertua. Tatatertib ini mengikut angka, kalau bilang angka itu bukan tata-tertib, itu pendapat saya. Jadi bersesuaian sangatlah seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi tatatertib ini adalah mustahak, kalaulah satu kampung.

Tuan Yang di-Pertua: Macam tatatertib Sujud Sahwi lain.

Tuan Shaari bin Jusoh: Sujud Sahwi itu kalau terlupa, barangkali ini terlupa, kerana terlupalah barangkali berbangkitnya masalah yang saya nyatakan, Tuan Yang di-Pertua. (Ketawa) Jadi dengan sebab itulah saya harap sangat di masa yang akan datang di segi tatatertib yang dikemukakan oleh Timbalan Menteri tadi hendaklah dikuatkuasakan di segenap pekerja dan kepada semua pegawai. Ini saya bercakap apa yang benar berlaku untuk diatasi.

Pada tahun 1979 saya telah melawat ke sebuah kampung, kerana kesilapan tatatertib inilah yang membawakan saya tidak boleh balik sampai pukul 2.00 pagi, ditahan oleh orang kampung. Kata mereka, "Mengapa kampung di sebelah selatan ada api, di sebelah utara ada api, di sebelah timur ada api, di sebelah barat ada api, tiba-tiba kampung kami tidak ada api? Dan katanya kerana kekurangan tatatertib oleh seorang pegawai boleh jadi kerana curang pekerjaannya, tidak ada tatatertib tadi seperti yang dikatakan oleh Timbalan Menteri akan diambil tindakan. Ini benar-benar berlaku. Maka saya telah berjanji. Walau macammanapun, saya mengaku ini bukanlah

kesilapan pihak Lembaga Letrik Negara, bukan kesilapan pihak Kerajaan, tetapi kesilapan pihak tatatertib tidak menjalankan tugasnya maka dengan sebab itulah kampung ini ketinggalan. Walaupun boleh jadi sudah ada Sujud Sahwi sebagaimana dikatakan oleh Tuan Yang di-Pertua, pada akhirnya tahun ini saya bersyukur kepada Tuhan selepas saya membuat perakuan dan berjumpa dengan pihak yang berkuasa khasnya pihak yang sehabis besar di Perlis iaitu Setiausaha Kerajaan Negeri termasuk juga dengan kerjasama pihak Pengarah LLN Perlis, tidak sampai tiga bulan masalah ini dapat diatasi. Sungguhpun tidak ikut tatatertib, tetapi secara Sujud Sahwi seperti yang dikatakan oleh Tuan Yang di-Pertua Dewan tadi.

Tuan Yang di-Pertua, kerana tidak ada tatatertib inilah juga telah berlaku dua tiga masalah lagi. Satu di segi pemasangan tiang, ini betul-betul berlaku. Sebuah kampung kalau tidak silap saya kalau lambat daripada masa yang ditentukan oleh pihak Lembaga Letrik Negara bagi negeri masing-masing, misalnya selepas empat bulan diumumkan oleh pihak LLN kampung yang berkenaan akan kelewatan pada 15hb Mac 1980, misalnya. Kalau siapa yang lewat daripada tarikh yang berkenaan maka kalau hendak dipasang juga tiangnya hendaklah dibayar sendiri oleh pihak yang berkenaan, dan sebelum daripada pemasangan ini diedarkan borang-borang yang patut diisi oleh pihak-pihak yang akan memasang elektrik di rumah masing-masing, kalau mengikut syarat-syarat yang ditentukan dan mengikut tertib maka bolehlah dipasang. Tetapi yang menyedihkan saya kerana perkara ini berlaku disebabkan kekurangan tatatertib pihak yang berkenaan tidak mengambil borang yang diberikan oleh pihak yang berkenaan. Pegawainya bernama Salleh.

Selepas pergi berjumpa Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar dan Wakil Rakyat yang berkenaan di kawasan itu, telah menjadi heboh dua tiga kampung sehingga hari ini tidak selesai kerana kekurangan tatatertib. Kerana kekurangan tatatertib tadi pihak yang hendak jadi pengguna tadi mengatakan sudah dibanci. Kata Mohd. Salleh dia sudah banci, dia mengakui sudah menghantar seorang pekerja LLN, tiba-tiba pegawai LLN itu tidak bubuh namanya, bila sudah tamat pemasangan sebagaimana saya katakan tadi masa yang ditentukan sudah tamat tetapi hamba Allah ini bertanya,

"Mengapa rumah saya tidak dipasang?" Katanya "Tuan tidak dibanci." Hamba Allah ini mengatakan dia sudah dibanci dan ada salinannya, dan setelah dikemukakan kepada pihak LLN mengikut syaratnya kalau lewat daripada masa yang ditentukan maka tiangnya hendaklah dibayar oleh pihak yang hendak menggunakan sendiri. Kalau tidak silap saya sebatang tidak kurang daripada \$80. Maka pihak yang berkenaan tidak mahu membayar. Katanya, "Bukan saya yang silap, kesilapan pegawai LLN, pekerja LLN."

Inilah masalahnya Yang Berhormat Timbalan Menteri. Ini adalah sangat mendukacitakan kerana tatatertib, sebab itu perkara ini saya tidak marah, sebab memang hendak dipasang, tetapi kerana kekurangan tatatertib, kesilapan macam yang disebutkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi hendak ada bukti. Jadi, kebetulan perkara ini berlaku dalam perlaksanaan ini, saya berharaplah apa yang berlaku di negeri saya sendiri di Perlis itu tidak akan berlaku lagi.

Yang keempat, ini juga tatatertib dan kecurangan yang tidak mengikut keadilan. Mengikut kata Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi kita juga akan memasang elektrik kepada tempat-tempat yang agak bersesuaian dan yang tidak menjadi mudarat kepada yang memasanginya. Tetapi kalau menjadi mudarat, tentulah kita tidak memasang walaupun keadaan kewangan memerlukan. Kalau keadaan kewangan tidak memerlukan walaupun benda itu boleh dipasang, tentulah kita tidak dapat memasanginya.

Yang menyedihkan saya ialah satu tempat di kampung saya bernama Tanjung Buluh di dalam kawasan Bintong dan kawasan saya sendiri iaitu kawasan Parlimen Kangar — ini saya beritahu apa yang betul untuk makluman Timbalan Menteri dan boleh jadi pegawai-pegawai yang ada tolong atasi perkara ini. Saya fikir salah satu sebabnya ialah kerana tidak ada tatatertib dan yang kedua boleh jadi tidak ada kesempurnaan. Yang menyedihkan seorang hamba Allah bernama Baharom telah menghantar surat kepada Pengurus Besar LLN minta dimasukkan bekalan elektrik ke rumahnya. Mengikut kata pihak Lembaga Letrik Negara yang ditugaskan kepada Pengurus Lembaga Letrik Negeri Perlis tempat ini tidak boleh dipasang elektrik kerana dekat dengan kabel, kalau dipasang akan menjadi bahaya.

Hamba Allah ini adalah manusia yang juga berkehendakkan kepada kemakmuran dan hiburan sebagaimana saya kata awal tadi elektrik adalah sebagai satu alat kalau kepada Kerajaan untuk menjalankan kilang industri dan sebagainya, begitu juga hiburan. Dia juga berkehendakkan hiburan, dan kalau hendak memasak nasi atau seterika baju dengan cepat mestilah ada elektrik. Kalau ada hiburan boleh mencepatkan kerjanya lagi.

Manusia juga selain dari matlamatnya hendakkan hiburan, adalah juga hendak hidup. Kalaulah dia tahu dengan memasang elektrik rumahnya akan terbakar dan dia akan mati, saya ingat kalau orang suruh pasang pun dia tidak mahu pasang. Dia juga manusia yang boleh berfikir. Tetapi kata pihak Lembaga Letrik Negara: Rumah tuan tidak boleh dipasang, sebab dekat dengan pihak yang berkenaan. Maka hamba Allah ini pun sebagai hendak melengkapkan apa yang dia kata, dia lihat tempat-tempat lain dan rumah-rumah lain yang lebih dekat boleh dipasang oleh LLN. Ini yang peliknya, Tuan Yang di-Pertua. Saya beritahu perkara ini betul-betul berlaku, bukan cerita dongeng orang tua-tua dahulu. Hamba Allah ini juga hendak hidup. Kalau dia tahu kerana pasang elektrik rumahnya akan terbakar dan sebagainya, tentu dia tidak pasang. Tetapi dia lihat rumah orang lain yang paling dekat lagi dengan pihak yang berkenaan yang katanya tidak boleh. Dia ambil gambar untuk makluman Yang Berhormat dan dia mengatakan kepada saya dia akan poskan gambar-gambar yang berkenaan yang mana boleh dipasang elektrik dekat dengan benda yang dikatakan tidak boleh jadi dan dia hendak hantar kepada Perdana Menteri.

Tetapi saya bercakap dalam Dewan ini lagi baik, kerana Menteri ada duduk di hadapan dan pegawai pun ada di belakang, boleh selesaikan perkara yang saya sebutkan tadi. Inilah sebabnya yang saya katakan tadi kerana kekurangan tatatertib. Mengikut tatatertib kalau perkara yang tidak boleh itu mestilah tidak boleh juga; kalau hamba Allah Baharom ini tidak boleh, hamba Allah lain pun tidak boleh juga. Tetapi hamba Allah Baharom ini tidak boleh, hamba Allah yang lain boleh. Itu tidak ada tatatertib.

Dengan adanya Lembaga Tatatertib ini, saya berharap perkara-perkara yang saya sebutkan tadi iaitu ada 4 kes dalam kawasan saya sendiri diambil perhatian. Ini dalam negeri Perlis yang 316 batu persegi — itupun

terbahagi dua. Saya percaya dalam Malaysia yang begitu luas, ada 154 orang wakil rakyat harus ada banyak lagi kes yang semacam ini. Jadi saya harap Timbalan Menteri khasnya pegawai-pegawai yang saya percaya ada dalam Dewan ini dapat mengatasi perkara yang saya sebutkan tadi.

Tuan Yang di-Pertua, Timbalan Menteri yang berkenaan tadi juga mengatakan dengan adanya Lembaga Tatatertib ini, Lembaga Letrik Negara akan dapat memasang lebih banyak lagi dan dengan lebih sempurna lagi. Saya sangat berharap sebagaimana saya katakan tadi kalaulah di dalam bulan ini Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan telah menandatangani pinjaman sebanyak \$40 juta daripada Kuwait yang mana ini menunjukkan satu rancangan yang baik dan dengan ini juga adalah satu perkara yang menunjukkan kepada negara luar dan seluruh dunia bahawa negara kita Malaysia adalah mengambil berat dalam dua perkara. Pertama, mengambil berat di segi pembangunan termasuk bekalan elektrik dan sebagainya dan yang kedua bolehlah juga saya katakan negara kita ini adalah memberi kepercayaan kepada dunia luar atau negara luar. Apa sahaja yang kita hendak buat sama ada bekalan elektrik dan pembangunan, kita mendapat kerjasama daripada seluruh dunia sama ada Amerika mahupun kuasa-kuasa besar yang lain dan begitu juga di Asia Barat khasnya negara-negara Islam seperti Kuwait.

Walaupun tiap-tiap manusia, di mana sahaja saya pergi dalam kampung-kampung orang biasa mengatakan kebendaan itu tidak berguna, elektrik tidak berguna, jalan tidak berguna, yang kita pinjam semua tidak berguna tetapi tidak ada seorang yang sanggup berjalan dalam parit kalau ada titi dan tidak ada seorang mahu berjalan dalam parit kalau ada jalan. Tidak ada seorang yang sanggup duduk dalam gelap kalau ada elektrik melainkan di masa dia hendak menjalankan satu kerja yang patut berjalan dalam gelap, hendak tidur nyenyak dan sebagainya, elektrik ini amat berguna. Tetapi ada pihak-pihak yang menentang Kerajaan mengatakan Kerajaan Malaysia telah bankrap, Kerajaan Malaysia telah salahguna kerana pinjam wang dan sebagainya yang berlawanan dengan kehendak ugama. Tetapi kita tahu hari ini Kerajaan kita adalah cukup dengan pakar-pakar di segi pembangunan, juga di segi

keugamaan, kita buat ini, rasa saya lengkap dan konkrit baik di segi cara syarak mahu pun di segi cara pentadbiran.

Dengan sebab itulah pihak dunia luar baikpun dunia barat seperti saya kata tadi Amerika dan negara Islam seperti Kuwait yang penduduknya boleh dikatakan 100% Islam pun menjalankan cara pinjam meminjam, beri kepada kita; ini kita berasa amat bangga. Saya harap bukan setakat itu sahaja, kalaulah difikirkan bekalan elektrik yang dibekalkan oleh pihak Lembaga Letrik Negara ini tidak cukup lagi seperti saya contohkan di negeri saya Perlis, hari ini walaupun satu negeri yang luasnya 316 batu persegi masih ada lebih daripada 35% lagi kawasan-kawasan yang tidak ada elektrik. Saya haraplah di samping tatatertib ini kita laksanakan supaya jangan yang kemudian didahulukan, yang dahulu dikemudiankan, ini yang orang tidak puas hati.

Di samping itu juga sebagaimana kata Timbalan Menteri dalam huraianya tadi, kita sangat berharap supaya kalau boleh perlaksanaan elektrik dapat diselenggarakan dengan secepat mungkin kepada semua peringkat kerana untungnya sepertimana saya katakan tadi terbahagi dua. Pertama di segi perniagaan, sebagaimana kata Timbalan Menteri tadi ramai orang curi elektrik, curi pasang dan sebagainya untuk menjalankan perniagaan dan sebagainya, kerana kita tahu macam kami di Perlis ada sebuah kilang simen jikalau elektrik dari Butterworth tidak boleh supply maka kilang simen itu pun kelim-kabut. Kadang-kadang salah satu sebab membawa kepada Syarikat CIMA iaitu kilang simen di Perlis tidak boleh mengeluarkan simen dengan banyak ialah kerana kekurangan kuasa elektrik di tempat itu, sebab kami terpaksa ambil daripada jauh iaitu dari Butterworth.

Dengan sebab itu, saya mengesyorkan di sini supaya Menteri ini membuat beberapa cadangan lagi kepada Kerajaan kita kalaulah di Pantai Timur boleh meminjam sebanyak \$40 juta untuk membuat satu hidro-elektrik yang terbesar, kalaulah diagakkan tidak cukup dengan \$40 juta itu yang harus kami di Perlis juga tidak termasuk kerana Pantai Timur dengan Perlis ini lebih jauh Pantai Barat dengan Pantai Timur Malaysia.

Saya berharap dan mengesyorkan kepada Kerajaan melalui Kementerian yang berkenaan supaya mendesak Kerajaan Malaysia

membuat pinjaman lagi seberapa banyak yang boleh, kerana sebagaimana saya katakan pada awal tadi mengenai bekalan air, apa yang dibangunkan oleh Kerajaan hari ini tidak akan menjadi sia-sia kerana membawa kebajikan kepada rakyat. Walaupun kita tahu kita tidak akan dapat balik kalau kita keluarkan wang, kalau tidak silap ialah Pejabat Kebajikan, itupun kalau yang kita tolong orang yang cacat, kita tolong orang yang susah dan bila dia sihat nanti harus dia bekerja balik dan membawa cukai kepada negara. Apatah lagi perkara-perkara yang lain yang kita buat termasuklah elektrik yang kita buat ini tidak akan merugikan rakyat. Dengan sebab itu saya berharap sangat-sangat kepada Kementerian berkenaan di samping mengadakan tatatertib yang saya maksudkan tadi, mengadakan satu peruntukan biarpun cara pinjaman ataupun cara apa sekalipun asalkan sahaja pemasangan elektrik yang dikehendaki oleh penduduk dalam Malaysia, baikpun cara perdagangan, industri dan sebagainya, begitu juga kepada pengguna awam persendirian dan sebagainya saya berharap walaupun hendak sampai \$40 juta, \$60 juta lagi ikhtiarkanlah buat pinjaman asalkan elektrik ini dipasangkan. Sebab apa saya katakan begitu? Manusia hari ini bertambah maju tentang wang ringgit walaupun kita tahu harga naik tetapi manusia pendapatannya dengan kerana diikhtiarkan oleh Kerajaan kita boleh dikatakan lumayan. Dengan adanya apa yang dibuat oleh Kerajaan itu rakyat juga merasa nikmat dan Kerajaan juga boleh menghasilkan balik bagaimana saya beri contoh dalam elektrik tadi. Dengan kerana Kerajaan membuat elektrik, selain daripada Kerajaan memberi bantuan yang berpatutan, Kerajaan akan mendapatkan balik daripada bayaran-bayaran harga api dan sebagainya dan dengan adanya elektrik banyak lagi bagi membawakan keuntungan.

Sibaran am misalnya, dengan adanya elektrik Kerajaan kita membuat berbagai-bagai kemajuan baikpun di segi pembangunan, dengan adanya elektrik boleh dikatakan tiap-tiap orang akan membeli TV. Contohnya, di kampung saya sejak bulan duabelas tahun 1977, sejak Kerajaan memasang elektrik di kampung saya sebelum itu saya agak, sebelum dipasang elektrik haruslah mengikut pendapatan saya itu tidak boleh membeli TV kerana harga TV tidak kurang daripada \$1,000. Tetapi tekaan saya terbalik. Selepas sahaja elektrik di kampung saya

dipasang bahkan 99% bila dipasang sahaja dalam kampung saya, diiklankan oleh Kerajaan, "kampung tuan-tuan akan diberi elektrik", diberi borang seperti saya katakan tadi, kalau tidak silap seorang, itupun kerana tidak cukup syarat, selain daripada itu semuanya membeli TV. Sebab itulah saya katakan elektrik ini sangat-sangat dikehendaki oleh orang ramai.

Yang kedua, sebagaimana saya katakan memberi keuntungan kepada rakyat di segenap segi, di segi siberan am yang mana kita membuat banyak kebaikan hari ini. Dengan adanya elektrik semua boleh dikatakan membeli peti televisyen. Dengan adanya peti televisyen Kerajaan akan mendapat untung kerana tiap-tiap satu keluaran TV walaupun pihak penaja dapat wang, pihak Kerajaan juga mendapat hasil. Walaupun ada orang minta dikurangkan tetapi kalau tidak silap saya, peti televisyen dibeli dari kedai tetapi untuk lesen \$24 setahun, jadi dengan sendirinya kampung saya tahun ini sahaja, kalau sebelum ada elektrik harus kampung saya, Kerajaan tidak mendapat hasil lebih daripada \$10,000 kerana di situ boleh dikatakan pendapatan pak tani tidak begitu tinggi kerana tanahnya tidak banyak.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat ucapan Yang Berhormat itu telah melencung jauh daripada asas perbincangan iaitu untuk meminda Akta Elektrik berkenaan dengan perkara-perkara disiplin kewangan dan lain-lain. Kalau boleh saya minta Ahli Yang Berhormat tumpukan kepada pindaan itu.

Tuan Shaari bin Jusoh: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya berpandu di atas apa yang diucapkan oleh Timbalan Menteri semasa dia membentangkan tadi. Rang Undang-undang ini ada dua, satu untuk menitikberatkan pekerja-pekerja elektrik negara supaya dapat diselaraskan dengan baik dan menambahkan lagi. Jadi saya menguatkan alasan saya supaya menambahkan lagi elektrik ini bagus kepada negara

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Bolehlah, tetapi jangan terlampau jauh melencung. Itu sahaja.

Tuan Shaari bin Jusoh: Minta maaf, Tuan Yang di-Pertua. Sebagaimana saya katakan tadi, dengan ditambah sepertimana dikatakan

oleh Timbalan Menteri tadi, ini akan membawa satu kebaikan kepada Kerajaan dan membawa kebaikan kepada rakyat. Saya telah memberi contoh macam mana keadaan di kampung saya sendiri. Dengan sebab itu saya berharap sangat-sangat kepada Kerajaan di samping menjalankan tatatertib sebagaimana saya katakan tadi empat perkara yang telah berlaku di negeri saya, di kawasan saya tidak akan berlaku. Di samping itu untuk menguatkan alasan saya mengenai elektrik ini selain daripada mendapat hiburan dan keuntungan kepada Kerajaan dan rakyat juga menolong Kerajaan sendiri kepada cara siberan am iaitu cara yang lebih dekat. Kerana dengan adanya elektrik, adanya TV, siberan am dan segenap sudut Kerajaan boleh dilihat dalam TV dengan terang dan nyata, baikpun berita dalam negara ataupun berita luar negara. Dengan sebab itu, saya harap sangat-sangat dan saya merayu sekali lagi supaya Kementerian berikhtiar seboleh-bolehnya jangan ada lagi dalam negara kita asalkan siapa yang berkehendakkan kepada elektrik ikhtiarkanlah walaupun dengan apa cara sekalipun. Di samping tatatertib yang dikatakan awal tadi hendaklah dilaksanakan juga.

Tuan Yang di-Pertua, yang akhir saya berharap sangat di segi pemasangan sebagaimana saya katakan tadi untuk menambah pendapatan negara kita, jangan membazir, kalau yang boleh kita pasang dengan besi ataupun benda yang lebih sesuai kalau tiang kayu susah mendapatnya, di setengah negara saya lihat dipasang dengan tiang besi, tidak tahulah saya kalau tiang besi itu lebih mahal lagi tetapi kalau difikir harganya agak berpatutan, ianya lebih kuat, lebih mudah lagi, kadang-kadang di satu tempat tidak boleh dipasang kayu kerana kekurangan kayu, ikhtiarkanlah dengan alat apa sekalipun supaya elektrik ini dapat dipasang dengan seberapa segera.

Tuan Yang di-Pertua, dengan ini saya berharap sangat-sangat selepas Rang Undang-undang ini dipersetujui oleh pihak Dewan, baikpun Dewan Rakyat dan Dewan Negara dan seterusnya akan diwartakan oleh Kerajaan, saya harap sangat-sangat elektrik dalam seluruh Malaysia akan disempurnakan dengan seberapa lengkap yang boleh kerana ini membawa kebaikan kepada rakyat dan negara dan mengikut tatatertib sebagaimana yang dikemukakan oleh Menteri tadi. Sekian, terima kasih.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Menglembu.

5.18 ptg.

Tuan P. Patto: Tuan Speaker, saya bangun untuk mengambil bahagian di atas Rang Undang-undang yang telah dikemukakan oleh Timbalan Menteri berkenaan iaitu satu Rang Undang-undang untuk meminda Akta Elektrik 1949.

Tuan Speaker, sepertimana Yang Berhormat Timbalan Menteri sendiri kata tadi Akta ini diwujudkan lebih 30 tahun dahulu dan Akta ibu adalah dalam bahasa Inggeris. Oleh kerana itu di mana-mana saya membuat petikan dari Akta ini semuanya dalam bahasa Inggeris, harap Tuan Speaker boleh izinkan saya oleh kerana tiada terjemahan dalam bahasa Malaysia.

Tuan Speaker, ada dua aspek pindaan ini iaitu, satu tentang disiplin kakitangan Lembaga, untuk kuasa bagi Jawatankuasa Disiplin (Disciplinary Committee), rayuan dan sebagainya dan satu lagi aspek yang melibatkan pengguna-pengguna (consumers) iaitu kesalahan, hukuman, liability dan sebagainya.

Tuan Speaker, saya sentuh tentang aspek pertama iaitu disiplin. Saya hairan bahawa pihak Kerajaan baru sahaja selepas 31 tahun menyedari bahawa Akta ini patut dipinda. Saya tidak tahu apakah sebab sebenarnya walaupun saya dengar sebab yang diberi oleh Timbalan Menteri tadi iaitu pada masa lampau Lembaga yang telah menguruskan segala tindakan disiplin dan didapati terhadap seseorang yang melakukan sebarang kesalahan. Dan juga Lembaga tidak mempunyai masa untuk bermesyuarat tiap-tiap kali apabila perkara-perkara tentang tatatertib hendak dibincangkan.

Tuan Speaker, saya kata saya hairan selepas 30 tahun. Apatah lagi dalam masa-masa di mana seluruh negara menumpukan perhatian kepada hak setiap orang pekerja dan hak Kesatuan-kesatuan Sekerja. Saya berpendapat bahawa ada udang di sebalik batu di dalam pindaan ini. Walaupun apa yang dikatakan oleh Timbalan Menteri tadi bahawa ini adalah kerana masa tidak mengizinkan Lembaga, maka kuasa yang dipegang oleh Lembaga itu sekarang diambil keluar dan diberi kepada satu Jawatankuasa Disiplin (Disciplinary Committee).

Tuan Speaker, Jawatankuasa Disiplin (Disciplinary Committee) akan ditubuh menurut pindaan ini dan ia berkuasa untuk mengambil sebarang tindakan tatatertib ke atas kakitangan Lembaga dan bahawa tindakan disiplin adalah termasuk juga (*Dengan izin*) "termination and dismissal from service of an employee" dan ini dapat dilihat dalam Fasal 3 (5):

"3 (5) In exercising its disciplinary functions, the Disciplinary Committee may take such disciplinary action as termination and dismissal from service and may impose such disciplinary punishment as may be provided for under any disciplinary rules that may be made by the Board under section 89A."

Tambah lagi Jawatankuasa Disiplin ini diberi kuasa untuk delegate:

(*Dengan izin*): 3 (6) The Disciplinary Committee may delegate any of its disciplinary functions, powers or duties to any sub-committee or officers and such sub-committee or officers delegated with such functions, powers or duties shall carry out, exercise or discharge them under the direction and control of the Disciplinary Committee which may adopt, review, vary or rescind any decision or finding of the sub-committee."

Pada pendapat saya, Tuan Speaker, pindaan ini dibuat untuk melemahkan peranan yang dimainkan oleh Kesatuan Sekerja dan juga fungsi dan peranan Kesatuan Sekerja di mana kakitangan Lembaga menjadi anggotanya adalah tidak bermakna lagi apabila Disciplinary Committee ini ditubuhkan, apabila Rang Undang-undang ini nanti diluluskan. Saya berpendapat inilah kalkulasi Kerajaan melemahkan Kesatuan Sekerja supaya kuasa diberi kepada Disciplinary Committee to deal direct tentang termination, dismissal of service atas apa juga alasan yang akan dibuat oleh sub-committee yang diberi kuasa ataupun pegawai-pegawai yang akan diberi oleh Disciplinary Committee ini.

Dengan adanya peruntukan-peruntukan yang bahaya ini apakah peranan yang akan dimainkan oleh Kesatuan Sekerja di mana kakitangan itu menjadi anggota. Kesatuan Sekerja mungkin akan menjadi satu social plot. Itulah tujuan Kerajaan dan mereka sudah mula dengan meminda Akta ini. Kalau ini bukan sebabnya saya tidak mahu mendengar alasan yang diberi tadi kita sudah

dengar adakah alasan-alasan lain, ataupun adakah baru sahaja tiba-tiba Kerajaan sedar bahawa ada indiscipline di kalangan kakitangan Lembaga baharu sahaja. Selama ini tidak ada. Baru-baru ini timbul maka terpaksa meminda Akta ini. Atau adakah Kerajaan akan membuat satu tuduhan trumped-up allegation, ada growing indiscipline di kalangan kakitangan Lembaga yang terlibat dalam Electrical Industry. Saya tidak tahu. Mungkin ini yang akan dijawab oleh pihak Kerajaan. Tetapi apabila dipandang pada keseluruhannya pindaan-pindaan ini boleh membawa kesan-kesan buruk terhadap pekerja-pekerja dan keselamatan pekerjaan (job security) di kalangan servants of the Board.

Tuan Speaker, saya akan huraikan satu demi satu apakah tujuannya. Ceraian (2) employment, iaitu terms and conditions of employment seseorang.

Tuan Speaker, saya memang lihat Akta asal 1949 ini tidak dapat juga di dalam Government Printers Akta ini (*Dengan izin*) I am just going by what is here.

"Fasal 2 includes words on such terms and conditions as the Board thinks fit dan juga all officers and servants of the Board shall hold office at the pleasure of the Board."

Inipun saya rasa satu realisation—sudden realisation—All officers and servants of the Board shall hold office at the pleasure of the Board dan mereka tidak diambil bekerja on such terms and conditions. Tidak ada condition dan tidak ada terms, saya tidak tahu. Mungkin Timbalan Menteri boleh jelaskan sama ada 31 tahun dahulu tidak ada conditions dan tidak ada terms. As far as employment is concerned, Tuan Speaker, God only knows they are holding office at whose pleasure. Sudden realisation. Hari ini pindaan dibawa. Saya ingin tahu, Tuan Speaker, tentang terms and conditions as the Board thinks fit, tentu ada satu guiding policy. Apakah guiding policy yang diberi oleh pihak Kerajaan atau Kementerian kepada Lembaga dalam pengambilan officers and servants bagi Lembaga ini—tentu ada. Dan saya fikir mereka akan memasuki kerja dan yang bekerja sekarang berhak mengetahui apakah dasar kasar terms and conditions yang akan dikenakan oleh Board. Lembaga tentu tidak boleh mengenakan

terms and conditions yang ia suka tentulah ada guiding policy. Itulah yang saya ingin tahu.

Kita beralih kepada fasal yang sangat merbahaya iaitu Fasal 3. Fasal 3 memberi peluang untuk menyalahgunakan kuasa—penubuhan Disciplinary Committee, Tuan Yang di-Pertua. Fasal 3 (3) menyatakan:

"The Disciplinary Committee shall be the disciplinary authority of the Board in respect of every officer and servant of the Board, except the General Manager."

Saya ulang

".....except the General Manager". Tuan Speaker, nampaknya the General Manager is above disciplinary action. Mungkin Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh menerangkan nanti, siapakah yang bertanggungjawab untuk mengambil tindakan ke atas General Manager sekiranya beliau melakukan sesuatu tindakan yang patut dihukum ataupun tindakan tataertib patut diambil? Lembaga? Saya tidak tahu oleh kerana tidak ada Akta asal, Subsection (4) menyebutkan:

"(4) The Disciplinary Committee shall consist of—

(a) the Manager; and

(b) two senior officers of the Board as the Chairman may in writing appoint."

Itu tidak menjadi masalah, Tuan Speaker.

Sekarang kita beralih kepada subsection (5):

"(5) In exercising its disciplinary functions, the Disciplinary Committee may take such disciplinary action as termination and dismissal from service" dan subsection (6) menyebut:

(6) The Disciplinary Committee may delegate any of its disciplinary functions, powers or duties to any sub-committee or officers"

Saya takut mungkin di bawah Lembaga ada satu organisasi Gestapo akan ditubuhkan untuk mencari siapa yang membuat salah, tidak salah mereka invent charges to fix certain employees up mungkin kerana kegiatan-kegiatan kesatuan sekerja. Oleh

kerana ada perkataan di sini 'officers' — siapa? Saya tahu, kalau kita pergi di bawah lagi ada:

"Provided that no delegation shall be made under this subsection so as to enable an officer or servant of the Board to exercise any disciplinary authority or to be a member of a sub-committee which may exercise any disciplinary authority over an officer or servant who is superior to him in rank."

In other words, all the juniors are going to get fixed up with this. Sebab apabila satu Jawatankuasa Kecil ditubuhkan oleh Jawatankuasa Disciplinary ini—tatatertib, saya tidak tahu sama ada Jawatankuasa Kecil ini satu Jawatankuasa Kecil Tetap atau ad hoc Sub-Committee yang ditubuhkan khas untuk mengambil tindakan selepas menerima aduan-aduan. Kalau ia satu Jawatankuasa Kecil Tetap tentulah ia mengandungi anggota-anggota; saya tidak tahu berapa anggota-anggota yang berpangkat tinggi, tentu ada; dan mereka mungkin dengan arahan secara langsung atau tidak langsung daripada Lembaga, victimise pekerja-pekerja yang mengambil bahagian cergas di dalam aktiviti-aktiviti kesatuan sekerja, ini kuasa yang diberi. Tuan Speaker, inilah yang saya kata 'Gestapo' This is a creation by the Board by the Disciplinary Committee untuk victimise mereka ini.

Tuan Speaker, dalam seksyen ini juga ada sub-seksyen-sub-seksyen di mana seseorang yang tertakluk kepada tindakan tatatertib diberi peluang untuk membuat rayuan. Tuan Speaker, dalam sub-seksyen (8); Fasal 3, ada disebutkan:

"Any officer or servant of the Board who is dissatisfied with the decision of the Disciplinary Committee or of any sub-committee may appeal in writing against such decision to the Board which may give such decision it thinks fit and proper."

Tuan Speaker, saya kurang faham di sini. Yang paling tinggi tentang discipline selain daripada Lembaga yang akan mengambil keputusan muktamad adalah Disciplinary Committee. Disciplinary Committee may delegate, kalau dia tidak tahu mahu pun boleh simpan semua power itu. Kalau sekiranya Disciplinary Committee sendiri mengambil satu keputusan iaitu si anu — anu akan menerima tindakan tatatertib oleh kerana sesuatu kesalahan maka orang yang menerima

tindakan itu boleh merayu kepada Lembaga. Tetapi di sini ada tersebut 'or of any sub-committee', sub-committee yang dibuat oleh Disciplinary Committee dan sub-committee ini mengambil tindakan tatatertib dan dia bukan appeal kepada Disciplinary Committee tetapi terus kepada Lembaga, apa guna ada sub-committee ini, saya tidak faham. Kalau keputusan sub-committee ini terus kepada Lembaga tidak payah ada sub-committee—Disciplinary Committee itself boleh mengambil tindakan dan decision boleh diappeal. Tetapi apabila kita pergi kepada sub-seksyen (10); bukan sub-seksyen (9) Tuan Speaker di sini tersebut:

"(10) The person against whom disciplinary proceedings are being taken shall be allowed an opportunity to make representations prior to a decision being arrived at by any disciplinary authority on the charge laid against him." Tuan Speaker saya u'ang "... shall be allowed an opportunity to make representations prior to a decision being arrived at by any disciplinary authority...." Saya ingin tahu apa ini 'disciplinary authority.'—Lembaga, Disciplinary Committee, sub-Committee atau officer? Who is the disciplinary authority in this case? Sebab, sebelum satu keputusan dibuat, dia diberi peluang (shall be allowed an opportunity) to make representations, boleh bantah dan boleh buat apa-apa. Jadi, saya kurang jelas siapakah disciplinary authority. Adakah Disciplinary Committee itself is the only disciplinary authority atau sub-committee pun jadi disciplinary authority atau officer pun jadi disciplinary authority?

Inilah yang confusing. Tetapi apabila kita baca sekali lagi saya rasa sub-seksyen (8) dan (10)—saya akan kembali kepada sub-seksyen (9) nanti—ini adalah satu pindaan yang bertujuan untuk melemahkan peranan, untuk menafikan makna kepada peranan kesatuan sekerja.

Saya rasa, Tuan Speaker, dalam kedua-dua ini sebelum satu tindakan tatatertib diambil walau oleh siapa sahaja Disciplinary Committee, Jawatankuasa Kecil atau pegawai, sebaik-baiknya orang yang berkenaan, kaki-tangan yang berkenaan patut diberitahu, itu pertama. Kedua, kesatuan sekerja di mana beliau menjadi anggota patut diberitahu sebelum tindakan tatatertib diambil supaya satu representation, iaitu cerai (10) representation boleh dibuat oleh kesatuan, tidak

specific di sini tetapi saya ingat barangkali "make representations" ertinya union boleh membawa perkara ini dan thrash out dengan pegawai yang berkenaan tetapi apa yang saya risau tentang "any Disciplinary Committee—Siapa Committee itu?"

Tuan Speaker, ceraihan (9) "When the Board considers an appeal", itu selepas, tak tahu di peringkat mana. Saya pun kurang faham berapa peringkat yang ada sekarang dalam disciplinary action.

"(9) When the Board considers an appeal under subsection (8), the members of the Disciplinary Committee may participate in the deliberations of the Board on the appeal but shall have no vote when a decision on the appeal is taken by the Board."

Bagus dari segi employer. You want to fix—yes, dengar complaint dari Disciplinary Committee, bagaimana dengan pekerja? Tidakkah dia berhak untuk berada di situ? The Disciplinary Committee plus the affected party yang mana terlibat seorang, dua orang, tiga orang bawa mereka ke Lembaga supaya Lembaga benar-benar mengetahui keadaan sebenar dan tidak mendengar Disciplinary Committee's recommendations atau decision sahaja walaupun saya tahu may appeal in writing. "May appeal in writing", boleh diargue dengan berbagai cara dan brought to nothing tetapi apabila pekerja yang terlibat ada di situ beliau ada satu peluang untuk jawab balik sekiranya ada tuduhan-tuduhan memerlukan terhadap beliau. Provision ini tidak ada—mengapa? Tidakkah pihak Kerajaan memikirkan bahawa orang yang victimise, the affected party is irrelevant, tak ada relevant langsung, sacked, that is it, dismissed or whatever. Saya rasa fikiran dan pandangan semacam ini tidak sihat bagi negara.

Tuan Speaker, ada juga tentang interdiction dan lain-lain di mana Board diberi kuasa dengan kebenaran daripada Menteri untuk membuat peraturan-peraturan tatatertib untuk bawa peruntukan bagi discipline officers dan servants of the Board dan ini termasuklah interdiction with a reduction in salary or in other remuneration or without salary or other remuneration, ini biasa berlaku dan tidak adalah sebarang objection daripada pihak kami di sini. The procedure for disciplinary proceedings, of course, the Minister has the last say walaupun Board yang membuat tetapi dengan kebenaran

daripada Menteri. The procedure for making representation by the person against whom disciplinary proceedings are being taken. This is where, Mr Speaker, the procedure for making representations, the role of the union, di mana setiap orang yang terlibat itu jika ia menjadi ahli dalam persatuan patut diberi peluang supaya union represents beliau dalam segala urusan segala perbincangan, segala tindak-tanduk oleh Disciplinary Committee sebelum disciplinary action diambil.

Tuan Speaker, inilah yang ada sangkut-paut dengan Fasal 3, ceraihan (10), (8) dan (9)—ketiga-tiga ini. Saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh memberi satu jaminan bahawa victimisation tidak akan dibuat dengan menggunakan kuasa-kuasa di bawah ceraihan (5) dan (6) di bawah Fasal 3 oleh pegawai-pegawai atau jawatankuasa-kecil yang diberi kuasa untuk bertindak oleh Disciplinary Committee.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)

Tuan Speaker, tentang pengguna-pengguna, saya juga tidak berapa jelas dengan Fasal 7 oleh kerana tidak ada Akta asal—tidak dapat, di mana ada sebut seksyen 87 (i), dengan izin:

"7. Section 87 (i) of the principal Act is amended by—

- (a) deleting the word "or" at the end of subparagraph (d); and
- (b) adding immediately after subparagraph (e) the following new subparagraph (f)—

"(f) the occupiers of the premises on which the meter or instrument is installed; or".

Tuan Speaker, saya rasa ini adalah satu cadangan yang harsh oleh kerana terdapat di mana di premises penghuni-penghuni (occupiers) bukanlah tuan rumah dan meter-meter yang dipasang itu bukanlah meter yang dipasang oleh penghuni tetapi tuan rumah (landlord) dan adakala sistem di mana bayaran elektrik adalah dicampur dengan sewa rumah dan dibayar kepada tuan rumah (landlord) dan sekiranya satu-satu kesalahan dilakukan oleh landlord di mana bil itu tidak diselesaikan atau apa sahaja maka saya rasa adalah sangat harsh kalau pihak Lembaga mengambil tindakan terhadap penghuni-penghuni premises oleh kerana mereka tidak

bersalah tetapi sekiranya ada penghuni-penghuni yang juga menjadi tuan rumah dan juga mereka yang memasang meter itu dan mereka didapati mencuri elektrik atau sebagainya maka saya kata bukan saya di sini untuk membela mereka, biarlah mereka menghadapi tuduhan itu di mahkamah tetapi apa yang saya risau adalah innocent penghuni yang mungkin terlibat dalam tuduhan ini di mana the occupiers of the premises on which the meter or instrument is installed, mungkin ada action yang diambil terhadap occupiers bilamana occupiers tidak bertanggungjawab untuk sebarang kesalahan mengenai meter curi elektrik, mungkin landlord yang buat dan bayaran elektrik yang tidak dibuat dengan cepat, mereka tidak boleh disalahkan.

Dalam menggunakan kuasa ini, saya harap pegawai-pegawai yang diberi kuasa untuk menjalankan tugas di bawah seksyen 87 (i) (f) diberi penerangan yang penuh supaya mereka buat siasatan terlebih dahulu sebelum membawa sebarang tuduhan terhadap penghuni-penghuni premises. Sekianlah sahaja, Tuan Speaker, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat dari Padang Rengas.

5.50 ptg.

Tuan Umar bin Haji Ismail (Padang Rengas): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk menyokong Rang Undang-undang (Pindaan) Akta Elektrik 1980 yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos.

Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bercakap adalah berdasarkan kepada ucapan yang telah dibuat oleh Timbalan Menteri dalam membentangkan Rang Undang-undang ini tadi.

Saya kurang jelas sedikit dengan Rang Undang-undang (Pindaan) Akta Elektrik yang telah dibentangkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi iaitu sama ada undang-undang ini meliputi juga kepada Syarikat Pengeluar Elektrik Kinta (KED) oleh kerana syarikat ini adalah sebuah badan yang menguasai elektrik sebahagian besar daripada kawasan-kawasan dalam negeri Perak. Jika tidak, maka saya berharap undang-undang ini hendaklah juga meliputi kepada Syarikat KED ini oleh kerana kita berkehendak suatu perkhidmatan yang lebih cekap, dinamis dan

memuaskan kepada pengguna-pengguna terutama sekali kepada negeri Perak yang menjadi sebuah negeri yang terkemuka dalam negara kita ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya tahu oleh kerana Syarikat KED ini tidak mengikut suatu peraturan yang meliputi seluruh negara kita maka didapati beberapa pekerjaan yang dilakukan oleh pihak syarikat ini tidak sama dengan yang dilakukan oleh pihak LLN. Umpamanya, saya diberitahu ada di antara pekerja-pekerja atau pegawai-pegawai yang berjawatan yang sama tetapi menjalankan kerja-kerja yang berlainan. Umpamanya ada kakitangan KED yang membuat dua tiga kerja yang biasanya dilakukan oleh pihak LLN, oleh seorang pegawai atau kakitangan sahaja. Dengan sebab itu jika undang-undang ini tidak meliputi kepada syarikat yang tersebut tadi, saya mencadangkan supaya pihak Kerajaan dapat meliputkan undang-undang ini kepada pihak syarikat yang saya sebutkan tadi.

Perkara yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, saya bersimpati dengan pihak Kerajaan kita terutama sekali kepada Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos berhubung dengan perlaksanaan projek-projek elektrik dalam negara kita ini terutama sekali bagi negeri Perak yang di dalam kawasan-kawasan yang dikelolakan oleh pihak KED. Tetapi oleh kerana terutama sekali orang ramai yang tinggal dalam kawasan luar bandar meminta supaya perkara ini diminta kepada pihak Kerajaan terutama Kementerian yang berkenaan supaya perbekalan di luar-luar bandar hendaklah disegerakan.

Walau dalam Dewan yang mulia ini telah beberapa kali saya menyebutkan hal elektrik dalam kawasan Padang Rengas, Ulu Perak dan juga Kuala Kangsar tetapi saya rasa pada hari ini saya lagi sekali meminta kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri dapat mengambil perhatian yang berat berhubung dengan pelaksanaan elektrik di luar bandar terutama sekali di dalam kawasan Parlimen Padang Rengas ini, oleh kerana pada peruntukan perbekalan elektrik pada tahun 1979 sebagaimana saya pernah sebutkan dalam Dewan ini dalam daerah Kuala Kangsar diperuntukkan sebanyak \$1.8 juta tetapi hanya \$34,200 sahaja diperuntukkan dalam kawasan saya.

Sebagaimana saya katakan mula-mula tadi saya memahami hakikatnya bagaimana sulit pihak Kerajaan kita terutama sekali Menteri yang berkenaan tetapi pihak orang ramai tidak dapat memahami masalah-masalah yang dihadapi oleh pihak Kerajaan. Jadi, untuk penjelasan kepada mereka ini saya berharap kepada pihak Kementerian yang berkenaan terutama Timbalan Menteri dapat membuat suatu kajian bagaimana kita dapat menyelesaikan masalah elektrik di luar bandar ini. Sebagaimana saya pernah sebutkan kawasan Padang Rengas adalah satu kawasan yang menjadi punca perbekalan elektrik dalam negara kita pada mula-mula sekali iaitu pada tahun 1926 lagi. Tetapi pada hari ini saya dapat mengira tidak sampai suku daripada kampung-kampung yang ada dalam kawasan ini telah diperbekalkan dengan elektrik. Bagaimana peruntukan pada tahun 1980 ini saya tidak tahu sama ada peruntukan telah diberi kepada kawasan ini tetapi apa yang saya dapat diterangkan oleh pihak KED bagi tahun 1980 tidak ada peruntukan lagi bagi kawasan-kawasan yang saya sebut tadi iaitu UIU Perak, Kuala Kangsar termasuklah kawasan Parlimen Padang Rengas ini. Dengan sebab itu saya keliru dan saya meminta penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri iaitu baru-baru ini saya telah mendapat penjelasan pula daripada pihak KED Negeri mengatakan pada suatu masa dahulu jika kita ada wang bila-bila masa pun kita boleh bekalkan elektrik. Tetapi baru-baru ini pula kalau kita ada wang pun sekarang maka mungkin kita tidak dapat laksanakan oleh kerana kita tidak ada keupayaan untuk melaksanakan projek elektrik di luar bandar kerana kekurangan tenaga yang ada pada pihak KED di negeri Perak. Dengan sebab itu, saya minta kepada pihak Kerajaan supaya dapat mencari satu jalan bagaimana kita dapat melaksanakan dengan segera projek elektrik luar bandar ini. Kalau dengan keadaan sekarang satu tahun satu kampung, saya tidak tahu bilakah masanya elektrik luar bandar yang dikehendaki oleh Kerajaan dan rakyat itu dapat kita adakan dalam kampung-kampung yang di pendalaman.

Umpamanya, tidakkah boleh jika sungguh bagaimana yang dinyatakan oleh pihak yang berkenaan itu tenaga tidak dapat diberi untuk melaksanakan elektrik dengan seberapa segera. Jadi, kalau begitu saya rasa tidakkah ada kemungkinan pihak Kerajaan menawarkan kepada kontraktor atau firma-firma

sama ada dalam atau luar negeri bagi melaksanakan elektrik di luar-luar bandar jika sungguh pihak yang berkenaan tidak dapat melaksanakan dengan segera.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, soal mengadakan projek elektrik ini tidak bolehlah dibahaskan pada Rang Undang-undang Pindaan ini sebab tidak ada hubungannya. Terusakan yang lain.

Tuan Umar bin Haji Ismail: Tuan Yang di-Pertua, dalam membahaskan Rang Undang-undang ini iaitu sebagaimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi iaitu perkara yang kedua ialah bagi kita hendak menguatkan lagi hukuman kepada mereka yang melakukan kesalahan di dalam menggunakan kuasa-kuasa elektrik. Ini saya adalah menyokong dengan sepenuhnya kerana selama ini mereka yang melakukan mencuri atau menyambung perbekalan elektrik adalah terdiri daripada mereka yang boleh kita katakan orang-orang yang kaya dan ini bukan sahaja merugikan pihak Kerajaan tetapi kemungkinan tenaga yang banyak ini yang sepatutnya boleh kita gunakan kepada kawasan-kawasan perkampungan atau luar bandar tidak dapat dikawal dengan sempurna. Dengan sebab itu, saya rasa sampailah masanya pihak Kerajaan mengadakan undang-undang dengan mengenakan denda yang lebih besar daripada \$5,000 kepada \$100,000 sebagaimana yang telah dicadangkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dengan itu sekali lagi saya dengan sukacitanya menyokong Rang Undang-undang yang dibentangkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat dari Kluang.

6.00 ptg.

Tuan Lee Kaw (Kluang): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk membahaskan Rang Undang-undang Akta Elektrik (Pindaan) 1980. Saya suka mengambil peluang di sini untuk menyentuh satu dua perkara, istimewa sekali mengenai Fasal 5 dan Fasal 6 di mana Fasal 5 memberi kuasa bukan sahaja kepada LLN atau Lembaga tetapi termasuk Pelesenan (licensee).

Tuan Yang di-Pertua, Undang-undang ini menjaga kepentingan Lembaga dan Pelesen sahaja tetapi tidak termasuk pengguna-pengguna. Yang Berhormat Timbalan Menteri berkenaan mesti sedar bahawa tidak boleh dinafikan dalam negara kita ini LLN bukan berkhidmat meliputi di seluruh Semenanjung Malaysia, kerana ada tempat-tempat di Johor tak kurang 14 atau 15 Pelesen dan lesen itu dikeluarkan oleh Pemeriksa Letrik Kanan, di Johor. Saya beri contoh Bekok Electricity Company, Johor. Pelesen itu telah salahguna kuasa, Tuan Yang di-Pertua. Rang Undang-undang ini telah memberi banyak kuasa kepada Pelesen-pelesen dan Lembaga-lembaga tetapi kebanyakan Pelesen itu telah salahguna kuasa. Saya ingin memberikan contoh jika pengguna-pengguna dalam bandar kena potong bekalan elektrik-nya maka reconnection fee \$3 sahaja, tetapi Pelesen-pelesen di Johor, istimewa Bekok Electricity Co. mengenakan bayaran (charge) \$30 baru dia mahu sambung wayar elektrik itu. Adakah Rang Undang-undang ini menjaga kepentingan pengguna? Tidak! One-sided!

Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang ini menyatakan jika pengguna-pengguna mencuri bekalan elektrik, denda digandakan daripada \$5,000 dinaikkan hingga \$100,000, tetapi kita juga mahu tengok gambar lain (the other side of the story) pengguna-pengguna di Johor. Pelesen-pelesen telah dikenakan syarat memberikan perkhidmatan kepada pengguna-pengguna di pekan atau di kampung-kampung dalam tempoh 18 jam minima, tetapi Pelesen-pelesen itu tidak memberikan perkhidmatan 18 jam maka itu menunjukkan Pelesen-pelesenpun tipu pengguna.

Tuan Yang di-Pertua, di Bekok pengguna-pengguna dapat hanya 10 jam sahaja bekalan letrik, dan mengenakan minimum charge \$8 sedangkan LLN \$3. Jika pihak Pelesen itu tidak berkhidmat dalam masa yang panjang, pengguna-pengguna dalam sebulan tentulah tidak menggunakan sampai kepada minimum charge. Ini Pelesen sudah melakukan penipuan. Adakah Undang-undang ini melindungi faedah pengguna di mana saya katakan Pelesen-pelesen itu salahguna kuasa. Tuan Yang di-Pertua, Pelesen-pelesen telah menyebabkan kesusahan kepada pengguna-pengguna di kampung dan di pekan-pekan. Jika tuan rumah mahu tukar wayar, mereka paksa pengguna-pengguna mesti pakai jenis

wayar tertentu dalam rumahnya. Tuan Yang di-Pertua, jikalau saya boleh beri contoh kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri iaitu bagi 3 lighting point dan 1 power point bayaran yang dikenakan di bandar besar seperti di Kuala Lumpur atau lain-lain tempat, selain daripada kawasan Pelesen, harganya \$200. Itupun sudah mahal sangat, tetapi pelesen-pelesen elektrik di Johor mengenakan harga lebih dua kali ganda iaitu \$430. Saya boleh beri bil berkenaan untuk membuktikan hal ini oleh kerana Undang-undang dan Enactment berkenaan telah memberikan kuasa yang sangat banyak kepada pelesen-pelesen.

Tuan Yang di-Pertua, adakah satu syarat daripada LLN atau Lembaga beri kepada Pelesen itu tidak payah, tidak kena setem jika pengguna-pengguna bayar Bil itu? Saya ada bukti dari resit yang dikeluarkan oleh Bekok Electricity Company, resit-resit itu sejak beberapa tahun yang mana menunjukkan bayaran lebih dari \$20 tidak ada bersetem. Ini pun menunjukkan pelesen tipu bukan sahaja penduduk-penduduk di kawasan itu tetapi juga rakyat Malaysia. Adakah Undang-undang ini memberikan perlindungan kepada pengguna? Sebab itu, Tuan Yang di-Pertua, saya harap Timbalan Menteri berkenaan siasat perkara ini dan pinda lagi Akta ini di mana faedah-faedah pengguna mesti dijaga.

Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana pelesen dapat sangat besar kuasa dialah seorang—dalam bahasa Inggeris saya kata; the Prosecutor, the Jury and the Judge. Mengikut Undang-undang LLN jika pengguna salahguna atau mencuri kuasa elektrik akan didakwa di mahkamah, tetapi pelesen di Johor tidak kerana dialah the Prosecutor, the Jury and the Judge. Semua dia, dia boleh terlepas dari dakwaan, di manakah Rang Undang-undang ini menjaga kepentingan pengguna? Saya tidak membantah jika denda kesalahan dari \$5,000 dinaikkan ke \$100,000. Hotel-hotel besar di Kuala Lumpur mencuri kuasa elektrik kerana mencari keuntungan yang lebih, ini ada tersiar dalam akhbar. Tetapi jika dalam pekan-pekan, kampung-kampung di mana pengguna-pengguna tidak menggunakan kuasa elektrik lebih daripada bayaran minima \$8 lagi sekali pelesen ini berkata kuasa saya besar. Ini sekali lagi pelesen-pelesen boleh salahguna kuasa.

Saya harap Timbalan Menteri berkenaan mencari jalan di mana kita boleh hadkan kuasa-kuasa pelesen-pelesen itu. Di sini sekali lagi saya mengucapkan terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat dari Grik.

6.10 ptg.

Tuan Mohamad Tajol Rosli bin Muhamed Ghazali (Grik): Tuan Yang di-Pertua, saya juga turut bangun untuk membahaskan Rang Undang-undang untuk meminda Akta Elektrik 1949.

Dalam membahaskan Rang Undang-undang ini saya suka menarik perhatian Dewan kepada perkara-perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Menglembu. Dalam masa membahaskan Rang Undang-undang ini Ahli Yang Berhormat dari Menglembu telah mengatakan bahawa pihak Lembaga Letrik Negara akan mewujudkan satu Jawatankuasa Disiplin untuk membawa perkara-perkara baru ke dalam disiplin dalam Lembaga Letrik Negara. Tetapi mengikut kata Yang Berhormat Timbalan Menteri sebenarnya tatatertib dan juga committee ini memang telah wujud, tetapi pada masa ini diselenggarakan oleh pihak Lembaga dan committee ini diwujudkan hanya untuk menyelaraskan kerja-kerja yang kecil-kecil supaya pihak Lembaga tidak akan dibebankan dengan kerja-kerja yang kecil-kecil ini. Tetapi di dalam masa memberikan hujah-hujah beliau, Yang Berhormat dari Menglembu telah mengatakan bahawa pihak Kerajaan telah sekali lagi cuba untuk mengeksploitasikan pihak-pihak pekerja, sedangkan kalau kita kaji balik dalam Rang Undang-undang ini, izinkan saya Tuan Yang di-Pertua, membaca Seksyen-seksyen kecil (8) dan (9) yang mengatakan bahawa (*Dengan izin*):

“Subsections (8) and (9) of Section 12A however seek to retain the Board as the ultimate appeal authority in disciplinary matter. Sub-section (10) of section 12A seeks to allow persons against whom disciplinary proceedings are being taken to have the opportunity to make representation against any charges laid against them.”

Ini menunjukkan bahawa yang paling atas sekali dalam masalah tatatertib ini bukanlah committee ini tetapi pihak Lembaga. Jadi masalah committee ini diwujudkan tidak

timbul dan saya rasa masalah ini sengaja ditimbulkan oleh pihak Ahli Yang Berhormat dari Menglembu yang sepatutnya perkara ini tidak dibahaskan pada hari ini. Sepatutnya perkara ini ditimbulkan pada 4hb dalam masa kita membahaskan Rang Undang-undang Kesatuan Sekerja.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin mengucapkan tahniah dan syabas kepada Ahli Yang Berhormat dari Kluang yang telah memuji pihak LLN. Memang kita sedari bahawa pihak LLN memberikan perkhidmatan yang baik kepada masyarakat umum dan kita juga sedar bahawa pihak-pihak K.E.D. dan juga pembekal-pembekal persendirian inilah yang mengeksploitasikan consumers ataupun mereka yang menggunakan elektrik.

Di kawasan saya sendiri jikalau misalnya di Ipoh pihak LLN cuma mengenakan bayaran sebanyak 16 sen pada tiap-tiap satu unit, tetapi pihak di kawasan saya yang dibekalkan oleh pembekal persendirian mengenakan bayaran 40 sen pada tiap-tiap satu unit, dan pembekal persendirian ini juga mengenakan bayaran sekurang-kurangnya \$4 sebuah rumah. Oleh kerana jikalau pembayaran ini tidak dibayar oleh pengguna-pengguna maka akan menyebabkan pembekal-pembekal ini mengalami kerugian. Maka itulah sebabnya pembekal-pembekal ini mengenakan bayaran minima sebanyak \$4 pada tiap-tiap buah rumah, dan kadangkala apabila ada tiang-tiang elektrik yang hendak dipasang ke rumah-rumah dipendalaman, maka pihak pengguna terpaksa pula membayar satu kos yang tinggi, sedangkan elektrik ini dibekalkan oleh pihak LLN maka satu kos yang rendah sahaja yang akan dibayar oleh pihak pengguna. Saya rasa ini semua menunjukkan bahawa jikalau pembekal-pembekal ini dibekalkan sendiri oleh pihak Kerajaan maka pihak pengguna tidak akan dieksploitasikan, tetapi jikalau pembekal-pembekal ini terdiri daripada orang-orang persendirian yang mana pihak Kerajaan hanya menjadi pengawas dan oleh kerana tidak adanya bantahan-bantahan yang dibuat secara bertulis kepada pihak-pihak yang tertentu maka pihak pembekal persendirian ini mengeksploitasikan consumers atau pengguna-pengguna di luar bandar.

Tuan Yang di-Pertua, dalam menyentuh berkenaan dengan masalah perkhidmatan dan juga tatatertib ini suka juga saya menyentuh sedikit berkenaan dengan masalah-masalah yang timbul di kawasan saya sendiri di mana pihak LLN akan membina

sebanyak tiga buah ampangan iaitu ampangan Temengor, Kendering dan Bersiar. Masalah yang dialami oleh penduduk-penduduk Temengor yang masih sehingga hari ini belum diselesaikan ialah masalah saguhati perpindahan, gantirugi harta yang telah ditenggelami air masalah-masalah keluarga-keluarga yang tertinggal daripada banciaan pada tahun 1973, masalah-masalah pengangguran oleh kerana kawasan ini terencil daripada kawasan-kawasan lain, masalah-masalah pelajaran oleh kerana jalan yang telah dibina oleh pihak LLN hari ini tidak dapat diambilalih oleh pihak JKR, maka bas-bas dan juga Bas-bas Mini dan juga teksi-teksi tidak dapat masuk ke kawasan Ganda Temeggor untuk mengambil pelajar-pelajar untuk dibawa ke sekolah. Jadi saya berharaplah kepada pihak LLN supaya dapat membaiki jalan-jalan ini supaya jalan ini dapat diambilalih oleh pihak JKR.

Saya juga ingin menyentuh sedikit berkenaan dengan masalah pentadbiran di kawasan Ganda Temengor, iaitu berkenaan dengan anak-anak getah yang sehingga hari ini masih lagi belum ditanam dan satu masalah yang menjadi punca kepada segala masalah ini ialah berkenaan dengan banciaan yang telah dijalankan oleh pihak LLN dan juga pihak Pejabat Tanah di Gerik pada tahun 1973. Dalam masa menjalankan banciaan ini pihak LLN dan juga pihak Pejabat Tanah telah tertinggal masalah-masalah yang mungkin timbul berkenaan dengan mereka yang belum kahwin pada tahun 1973. Dan apabila perpindahan berlaku pada tahun 1976 iaitu dalam masa tempoh empat tahun maka ada setengah-setengah di antara mereka yang pada tahun 1973 masih belum kahwin dan bujang tetapi pada tahun 1976 sudahpun kahwin maka masalah mereka ini timbul iaitu bagaimanakah mereka hendak ditempatkan iaitu dua keluarga di dalam sebuah rumah.

Tuan Yang di-Pertua, saya rasa selain daripada masalah-masalah yang telah saya timbulkan tadi saya rasa masyarakat di kawasan Gerik dan juga masyarakat di seluruh Malaysia hari ini memberi sanjungan yang tinggi kepada pihak LLN kerana pihak Lembaga Letrik Negara menjadi sebagai satu aspirasi kepada lain-lain badan Kerajaan yang mana pihak LLN hari ini telah dapat menunjukkan kepada umum dan juga kepada masyarakat bahawa LLN adalah sebuah Lembaga yang patut diberi sanjungan tinggi, kerana hari ini apabila rakyat menyebut ber-

kenaan dengan agensi-agensi Kerajaan yang untung maka LLN dan juga Keretapi Tanah Melayu akan dberi sebagai satu contoh. Dan kalau misalnya tadi pihak Ahli Yang Berhormat dari Menglembu mengatakan bahawa tatatertib tidak memainkan satu peranan yang penting, sukalah saya mengambil contoh berkenaan, Keretapi Tanah Melayu. Sebelumnya Keretapi Tanah Melayu melantikan Yang Berbahagia Datuk Ishak Tadin untuk menjadi Pengurus Besar Keretapi Tanah Melayu, saya rasa Keretapi Tanah Melayu, tidak pernah mendapat keuntungan tetapi selepas beliau dilantik untuk menjadi Pengurus Besar dan dengan adanya tindakan tatatertib yang tegas dan juga cara-cara bekerja yang lebih baik maka Keretapi Tanah Melayu hari ini telahpun mendapat keuntungan.

Saya yakin dan percaya jikalau misalnya pihak LLN hari ini tidak diadakan satu tatatertib yang baik, satu segi pekerjaan yang baik maka saya juga percaya bahawa pihak LLN tidak akan mendapat keuntungan dan sebagaimana yang telah dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Menglembu sememangnya hari ini kita patut meminda Akta ini kerana Akta ini telahpun wujud sejak tahun 1949. Pada tahun 1949 saya percaya dan yakin bahawa LLN merupakan satu Lembaga yang kecil sahaja. Tetapi hari ini LLN merupakan satu Lembaga yang begitu besar sekali dan peruntukan-peruntukan yang diberikan kepada LLN melebihi peruntukan yang kita berikan kepada sesebuah negeri. Jadi dengan ini bermaknalah bahawa undang-undang yang ada dalam LLN ini patut dipinda, committee-committee juga patut diwujudkan kerana pada tahun 1949 LLN ini tidak banyak mempunyai pekerja-pekerja, tetapi hari ini oleh kerana pesatnya pembangunan LLN dan banyaknya pekerja-pekerja yang telah diambil untuk bekerja dengan pihak LLN maka sudah tentulah Rang Undang-undang ini, Akta ini patut dipinda dan sub-committee ini patutlah diadakan untuk menyelaraskan lagi kerja-kerja disiplin dan juga tatatertib di dalam LLN.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, setakat ini sahajalah dan saya dengan segala hormatnya menyokong Rang Undang-undang yang dibentangkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan Yang di-Pertua: Saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

6.20 ptg.

Dato' Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan mengenai Rang Undang-undang Pindaan Akta Elektrik, 1949 ini.

Setelah saya mengikuti perbahasan ini saya berpendapat bahawa perbahasan ini ibaratnya kalau kita melengkung pukut tunda bermacam-macam jenis ikan masuk dalam pukut. Walau bagaimanapun saya akan mengambil kesempatan ini untuk mengulas beberapa perkara yang berkaitan dengan pindaan Rang Undang-undang ini sahaja.

Ahli Yang Berhormat dari Kangar telah memberi sokongan yang kuat kepada Rang Undang-undang ini. Dia telah menyebut tentang banyak kebaikan yang boleh kita nikmati bila mana-mana tempat itu mendapat bekalan elektrik. Saya memang bersetuju dengan apa yang telah disuarakan oleh Ahli Yang Berhormat itu kerana banyak faedah daripada bekalan elektrik, sedikit-tidaknya kita tidak perlu meraba-raba dalam gelap lagi dan barangkali orang rumah kita akan bertambah berseri-seri lagi oleh sebab ada bekalan elektrik. Pendek kata pada kesimpulannya boleh dikatakan kalau tidak ada elektrik, tidak ada pembangunan.

Ahli Yang Berhormat itu mengatakan dalam segi tertib. Sebenarnya tertib yang saya maksudkan dalam Rang Undang-undang ini adalah berhubung dengan tertib (disiplin) dalam perkhidmatan Lembaga Letrik Negara. Beliau telah menyatakan ramai pegawai-pegawai yang melakukan kerja-kerja yang curang dan sebagainya. Saya suka menyatakan bahawa daripada segi kemajuan elektrik di dalam negara kita, negeri Perlis bolehlah dikatakan negeri nombor satu iaitu negeri yang bercahaya sekali kerana daripada segi perangkaan kita jangkaan pada akhir Rancangan Malaysia Ketiga sebanyak 80% daripada negeri Perlis berbanding dengan negeri-negeri yang lain barangkali 60% sahaja. Ini saya tidak tahu apakah ini maksud Yang Berhormat itu daripada segi tertib negeri Perlis nombor satu, negeri lain nombor dua, tiga dan seterusnya, sama ada kalau Perlis sudah nombor satu kita hendak tunggu kemajuan dalam negeri-negeri yang lain ataupun tidak. Barangkali dia tidak setuju dengan pendapat itu.

Tuan Yang di-Pertua, daripada segi kemajuan tidak banyak masalah bagi negeri Perlis, hanya daripada segi tempat-tempat yang ketinggalan yang mana dia mengatakan tempat yang di tengah selalu gelap. Jadi saya akan siasat perkara itu.

Berkenaan dengan perkara-perkara yang lain, banyak yang tidak masuk 'court' kata orang, tetapi saya ada catitkan di sini dan saya akan membuat tindakan sewajarnya.

Ahli Yang Berhormat dari Menglembu setelah saya mendengar hujah-hujahnya, ini ibarat macam orang hampir lemas. Orang yang hampir lemas ini apa sahaja di hadapannya dia akan cekup, dia akan genggam. Kalau batang kayu sebesar jari pun dia akan genggam. Jadi saya ibaratkan apa yang telah disuarakan oleh Yang Berhormat itu seperti orang yang hampir lemas.

Seperkara lagi, Tuan Yang di-Pertua, yang saya rasa anih ialah dalam keadaan kita ber-elektrik, zaman kita berelektrik ini, Ahli Yang Berhormat itu masih gelap lagi, gelap daripada segi pemikirannya, sebab dia mengada-adakan perkara yang tidak ada. Dia hendak mengaitkan Rang Undang-undang ini dengan pindaan yang akan datang ini iaitu untuk meminda Akta Kesatuan Sekerja. Ini tidak ada kaitan langsung, Tuan Yang di-Pertua. Daripada segi disiplin sememangnya perkara yang dititikberatkan, bukan bermakna bahawa keadaan disiplin ini sudah sampai ke paras yang membingungkan ataupun mencemaskan kita—tidak. Hanya kita hendak mengemaskinikan perkhidmatan dan peraturan yang sedia ada di dalam Lembaga Letrik Negara.

Sukalah saya menyatakan bahawa Jawatankuasa yang akan ditubuhkan itu adalah akan terdiri daripada Pengerusinya iaitu Pengurus Besar atau Timbalan Pengerusi dan juga 2 orang pegawai kanan yang akan menganggotai Lembaga Tatatertib yang akan diwujudkan di bawah pindaan ini dan Jawatankuasa ini akan membuat keputusan tentang soal-soal berkaitan dengan tatatertib dan disiplin. Tujuannya ialah supaya kita dapat memutuskan, membereskan soal-soal disiplin ini dengan lebih segera lagi supaya kita dapat mewujudkan keadaan yang lebih baik yang mana tiap-tiap pegawai dan kakitangan akan menjalankan kerja-kerja mereka dengan penuh dedikasi. Bukanlah tujuan Akta ini untuk menindas pekerja-pekerja kita tetapi sebaliknya saya percaya kalaulah keadaan

yang lebih baik dapat kita wujudkan dalam Lembaga Letrik Negara, semua pihak akan mendapat kebaikan terutama sekali dari segi kepentingan pekerja-pekerja kita.

Sukalah saya jelaskan di sini bahawa pekerja-pekerja kalau tidak puas hati dengan apa-apa keputusan yang dibuat oleh Jawatan-kuasa Lembaga Tatatertib ini bolehlah membuat rayuan dan badan yang paling berkuasa sekali untuk membuat keputusan dalam perkara ini ialah Jemaah Lembaga Pengarah dan oleh sebab itu saya percaya bahawa Lembaga tersebut akan menimbang dengan sehalus-halusnya dan dengan sebaik-baiknya rayuan-rayuan yang dikemukakan oleh semua pihak dalam Lembaga Letrik Negara.

Selain daripada itu berkenaan dengan perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Menglembu juga iaitu berkenaan dengan penghuni yang menyewa rumah barangkali mereka itu boleh dianiayakan oleh pihak Lembaga Letrik Negara kerana mereka tidak bersalah, mereka tidak menyentuh meter-meter. Tetapi sukalah saya menyatakan dalam perkara ini sebenarnya bukanlah pihak tuan empunya rumah itu yang berangkali bersalah tetapi oleh kerana penghuni rumah itu yang membayar bayaran elektrik maka kemungkinan besar kalaulah ada kes-kes kecurian tenaga elektrik itu barangkali dibuat oleh pihak yang menyewa rumah tersebut. Walau bagaimanapun sukalah saya menyatakan bahawa tiap-tiap perkara yang berbangkit atau timbul dalam soal ini akan diteliti dengan sebaik-baiknya sebelum sebarang tindakan diambil oleh pihak Lembaga Letrik Negara.

Ahli Yang Berhormat dari Padang Rengas membuat pertanyaan sama ada Rang Undang-undang ini meliputi Syarikat KED ataupun tidak. Sukalah saya menyatakan bahawa KED adalah merupakan sebuah syarikat yang dimiliki oleh Kerajaan tetapi tidak diliputi oleh Rang Undang-undang ini kerana ini adalah khas untuk Lembaga Letrik Negara sahaja. Walau bagaimanapun, kita ada cadangan untuk mengintegrasikan KED dan Perak River Hydro dalam Lembaga Letrik Negara dan ini sedang dijalankan oleh Kementerian saya dan saya percaya pada menjelang akhir tahun ini barangkali kita dapat mengintegrasikan KED dan Perak River Hydro dengan Lembaga Letrik Negara dan dengan sendirinya Akta ini akan meliputi syarikat tersebut.

Ahli Yang Berhormat dari Kluang menyatakan berkenaan dengan penyelewengan private licensee di Bekuk. Sukalah saya menyatakan bahawa sebenarnya kuasa sudah ada pada Ketua Pemeriksa Elektrik untuk membuat tindakan-tindakan yang tertentu bagi membetulkan kalau sekiranya ada penyelewengan. Jadi saya telah catitkan di sini perkara-perkara yang telah disebutkan tadi dan insya Allah tindakan seterusnya akan diambil oleh Ketua Pemeriksa Elektrik untuk menyiasat dengan lebih lanjut tentang perkara tersebut.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat boleh menyambung esok.

Dewan ditangguhkan hingga jam 2.30 petang hari esok, Selasa, 1hb April, 1980.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.